

Obstarávateľ:

Obec Rudňany

Okres:

Spišská Nová Ves

Kraj:

Košický

Spracovateľ:

architektonické štúdio – ATRIUM

Letná 40

04001 Košice

tel./fax: 055/ 623 15 87

e-mail: architekti@atrium-archstudio.sk

Hlavný riešiteľ:

Ing. arch. Dušan Burák, CSc.

Zodpovední riešitelia:

Ing. Ladislav Pažák

Milan Barlog

Ing. Milan Kolesár

Ing. Michal Burák

Ing. Marek Bakalár

Ing. Ladislav Baran

Odborne spôsobilá osoba na obstaranie ÚPD:

Ing. Ján Nárožný

Schvaľovacia doložka – územný plán obce Rudňany

SCHVALOVACÍ ORGÁN: **OBECNÉ ZASTUPITEĽSTVO RUDŇANY**
ČÍSLO UZNESENIA:.....
DÁTUM SCHVÁLENIA:

STAROSTA OBCE
RUDŇANY
MIROSLAV BLIŠŤAN

PEČIATKA

Zoznam príloh

Grafická časť		
<i>číslo výkresu</i>	<i>názov výkresu</i>	<i>mierka</i>
1	Výkres širších vzťahov (je súčasťou Sprievodnej správy)	1:50 000
2	Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia	1:10 000
3	Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia	1:5 000 (1:2 500)
4	Výkres riešenia verejného dopravného vybavenia	1:5000
5a	Výkres riešenia verejného technického vybavenia – vodné hospodárstvo	1:5000
5b	Výkres riešenia verejného technického vybavenia – zásobovanie energiami a plynom	1:5000
6	Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny	1:10 000
7	Výkres perspektívneho využitia PP na nepoľnohospodárske účely	1:5 000
8	Výkres verejnoprospešných stavieb	1:5 000

Textová časť		
---------------------	--	--

A - Sprievodná správa s návrhom Závazných častí (vložené schémy záväznej časti a VPS) a vyhodnotením perspektívneho použitia PP na nepoľnohospodárske účely LPF

Obsah

1. Základné údaje	7
1.1. Hlavné ciele	7
1.2. Vymedzenie riešeného územia	7
1.3. Vymedzenie záujmového územia	7
1.4. Použité podklady a materiály	7
1.4.1. Mapové podklady	7
1.4.2. Ostatné materiály	7
1.5. Postup spracovania ÚPD	8
1.6. Vyhodnotenie dosiaľ spracovanej ÚPD	8
1.7. Väzba na ÚPN – VÚC Košického kraja	8
2. Charakteristika riešeného územia	11
2.1. Prírodné podmienky	11
2.2. Civilizačné podmienky	12
3. Návrh	15
3.1. Širšie vzťahy a základné údaje	15
3.2. Predpoklady pre rozvoj obce	15
3.3. Urbanisticko – architektonická koncepcia funkčného a priestorového usporiadania obce	16
3.3.1. Zásady urbanistickej kompozície	17
3.3.2. Ochrana pamiatok	17
3.4. Demografia	17
3.5. Bytový fond	18
3.6. Predpokladaný rozvoj ekonomických aktivít	19
3.7. Občianske vybavenie	19
3.8. Turizmus, cestovný ruch a zotavenie	21
3.9. Ekonomické aktivity	21
3.9.1. Poľnohospodárska výroba a lesné hospodárstvo	21
3.9.2. Ťažba rúd a výroba	21
3.9.3. Komerčné služby a obchod	22
3.10. Zastavané územie obce	22
3.11. Ochranné pásma, PHO a chránené územia	22
3.11.1. Chránené územia - funkčné obmedzenie využitia územia v zmysle prísl. zákonných ustanovení	22
3.11.2. Pásma hygienickej ochrany	22
3.11.3. Ochranné pásma komunikácií a letiska	22
3.11.4. Ochranné pásma zariadení technickej infraštruktúry	22
3.12. Záujmy obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami a dôsledkami banskej činnosti	23
3.13. Prieskumné územia, chránené ložiská	23
3.14. Ochrana prírody a krajiny	23
3.15. Starostlivosť o životné prostredie	29
3.15.1. Čistota ovzdušia	29
3.15.2. Čistota vody	30
3.15.3. Čistota pôdy	31
3.15.4. Hluk	31
3.15.5. Odpadové hospodárstvo	31
3.16. Verejné dopravné vybavenie	33
3.16.2. Miestne obslužné a prístupové komunikácie	34
3.16.3. Statická doprava	34
3.16.4. Pešie komunikácie	35
3.16.5. Autobusová doprava	35
3.16.6. Cestné ochranné pásma a hluk od automobilovej dopravy	36
3.17. Verejné technické vybavenie	36

3.17.1. Zásobovanie plynom.....	36
3.17.2. Zásobovanie teplom.....	38
3.17.3. Zásobovanie elektrickou energiou.....	40
3.17.4. Telekomunikácie.....	43
3.17.5. Zásobovanie pitnou vodou.....	44
3.17.6 Kanalizácia.....	47
3.17.7 Vodné toky.....	49
3.18. Prvé poradie výstavby, prestavby, rekonštrukcie a zmeny funkčného využitia.....	50
3.19. Vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných zámerov na PP a LPF.....	50
3.19.1. Poľnohospodárska pôda.....	50
3.19.2. Lesný pôdny fond.....	51
4. Závazná časť.....	55
4.1 Regulatívy územného rozvoja.....	55
4.1.1 Význam a funkcia obce a jej katastra.....	55
4.1.2 Konceptcia usporiadania funkčných plôch a organizácia územia.....	55
4.1.3 Zásady urbanistickej kompozície.....	55
4.1.4 Urbanistické regulatívy.....	55
4.1.4.1. Obytné územie.....	55
4.1.4.2. Zmiešané územie s prevahou plôch pre obytné budovy.....	55
4.1.4.3. Výrobné a skladové územie.....	56
4.1.4.4. Rekreačné územie.....	56
4.1.4.5. Ďalšie regulatívy zástavby.....	56
4.2 Regulatívy umiestnenia verejného dopravného a technického vybavenia.....	56
4.2.2 Zásady zásobovania pitnou vodou, odkanalizovania a čistenia odpadových vôd a odvedenia povrchovej vody.....	56
4.2.3 Zásady zásobovania elektrickou energiou a telekomunikácie.....	56
4.2.4 Zásady zásobovania teplom a zemným plynom.....	57
4.3 Regulatívy zachovania kultúrno-historických hodnôt.....	57
4.4 Regulatívy ochrany a využitia prírodných zdrojov.....	57
4.5 Regulatívy starostlivosti o životné prostredie.....	57
4.6 Vymedzenie zastavaného územia.....	58
4.7 Použitie PP na nepoľnohospodárske účely a LPF.....	58
4.8 Vymedzenie chránených území, ochranných pásiem a pásiem hygienickej ochrany.....	58
4.8.1 Chránené územia - funkčné obmedzenie využitia územia v zmysle prísl. zákonných ustanovení.....	58
4.8.2 Pásma hygienickej ochrany.....	58
4.8.3 Ochranné pásma.....	58
4.9 Vymedzenie verejnoprespešných stavieb.....	59
4.10 Vymedzenie objektov na dožitie a asanáciu.....	59
4.11 Určenie obstarania ÚPD zóny.....	59

1. Základné údaje

ÚPN-O Rudňany je vypracovaný na základe schváleného Zadania a Vyhodnotenia pripomienkového konania k Návrhu ÚPN-O Rudňany, s ktorým je v súlade. Dôvodom obstarávania je fakt, že obec nemá ako nástroj pre územné riadenie schválenú ÚPD. Ďalším dôvodom je potreba komplexného zhodnotenia rozvoja obce a jej katastrálneho územia vo väzbe na ZaD ÚPN -VÚC Košického kraja do roku 2015 a neskôr.

1.1. Hlavné ciele

Cieľom riešenia ÚPN-O je získanie koncepčného a rozvojového dokumentu s urbanistickou koncepciou, ktorá zohľadní plánované a určí nové rozvojové zámery obce a jej chotára, a vytvorí územno - technické predpoklady pre trvalo udržateľný rozvoj obce. Cieľom je komplexné ozdravenie a revitalizácia sídla vo vzťahu k dôsledkom banskej a spracovateľskej činnosti a ich útlmu a ďalej:

- definovať postavenie obce v širšom regióne Spiša
- vymedziť rozvojové plochy bývania a občianskeho vybavenosti
- posilniť úlohu nezávadného priemyslu v opustených výrobných prevádzkach
- zmierniť kontakt výrobnéj a obytnej zóny
- posilniť úlohu každodennej rekreácie, ale aj CR a turizmu na regionálnej úrovni
- vymedziť kultúrno-historickú zónu a definovať podmienky záchrany banských pamiatok.

Ďalšími cieľmi je vymedziť plochy stavebnej uzávery, plochy pre VPS a zapojiť obec do regionálneho systému ekologickej stability.

1.2. Vymedzenie riešeného územia

Riešené územie je vymedzené katastrálnym hranicou o veľkosti 1342 ha a je zdokumentované v M 1: 10000 a 50000. Podrobne je obec riešená v M 1: 5000(2500).

1.3. Vymedzenie záujmového územia

Záujmové územie tvoria susediace obce Markušovce a Poráč, ďalej Závadka, Nálepko, Švedlár a Matejovce.

1.4. Použité podklady a materiály

1.4.1. Mapové podklady

Polohopis v M 1: 5000(2500) bol vektorizovaný z ROEPu Rudňany a doplnený z obhliadky v teréne a skenovaním ďalších podkladov.

Výškopis bol vektorizovaný zo zákl. máp ČSFR (reambulácia v r.1990) v M1: 10000. Mapový podklad v M1:10000 bol skenovaný z tých istých máp.

1.4.2. Ostatné materiály

- Koncept riešenia ÚPN- O Rudňany (Atrium Košice, 2004)
- Prieskumy a rozbor obce Rudňany (Atrium Košice, 2003)
- ÚPN – VÚC ZaD Košického kraja (Urbi Košice, 2003)
- Vyhodnotenie pripomienkového konania k Návrhu ÚPN-O Rudňany (OcÚ Rudňany 2006)
- PaR a Koncept ÚPN – Z Rudňany (STP a Domotvorba Prešov, 1992)
- Štúdiá enviromentálnych vplyvov zatápania bane v Rudňanoch (TU – fakulta BERG Košice, 1997)
- Program odpadového hospodárstva obce Rudňany (OcÚ Rudňany, 2002)
- Vplyvy dobývania a ich prejavy na povrchu terénu a objekty v okolí jamy 5RP II v Rudňanoch (Prof. Ing. L. Kunák, Csc., 2000)
- Rekreačno – športový areál Rudňany (STP Prešov, 1992)
- Dom smútku Rudňany (RP Košice, 1991)
- Prestavba hospod. budovy na soc. byty Rudňany (Bítarovský, 2000)
- Výstavba rímskych obidlí 5.RP II, Rudňany – projekt (IAP SNV, 2001)
- Koncept bytového domu Rudňany- štúdiá (adf, 2003)
- Výrobné a admin. priestory baňa Západ Rudňany- zámer (adf, 2004)
- Posúdenie imisnej situácie v oblasti pôsobenia závodu ZB Rudňany vo vzťahu k pohybu ortuti a návrh ochranných pásiem (Banický ústav SAV, 1990)
- Z dejín baníctva v Rudňanoch (K. Malatinský, M. Popovič, VV n.p. Košice 1985)
- projekty a porealiz. zamerania vodovodu, plynovodu, odkanalizovania a ČOV a pod.
- vydané územné rozhodnutia a stavebné povolenia .

1.5. Postup spracovania ÚPD

- príprava mapového podkladu a vstupných materiálov (2003)
- doplnenie prieskumov a rozborov obce (6/ 2003)
- vypracovanie UŠ obce v ceruzkovej podobe a následne Zadania (2/2004)
- schválenie Zadania (č. uznesenia 3/2004 z 13.4.2004)
- prerokovanie Konceptu riešenia (1-2/2005)
- vypracovanie Súborného stanoviska obstarávateľa – obec Rudňany ku Konceptu ÚPD (4/2005)
- Vyhodnotenie pripomienkového konania k Návrhu ÚPN-O Rudňany (OcÚ Rudňany 7/2006).

1.6. Vyhodnotenie dosiaľ spracovanej ÚPD

V roku 1992 bol v zjednodušenej podobe spracovaný koncept ÚPN – Z, ktorý však nebol dotiahnutý do návrhu a teda nebol schválený. Rozvoj obce riešil vo všetkých funkčných častiach. Problematika ochrany prírody nebola riešená na úrovni dnešných potrieb. V ostatnom období sa aktualizovali hranice ložiskových území, závalových pásiem, PHO vodných zdrojov a pod., čo je dôvodom jeho neaktuálnosti.

Rozvoj obce sa vždy prispôboval banskej činnosti bez potreby urbanistickej koncepcie a preto nesie v sebe určité znaky živelnosti.

1.7. Väzba na ÚPN – VÚC Košického kraja

Návrh ÚPN – O Rudňany rešpektuje záväznú časť ÚPD – VÚC ZaD Košického kraja vo všetkých úrovniach. Citácia záväznej časti vyhlásenej VZN č. 2/2004 z 30.8.2004:

- 2.** V oblasti osídlenia, usporiadania územia a sídelnej štruktúry
 - 2.15.3 podporovať, ako rozvojovú os tretieho stupňa hornádsku rozvojovú os Spišský Štvrtok – Spišská Nová Ves - Krompachy – Košice,
 - 2.16 podporovať vznik suburbánneho pásma okolo miest Spišská Nová Ves,
 - 2.21 vytvárať podmienky pre udržanie a oživenie stagnujúceho a upadajúceho vidieckeho osídlenia v priestoroch oblasti Markušoviec a Poráčskej doliny.
- 3.** V oblasti sociálnej infraštruktúry
 - 3.3 vytvárať podmienky pre výstavbu ubytovacích zariadení dôchodcov s preferovaním zariadení rodinného a penziónového typu,
 - 3.7 vytvárať podmienky pre rozširovanie siete zariadení sociálnej pomoci a sociálnych služieb pre občanov odkázaných na sociálnu pomoc a občanov s ťažkým zdravotným postihnutím.
- 4.** V oblasti rozvoja rekreácie, kúpeľníctva a turistiky
 - 4.10 rozvíjať a zvyšovať komplexnosť, štandard a kvalitu ponuky rekreačných a športových aktivít, služieb cestovného ruchu a turizmu všetkých turisticky atraktívnych miest, obcí a stredísk cestovného ruchu,
 - 4.13 vytvárať podmienky pre rozvoj krátkodobej rekreácie obyvateľov miest a väčších obcí budovaním rekreačných stredísk a zamerať sa na podporu budovania vybavenosti pre prímestskú rekreáciu v zázemí sídiel,
 - 4.14 - vytvárať podmienky pre realizáciu cykloturistických trás regionálneho, nadregionálneho a medzinárodného významu prepájajúce významné turistické centrá kraja.
- 5.** V oblasti usporiadania územia v oblasti usporiadania územia z hľadiska ekológie, ochrany prírody, ochrany kultúrnych pamiatok a ochrany PP
 - 5.6.1 sanovať a revitalizovať strednospišskú oblasť, zaťaženu s vysokým stupňom environmentálnej záťaže,
 - 5.10 rešpektovať pri organizácii, využívaní a rozvoji územia jeho prírodné danosti najmä v osobitne chránených územiach, prvkoch územného systému ekologickej stability, v územiach patriacich do súvislej európskej sústavy chránených území a ich využívanie zosúladiť s funkciou ochrany prírody a krajiny,
 - 5.11 - zohľadňovať pri umiestňovaní činností na území ich predpokladaný vplyv na životné prostredie a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov,
 - 5.15 rešpektovať kultúrne dedičstvo chránením najcennejších objektov a súborov objektov územia miest a obcí, kde je zachytený historický stavebný fond, ako aj časti rozptýleného osídlenia a historické technické diela.
- 7** V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry

- 7.4 na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou využívať prednostne zdroje podzemných vôd,
- 7.11.8 prednostne realizovať rekonštrukciu alebo výstavbu kanalizácií a čistiární odpadových vôd v sídlach s vybudovaným vodovodom a v ktorých čistiarne odpadových vôd nespĺňajú limity podľa nariadenia vlády SR č. 491/2002 Z.z.,
- 5.15
- 8** V oblasti hospodárstva
- 8.1 rozvíjať decentralizovanú štruktúru ekonomiky prostredníctvom vytvorenej polycentrickej sústavy osídlenia a tým zabezpečovať aj vyváženú socio-ekonomickú úroveň regiónov,
- 8.11 vychádzať v územnom rozvoji predovšetkým z princípu rekonštrukcie a sanácie existujúcich priemyselných a stavebných areálov.

2. Charakteristika riešeného územia

2.1. Prírodné podmienky

Obec a jej chotár leží v severnej časti Slovenského rudohoria, celku Volovské vrchy a oddielu Hnilecké vrchy.

Sídlo sa nachádza na sútoku Zimného a Rudnianskeho potoka v úzko zarezaných dolinách s prevýšením oproti hrebeňom až 500-600 m. Nadmorská výška v katastrálnom území sa pohybuje od 475 m do 900 m. Stred sídla leží v nadmorskej výške 490 m.

Súčasný reliéfotvorné procesy: V severnej časti je to fluvialno – krasový proces s tvorbou krasových a polokrasových foriem a tvorbou zovretých dolín. V južnej časti je to silný fluvialny erózný proces so silnou hĺbkovou eróziou a so stredne silným až silným pohybom hmôt po svahoch v horskom reliéfe.

Potenciálne zosuvné územia sú v oblasti tretieho radu, teda sú tu zväčša stabilné tvary pohorí so zvyškami plošinového reliéfu.

Priemerná sklonitosť územia sa pohybuje od 6° do 24°. Dôsledkom baníckej činnosti však došlo k závalom. Hranice závalových pásiem sú vyznačené vo výkrese.

Geológia

Oblasť je budovaná útvarmi staršieho a mladšieho paleozoika, mezozoika, terciéru a kvartéru. Horninové celky staršieho a mladšieho paleozoika sú bohaté na rudné žily, banícky využívané od stredoveku do súčasnosti. Nachádzajú sa na severe, severovýchode a v južnej časti.

Nad týmito sa na severe nachádzajú karbonátové horniny severnej časti gemeridného mezozoiká. Vrchné súvrstvie je zväčša zakryté premom, na povrch vystupuje len na Baniskách a v oblasti severne od Poráča.

Najmladším útvarom, v ktorom sú ešte lokalizované žilné štruktúry je perm. v tzv. severogemerickom vývoji. Lemuje staršie paleozoikum zo severu.

Mezozoikum je zastúpené vrstvami spodného a stredného triasu. Spodný trias je reprezentovaný werfénom a nachádza sa v severnej časti. Stredný trias je zastúpený bielymi vápencami, vyskytuje sa v pohorí Galmus a Stožky. Terciér je vyvinutý prevažne v podobe hrubozrnných zlepcov paleogénu.

Štvrtohory sú vyvinuté v podobe náplavov horských potokov, svahových sutí a hĺn, tiež aj rozsiahlymi haldami, tvoria ich aj najmladšie uloženiny rieky Hornád na paleogénnych usadeninách.

Podľa inžiniersko-geologickej rajonizácie patrí územie do regiónu jadrových pohorí, oblasti jadrových stredohorí. Hydrogeologická charakteristika zvodnených vrstiev: V severnej časti je staršie mezozoikum s prevahou vápencov a dolomitov, kde je priepustnosť puklinovo-krasová veľmi dobrá s II. stupňom zvodnenie (vysoké). Strednú časť tvorí mladšie paleozoikum s vápencami, pieskovcami, arkózami a ílovcami, priepustnosť puklinová – slabá až veľmi slabá. Južnú časť – staršie paleozoikum tvoria bridlice, pieskovce, kremence, zlepenca a porfýry – priepustnosť je puklinová slabá až veľmi slabá.

Hydrológia

Územie z hľadiska hydrogeologického patrí do povodia rieky Hornád. Hydrologickú os sídla tvorí Rudnianský potok, do ktorého sa vlieva Zimný potok a potok Priekopec, ďalej sieť potôčikov (Jahňací jarok, nepomenované potôčiky).

Klimatológia

Priemerná teplota za rok je 6,5°C; absolútne maximum 35°C a minimum -32°C. Priemerný začiatok vykurovacieho obdobia je 17. 9. a koniec 27. 5., čo činí 250 dní. Priemerný počet letných dní je 36 (25°C) a mrazivých 159 (0°C).

Priemerný úhrn zrážok za rok je 683 mm a max mesačné úhrny sú za 50 rokov - 230 mm a za 100 rokov - 299 mm.

Priemerný počet dní s trvalou snehovou pokrývkou za rok je 53 a jej priemerná výška za mesiac IV a XI – 60 a 80 mm, III a XII – 340 a 410 mm a I a II – 710 a 950 mm. Max vodná hodnota snehovej pokrývky s pravdepodobnosťou opakovania roz. za 10 rokov je 1,25 KWN/ m².

Relatívne početnosti smerov vetra sú N-9, NE-6, E-5, SE-10, S-6, SW-7, W-16, NW-16 a CALM – 25 (merané v priestoroch závodu Želba).

Flóra

Krajina riešenej oblasti predstavuje prechod z mierne chladných hornatín s hnedými pôdami nenasýtenými a jedľosmrečinou (južná časť) do krajiny chladných hornatín a plošín na kryštalickom substráte s hnedými pôdami nenasýtenými a smrečinou.

Súčasný typ krajiny je oráčinovo – lúčno – lesný.

Flóra patrí do oblasti západokarpatskej flóry, obvodu predkarpatskej flóry, okresu Slovenské rudohorie.

Lesné porasty na riešenom území sú veľmi narušené imisiami zo ŽB Rudňany, transportovanými imisiami. Podľa stupňa narušenia sú vyhlásené zóny A a B ohrozenia lesných porastov imisiami, kde lesy patria do kategórie osobitného určenia. Ostatné lesy patria do kategórie lesov hospodárskych.

A zóna ohrozenia – prašný spád so značným množstvom toxických elementov spôsobil maximálne poškodenie porastov. Stromy sú polámané, vyvrátené, v poraste prevláda breza. Lišajníky sú neprítomné. Ihličnaté druhy vypadávajú, najbližšie k závodu prebehla úplná degradácia.

B zóna ohrozenia – charakterizuje ju dlhodobý výskyt nízkych koncentrácií SO₂, ortuti a ťažkých kovov. Prevláda tu chronický typ poškodenia, najmä smreka ako dominantnej dreviny. Na porastoch vznikajú sekundárne škody spôsobené hubami a parazitmi. Lišajníky sú neprítomné.

Potenciálnu prirodzenú vegetáciu tvoria kvetnaté bukové a jedľové lesy (severná a južná časť) a smrekové lesy v strednej časti územia.

Chránené územia a lokality

V posudzovanom území sa v súčasnej dobe nenachádzajú žiadne vyhlásené územia či objekty. Veľká časť územia katastra leží v navrhovanom Chránenom vtáčom území Volovské vrchy, ktorého hranice a štatút sa v súčasnej dobe spracúvajú do podoby záväznej vyhlášky. V návrhu sú už zakomponované nároky tohto územného plánu.

V území boli vyčlenené miestne genofondové lokality flóry, fauny a významné biotopy ako ekologicky významné segmenty.

V súvislosti s novým zákonom o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 a vyhláškou Ministerstva ŽP SR č. 24/2003, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny boli v území vyčlenené biotopy európskeho a národného významu, ktorých plochy sú zachytené v grafickej prílohe v rámci jednotlivých ekologicky významných segmentov. Rovnako boli zaznamenané druhy živočíchov a rastlín európskeho a národného významu.

Posudzované územie bolo zahrnuté do Regionálneho ÚSES okresu Spišská Nová Ves, ide však o materiál, ktorý je potrebné konfrontovať s inými materiálmi a reálnym stavom priamo v území. Dôkazom toho je i fakt, že RÚSES uvádza v katastri obce ako regionálne prvky ÚSES málo hodnotné lesné porasty, tvorené nepôvodnými prevažne borovicovými a smrekovými monokultúrami, kým hodnotnejšie plochy xerothermných spoločenstiev, alebo rozsiahle mokrade ponecháva bez povšimnutia. Z nadregionálnych materiálov Generel nadregionálneho ÚSES SR uvádza v juhovýchodnej časti katastra územie s priaznivou ekologickou kvalitou priestorovej štruktúry a Národná ekologická sieť Slovenska NECONET zahŕňa celý kataster s výnimkou údolia Rudnianskeho potoka pod obcou v oblasti starého závodu ŽB do územia rozvoja prírodných prvkov s hlavnou funkciou ochrany jadrového územia európskeho významu E20 (Červené skaly, Hnilecké vrchy).

2.2. Civilizačné podmienky

Najstaršie dejiny Rudnians sú veľmi blízko spojené s dejinami miloveckého panstva – dediny Miloj, neskôr Milovec, ktorá sa rozprestierala pri ceste z Domaňoviec do Spišského Hrušova. Dnes z nej ostala iba murovaná kamenná veža. Práve najstaršia milovecká listina z roku 1255 sa zmieňuje o území, na ktorom sa neskôr objavujú Rudňany pod menom Kuffurbach.

Spomínanou listinou panovník Belo IV. Daroval zaťovi spišského župana Jordana grófovi Kuncovi za zásluhy svoju zem Miloj, ktorá patrila k spišskému domíniu a rozprestierala sa po oboch stranách rieky Hornád. Miloj sa spomína ako územie, a nie ako osada alebo obec. Darovaná zem nebola osídlená väčším počtom ľudí, aj keď gróf Jordan, povýšený na župana Spišskej stolice, dáva zaťovi povolenie, aby darované územie zaľudnil. V listine sú zaznamenané početné chotárne medzníky, ktoré dosvedčujú, že zem nebola nevyklčovaný les, ale riedko osídlené územie.

Ohraničovaniu zeme Milovec z roku 1255 prechádzalo overenie medzníkov v roku 1249, ktoré na príkaz panovníka urobil reprezentant hodnoverného miesta magister Aba. Aj to je dôkaz o existencii obce pred tatárskym vpádom. Slovanské meno dediny dokumentuje, že ju pomenovali slovanskí obyvatelia. Takmer všetky chotárne znaky, medzníky a kopce majú slovanské mená, čo znamená, že tu bývali Slovania.

Obec sa spomína už v roku 1360. V 16. a 17. storočí bola osadou. Ťažilo sa tu striebro, meď a ortuť. V roku 1787 mala 33 domov a 187 obyvateľov, v roku 1828 – 56 domov a 416 obyvateľov. V 18. storočí sa majitelia baní združili do Spolku hornouhorských ťažiarov. Koncom 19. storočia medené bane upadali, z obce sa v rokoch 1880 – 1890 vystaňovali mnohí baníci. V roku 1895 začalo Vítkovické banské a hutnícke ťažiarstvo dolovať železnú rudu a zmodernizovalo bane. Rudňany sa stali jedným z najväčších producentov ortuti v štáte. Aj po roku 1918 obyvatelia pracovali v miestnych baniach a úpravni rúd. V rokoch 1917, 1918 a 1923 prebiehali štrajky baníkov. V rokoch 2. svet. vojny patrili Rudňany k centram protifašistického odporu na Spiši. V máji 1942 tu bol mzdový štrajk. Počas SNP sa obyvateľstvo zapojilo do partizánskeho hnutia. Po roku 1945 nastal rozvoj obce i závodu, ktorý zamestnával väčšinu obyvateľstva. Rudňany boli najväčším ťažobným miestom železnej rudy v ČSSR.

Ťažba a úprava rúd vytvárala pracovné príležitosti a finančné zdroje a tým aj predpoklad pre ďalší rozvoj. Avšak práve bezbrehá exploatacia a znečisťovanie ŽP boli brzdiacim momentom jeho rozvoja. V roku 1970 bolo vydané územné rozhodnutie o stavebnej uzávere v obci z dôvodu najväčšieho znečistenia ŽP na Slovensku.

Prijatím útlmového programu ťažby a úpravy rúd, protiemisnými opatreniami a zrušením stavebnej uzávery v roku 1995 je šanca na revitalizáciu tohoto bohatého banického osídlenia.

Obec patrila do župy Spišskej, potom do okresu Spišská Nová Ves a kraja Košice do roku 1960, neskôr do okresu Spišská Nová Ves a kraja východoslovenského a v súčasnosti do okresu Spišská Nová Ves a kraja Košického.

Vývoj názvu obce: 1360 – Kuffurbah, 1920 – Koterbachy, 1948 – Rudňany; maď. Kotterbach, Ötösbánya.

Názvy osád, resp. miestnych častí: Baniská, Furmanec, Horáreň, Huta, Krížová jama, Pätoraké, Podbrezová, Stupy, Svätý duch, Zabíjanec, Zapálenica, Závistlivec, Zimná dolina, Zimné, Ždiarik.

Vývoj počtu obyvateľov:

rok	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1940	1948	1961	1970
počet	787	873	803	1201	1591	1610	1712	1745	1852	3620	3513

Narodil sa tu Ferdinand Klug – fyziológ (1845 – 1909).

Charakter zástavby je reťazový kolonizačný. Formovanie sídla výrazne ovplyvnili prírodné danosti. Tvár dávajú obci 4 enklávy zástavby tiahnuce sa štyrmi údoliami. Štruktúra osídlenia má výrazne banský charakter, jednotlivé domy kopírujú úbočia dolín, absentujú väčšie intenzívne poľnohospodársky využívané pozemky. Siluetu sídla dopĺňajú banské veže nad ťachtami. Výraznejšiu architektonickú hodnotu majú objekty z 30. a 40. rokov v karpatskonemeckom štýle (šikmé strechy so strmosťou nad 45%), ale aj objekty obč. vybavenosti v centre z 50. a 60. rokov postavené v štýle sorely.

Pamiatkovo chránené objekty zapísané ÚZPF SR sú tieto:.

- č. 1623, parc.č.758 – pomník padlých-cintorín
- č. 2630, parc. č. 874 – pri starom závode portál štôlne sv. Rochus
- č. 11032, parc. č. 635 – zvonica drevená
- č. 11193, parc. č. 851 – dom ľudový
- č. 11194, parc. č. 651/1 – dom ľudový
- č. 11195, parc. č. 239 – dom ľudový
- č. 11196, parc. č. 214 – ubytovňa.

Najstarší objekt - rímskokat. kostol sv. Klimenta so zvonnicou – solitérom v eklektickom historickom slohu (z pol. 19. stor.) a kostol evanjelický a.v. z roku 1902 boli vypustené z ÚZPF SR. Z tech. stavieb má najväčšiu historickú hodnotu vstupný areál do bane Rochus z roku 1725 a zachované štôlne, ktoré je vhodné sprístupniť pre banský turizmus.

Sídlo je polyfunkčnou zónou, v ktorej prevláda funkcia výrobná a obytná. Funkcia výroby je tu zastúpená opustenými banskými prevádzkami a prevádzkami, ktoré túto hl. činnosť dopĺňajú (doprava, stavebníctvo, MTZ). Z troch banských jám je jedna priamo v zastavanom území obce, dve na jeho okraji. Súčasťou areálov oboch jám na okrajoch obce sú skládky hlušiny výrazne znehodnocujúce estetiku prostredia. V obci je päť cintorínov.

Obec je výnimočnou na celom Slovensku nakoľko leží nad dobývacími priestormi. Geologické poruchy spôsobili rad poklesov zeminy. Obvyklými sú poruchy stavieb, komunikácií, sietí a pod. Priestor Jamy SRP-II je v závalovom pásme s presne vymedzenými izokatabázami poklesu. Z uvedeného dôvodu boli spracované odborné posudky a štúdie vplyvu baní na povrch terénu a objekty na ňom.

Funkcia obytná je zastúpená rozmanitými formami bývania – obytnými domami, slobodárňou s malometrážnymi bytmi, rodinnými domami samostatne stojacimi i v skupinových formách (radové RD). Hustota obytnej zástavby je rozložená vhodne, najväčšia je v centre, kde je väčšina obyt. domov, slobodáreň i skupinové formy RD a smerom k okrajom postupne redne. Výnimku z tohto princípu tvoria iba 2 obytné skupiny so staršími byt. domami na severnom a na východnom okraji obce, ktoré obývajú Rómovia. Drvivá väčšina byt. fondu je staršia ako 30 rokov (v dôsledku stavebnej uzávery z roku 1970). Zastúpené sú aj drevenice, mnohé ešte vo vyhovujúcom stave.

Občianska vybavenosť je kumulovaná najmä do centra, chátra kultúrny dom, nevyužitú sú učilištia, administratívne budovy, čo obmedzuje cieľavedomé kroky obce ku zlepšovaniu stavu ŽP. Centrum nie je výraznejšie priestorovo sformované. Funkcia rekreácie a športu je v obci zastúpená len v obmedzenom rozsahu. Chýbajú najmä ihriská a športoviská pri bytových domoch. Plochy pri bytových domoch sú namiesto toho využívané pre osadenie provizórií pre drobnochovateľov a drobnopestovateľov (malé záhradky), čo však esteticky veľmi zle pôsobí.

Zhoršovanie kvality prostredia vytvárajú aj opustené prevádzky bývalých ŽB Rudňany, ktoré chátrajú, ďalej sú to železničné vlečky, nefunkčné el. vedenia a pod.

3. Návrh

3.1. Širšie vzťahy a základné údaje

Rudňany ležia v severnej časti Slovenského Rudohoria cca 10 km juhovýchodne od Spišskej Novej Vsi. S Hornádskou kotlinou sú spojené cestou III. triedy III/ 5365, ktorá vedie z okresného mesta cez Markušovce do Poráča. Obec patrí do regiónu Stredný Spiš, ktorý je neslávne známy najpostihnutejším životným prostredím v kontexte celého Slovenska.

V systéme osídlenia tvorí ťažisko pre spádovú obec Poráč a obec sama prirodzene gravituje do Markušoviec vo vybavení, doprave a výrobe. Vyššie a špecifické vybavenie je a bude poskytované v Spišskej Novej Vsi.

Z hľadiska urbanistického sú širšie územné vzťahy riešené v ÚPN – VÚC ZaD Košického kraja.

Katastrálne územie má rozlohu 1342 ha. Je hornaté s urbanizovaným územím usporiadaným v úzko rezaných dolinách na sútoku Zimného a Rudnianskeho potoka a prevýšením cca 500 m. Chotár je bohatý na prírodné danosti – sú tu zastúpené dve biocentrá regionálneho významu a významné biotopy miestneho významu. Územím prechádza hranica chráneného vtáčieho územia Volovské vrchy.

Obec je súčasťou rekreačného územného celku č. IV Volovské vrchy, II. kategórie na báze vlastivedných funkcií nadregionálneho významu. Chotárom prechádza hranica rekreačného priestoru Poráč.

V ťažisku chotára zasahujúc väčšinu zastavaného územia obce sú vymedzené dobývacie priestory Rudňany (ev. č. 1/ e) a Poráč (ev. č. 28/ e), chránené ložiskové územia Rudňany, Markušovce a Matejovce Nad Hornádom. Banská činnosť sa prejavuje poklesmi na povrchu a teda obmedzuje plnú funkčnosť chotára a obce. Je preto návrh na vymedzenie stavebnej uzávery v priestoroch predpokladaných poklesoch povrchu. Časť územia je vymedzená pre PHO 2° zdrojov pitnej vody.

Severným okrajom chotára prechádza os náletového kužeľa letiska Spišská Nová Ves. Lesy spadajú do LHC (LUC) Rudňany, ktoré obhospodarujú dve spoločnosti. Časť z lesov je ochranná.

Poľnohospodárska výroba väčšieho rozsahu v obci nie je a ani sa s ňou neuvažuje.

Rozsiahle priemyselné a skladové činnosti budú viazané na revitalizáciu opustených výrobných, ťažobných a spracovateľských prevádzok bývalých ŽB a rekultivácie závalových priestorov, resp. ich využitím. Potenciálnym priestorom pre priemyselný park je severný pás opustených prevádzok ŽB.

Obytné funkcie sú koncentrované v údoliach a nové na úbočiach, resp. opustených výrobných plochách. Občianske vybavenie je koncentrované v centrálnej zóne a v nových okrskových centrách - ťažiská obytnej zástavby. Špecifické vybavenie pre nové potreby obce a regiónu formou ponuky je sústredené v centre.

Turizmus a cestovný ruch sú navrhované ako doplnkový zdroj rastu. Ťažiskom bude banský turizmus so sprístupnením niektorých banských diel napojený na okruh „gotickej“, resp. „banskej cesty“. Nadregionálny význam bude mať lyžiarske stredisko Zimná dolina.

Komunikačne je územie napojené na ďalšie jednotky osídlenia, výroby, rekreácie a CR cestou III/ 536005, železničnou vlečkou, poľnými a lesnými účelovými cestami, turistickými a cykloturistickými trasami.

Obec je zásobovaná elektrickou energiou z primárneho 22 kV vedenia č. 221 prostredníctvom TS. Bývalá priemyselná a ťažobná sféra je dotovaná z 110 kV vedenia č. 6714 a 6785 s elektrickou rozvodňou na 110/ 220 kV.

Obec je súčasťou PO Spišská Nová Ves. Telefónny kábel je vedený do TÚ v budove OcÚ.

Územie obce je vykryté signálom mobilných operátorov a TV signálom (žiariče a vykryvač nad obcou).

Obec je plynofikovaná z VTL trasy DN 150 Markušovce – Rudňany a pokračuje na Poráč cez RS 3000. ŽB sú plynofikované nezávisle cez samostatnú RS 5000. Zásobovanie teplom je zo skupinových a lokálnych kotolní na báze plynu, čo v návrhu podporujeme. ŽB majú vlastné zdroje tepla.

Zásobovanie pitnou vodou je z verejného vodovodu, ale aj individuálnych studní. Vodnými zdrojmi sú pramene, potoky a studňa s priemernou výdatnosťou 5,6 l/s. Využitelná akumulácia je 800 m³. Rozvod bude doplnený o nové vodné zdroje.

Obec má vybudovanú jednotnú kanalizáciu a mechanickú ČOV. Tá je však preťažená. Navrhujeme jej rekonštrukciu a výhľadovo novú čističku pod obcou a komplexné doplnenie kanalizácie v obci.

Rudnianský potok navrhujeme upraviť v dotyku zo zástavbou na Q₁₀₀ a to v súlade so zatápaním baní.

3.2. Predpoklady pre rozvoj obce

Rozvojový potenciál obce a jej k.ú. je daný jej samotnou polohou, procesom útlmu baníctva a rudného priemyslu, úplnou technickou a dopravnou infraštruktúrou a rezervami na jej skapacitnenie. Opustené banské a spracovateľské areály s predimenzovanou infraštruktúrou, vlečkami a pod. vytvárajú predpoklady na oživenie nezávadných skladových a výrobných funkcií, ale aj iných činností – rekreačno športové, vybavenostné a pod.

Poškodené prírodné prostredie, haldy a zosuvné zóny umožňujú jej viacvrstvové využitie - popri revitalizácii krajiny aj intenzívnu športovú výstavbu (vleky, motoareály, golf a pod.)

Obec je uchovávateľom baníckej tradície, čo vytvára predpoklady jej zapojenia do „banskej, či železnej cesty“ na Slovensku.

Uvedené predpoklady vytvárajú silné impulzy pre rozvoj služieb na regionálnej a nadregionálnej úrovni. Poškodené obytné zóny banskou činnosťou je potrebné nahradiť novými, čo vytvára úplne nové úlohy v najbližšom období.

3.3. Urbanisticko – architektonická koncepcia funkčného a priestorového usporiadania obce

Základná koncepcia rozvoja obce a jej chotára vychádza z územno – technických, krajinných – ekologických a ekonomických podmienok, demografických ambícií a stratégie ich zhodnotenia v prospech obce a chotára do roku 2015. Rešpektuje princípy ochrany a tvorby životného prostredia.

Zásady:

- komplexne ozdraviť a revitalizovať sídlo vo vzťahu k dôsledkom útlmovej banskej činnosti,
- definovať dlhodobú stratégiu rozvoja obce v širšom regióne Spiša,
- redefinovať hranice závalového pásma v prospech zachovania funkčnosti obce,
- humanizovať styčnej zóny medzi bývaním a výrobou,
- využiť opustené priemyselné prevádzky na opätovné výrobné a skladové funkcie,
- vymedziť rozvojové plochy bývania pre nesolventných stavebníkov,
- vymedziť kultúrno – historický potenciál pre jeho širšie využitie,
- posilniť úlohy každodennej rekreácie.

Obec bude plniť dominujúcu funkciu obytnú, vybavenostnú, turisticko – vlastivednú a výrobnú – skladovú, ako spádová obec súsiadia Rudňany – Poráč.

Bývanie je v zásade navrhované v rozptyle vo forme zastavania prelúk, nadstavieb bytových a rodinných domov a zmeny využitia nebytových objektov. Problém nekvalitného bytového fondu v lokalite „Peklo“ pod baňou 5.RP a „Rochus“ je riešený novou sústredenou skupinou rodinných domov, resp. bytových radových domov v priestore opustených banských areálov. Skupiny vytvárajú relatívne ucelené funkčne formy s občianskym vybavením, komunikáciami a zastávkou autobusovej dopravy.

Nové skupiny RD obchádzajú DP, zosuvné územia a sú orientované nad inverzné zóny na slnečné svahy, pri optimalizácii nárokov na infraštruktúru. Nové lokality sú pod Brezovou – 23+21 RD, pod Poľanou – 14 RD a nad Zimnou dolinou – 16 RD.

V dotyku so zosuvnými územiaми je výstavba RD podmienená vhodným zakladaním stavieb.

V priestore okolo jestv. bytových domov navrhujeme likvidáciu provizórnych kôlní a garáží v prospech verejne prístupných parkovísk a zelene.

Občianske vybavenie využíva disponibilitu jestvujúcich areálov a je sústredené do centrálnej zóny a okrskových centier – Zimné, Rochus, a „5RP“. Najväčšiu reštrukturalizácia dozná centrum, kde v súčasnosti prebiehajú majetkovoprávne usporiadania devastovaného združeného kultúrneho domu a nefunkčného učilišťa.

Centrálnu polohu kultúrneho domu navrhujeme pre polyfunkčné využitie a alt. pre obecný dom so všetkými potrebnými funkciami obecného úradu. Dôvodom je dostatok parkovísk, námestie a ťažiskovosť so všetkých smerov. Objekt navrhujeme zachrániť a opraviť aj pre kultúrne a športové aktivity. Učilište je variantne navrhované na rozšírenie špeciálnej ZŠ, alebo športovo – rekreačné funkcie. Historickú budovu špeciálnej ZŠ navrhujeme na neškolské občianske funkcie.

Pre obč. vybavenie sú disponované aj opustené budovy bane Mier (šport, archív, CO sklad, skanzen a pod.) a 5RP (MŠ, duchovné centrum).

Pre vlastivedné a turistické účely je navrhované banské centrum pred štôľňou Rochus so systémom sprístupnenia banských štôľ a exteriérovej výstavky banských strojov.

Každodenná rekreácia je riešená systémom ihrísk pri obytných skupinách, vymedzením lesoparku s kondičnými trasami a potrebným občianskym vybavením a rozšírením športového areálu Zimné.

V priestore Závistlivec je riešené lyžiarske centrum pre zjazdové lyžovanie a bežecké disciplíny. Nástupný bod je riešený pred štadiónom.

Opustený areál bane Zimné je vhodný aj pre komplex športových funkcií, na ktorý môže naviazať golfový priestor s výnimočnou expozíciou na Vysoké Tatry. ÚPN potvrdzuje však jeho súčasné využívanie – sklady a nezávadný priemysel.

Výroba, sklady a dopravné služby sú lokalizované v opustených areáloch ŽB. Priemyselný park Rudňany je navrhovaný pred vstupom do obce v priestore ŽB. Je zavlečkovaný, dopravne sprístupnený a napojený na technickú infraštruktúru. V rozptyle je nezávadná výroba lokalizovaná pri škole (Hatri) a pod OcÚ (Športtechnik), ktorá sa dá rozvíjať východným smerom.

3.3.1. Zásady urbanistickej kompozície

Návrh hmotovo – priestorovej štruktúry vychádza zo snahy o čo najcitlivejšie zakomponovanie nových funkcií do dlhoročne sa rozvíjajúcej zástavby, o rekonštrukciu a prestavbu opustených prevádzok ŽB a revitalizáciu zdevastovaných častí krajiny.

Merítka, farebnosť a štýlovosť zásahu nie je limitovaná, nakoľko súčasná štruktúra je značne rozmanitá. Jedinou účinnou metódou je lokálna kompozičná previazanosť.

3.3.2. Ochrana pamiatok

Na území chotára sú evidované pamiatky zapísané v ÚZPF SR, ktoré urbanistická koncepcia v plnom rozsahu rešpektuje:

- č. 1623, parc.č.758 – pomník padlých-cintorín
- č. 2630, parc. č. 874 – portál štôlne sv. Rochus pri starom závode
- č. 11032, parc. č. 635 – zvonica drevená
- č. 11193, parc. č. 851 – dom ľudový
- č. 11194, parc. č. 651/1 – dom ľudový
- č. 11195, parc. č. 239 – dom ľudový
- č. 11196, parc. č. 214 – ubytovňa.

Napriek tomu navrhujeme predmet ochrany rozšíriť. Pôvodnú banskú kolóniu navrhujeme vymedziť ako kultúrno-historickú zónu a rad hodnotných objektov zaradiť do zoznamu pamätihodností obce, vrátane všetkých cintorínov. Za vrcholnú hodnotu považujeme zachovalé banské tradície a technológiu, ktorú navrhujeme vystaviť, sprístupniť v štôle a zriadiť banícke múzeum.

Pred úplnou deštrukciou je potrebné uchrániť a následne preveriť kultúrno - historické a pamiatkové hodnoty najstaršieho evanjelického a židovského cintorína.

Potenciálne archeolog. náleziská je potrebné zmapovať a zachovať v súlade s pamiatkovým zákonom.

3.4. Demografia

Obyvateľstvo

Prognóza vývoja počtu obyvateľov vychádza z doterajšieho vývoja obce, predpokladaného demografického trendu a štrukturálnej zmeny pracovných príležitostí v obci.

Doterajší vývoj obyvateľstva:

Rok	Počet obyvateľov
1869	787
1880	873
1890	803
1900	1201
1910	1591
1921	1610
1930	1712
1940	1745
1948	1852
1961	3620
1970	3513
1991	2824
2001	3196

Hlavným faktorom rozvoja obce bola vždy ťažba a spracovanie rúd. Významným akceleračným faktorom rozvoja v socialistickej ére boli podstatné rozšírenie ťažby železných rúd a modernizácia produkcie ortuti začiatkom šesťdesiatych rokov so súčasným rozsiahlym rozšírením pracovných príležitostí. V súčasnej dobe však pracovné príležitosti v ťažbe a spracovaní rúd zanikajú a prebieha proces ich pomalej reštrukturalizácie.

Tieto faktory spolu s vysokou reprodukčnou potenciou rómskej časti obyvateľstva ovplyvňujú silné kolísanie počtu obyvateľstva.

Základné údaje o obyvateľoch - Sčítanie ľudu v r. 2001

Síd. jed.	Trvalo býv. obyv.			Veková štruktúra obyvateľov							
	Spolu	M	Ž	0 – 14		15 – 59 (55)			60 (55)+		
				spolu		spolu	M	Ž	spolu	M	Ž
obec	3196	1581	1615	1024		1739	933	806	433	147	286

Index vitality a index ekonomického zaťaženia

Síd. jed.	Index vitality		Index ekonom. zaťaženia	
	2001	1991	2001	1991
obec	2,36	2,17	0,84	0,83

Miera ekonomickej aktivity:

Síd. jed.	2001		1991	
	abs.	%	abs.	%
obec	1305	40,8	1086	38,4

V obci býva podľa sčítania obyv. r 2001- 3196 obyvateľov (z toho je 506 nezamestnaných), nepracujúcich dôchodcov je 554, ostatní nezávislí – 45, deti a žiaci ZŠ – 1083, študenti – 104 a ostatní závislí a zistení – 100. Narodení a bývajúcí v obci – 2319 obyvateľov. Dočasne neprítomných je 260 a dočasne prítomných je 36. Bývajúcí prítomní obyvatelia – 1513. Prevažuje slovenská národnosť – 2768 a rómska – 395 obyvateľov. Materinský jazyk slovenský uvádza 2189 obyvateľov a rómsky – 966 obyvateľov.

Vysokoškolské vzdelanie má 55 obyvateľov a stredoškolské s maturitou 394 a stredoškolské bez maturity 657. Náboženská štruktúra: rím.kat. - 2865, grec.kat. - 68, evanj. a.v. - 18 a bez vyznania 161 obyvateľov.

Prognóza výhľadového počtu obyvateľov:

Rok	Počet obyvateľov
2008	2450 - 3500
2015	3600 - 4000

3.5. Bytový fond

Podľa sčítania obyv. a bytov r. 2201 v súčasnej štruktúre bytového fondu prevažujú byty v bytových domoch, podiel rodinných domov je ale výrazný. Rodinné domy, postavené najmä po roku 1960 sú v pomerne dobrom technickom stave; časť rodinných domov pôvodnej zástavby obce majú nižší obytný a technický štandard. Bytové domy sú sústredené v obytných okrskoch. Časť bytového fondu je v nevyhovujúcom technickom stave.

Rodinných domov je 262 (trvalo obývaných je 216) a v nich 269 bytov (trvale obývaných 223). Bytových domov je 41 a v nich 510 bytov (trvale obývaných 500). V iných objektoch (5) je 14 bytov (z toho trvale obývaných 12). Všetky byty sú vo vlastníctve občanov. Sumárny počet bytov je teda 793 (trvale obývaných 735).

14 BD je 3-4 podlažných. Prevažujú murované domy – 715. Priemerný vek je 50 rokov. Neobývaných je 46 RD, z toho na rekreáciu je využívaných 7.

Počet bývajúcich osôb je 2635 (z toho v RD – 764, BD – 1832 a iných – 39) pri priemernej obložnosti bytu 3,59 (v RD – 3,34 a BD – 3,66). Priemerná obytná plocha bytu je 41,9 (v RD – 62,8 m² a BD – 32,5 m²) a priemerný počet obytných miestností je 2,51 (v RD 3,4 a BD 2,14). I. kategórie je 351 bytov (v RD – 158 a BD – 191), II. kategórie je 164 bytov (v RD – 30 a BD – 134) a vo IV. kategórii je 211 bytov (v RD – 31 a BD – 170). Najviac je obývaných 2 izbových bytov – 285, 3 izbových – 219 a 1 izbových bytov – 122.

Na plyn je napojených 428 bytov, na vodovod 622 (bez vodovodu 77 a nezistených 36 bytových jednotiek), na kanalizáciu 541 a septik má 106 bytov.

Ústredné vykurovanie diaľkové slúži 20 bytom, lokálne 271 (z toho na plyn 203), etážové 95 (z toho na plyn 70) a vykurovanie kachľami prevažne na tuhé palivo sa používa v 108 bytoch.

Automatická práčku má 271 bytov, telefón 382, mobil 47 a osobné auto 219 bytov.

Vzhľadom na technický stav staršej zástavby je predpoklad úbytku

- ◆ do roku 2008 15 RD
- ◆ do roku 2015 84 RD.

Tento úbytok môže byť kompenzovaný rekonštrukciou alebo novou výstavbou na tom istom pozemku. Je predpoklad, že časť staršieho bytového fondu bude využitá pre chalupárstvo.

Priemerná obložnosť za celkový počet obyv. v roku 2001 bola 4,3 obyvateľov/byt.

Návrh vychádza z nárastu počtu obyvateľov podľa prognózy prevážne z časti rómskeho obyvateľstva a z toho dôvodu sa nepredpokladá zníženie obložnosti bytov.

Riešenie potreby nových bytov:

Rok	2015	v tom: 2008
-----	------	-------------

Potreba nových bytov	145	65
----------------------	-----	----

Počet stavebných parciel sa navrhuje v dostatočnom počte tak, aby vznikla ponuka.

TABUĽKA BYTOVÉHO FONDU A OBYVATEĽSTVA

DRUH BYTOVÉHO FONDU	STAV (R. 2001)	NÁVRH DO R. 2015			STAV V R. 2015	VÝHLAD
		ÚBYTOK	PRÍRASTOK	SPOLU		
BYTY	735	84	184	100	835	84
Z TOHO RD	223	46	140	94	317	43
Z TOHO BD	500	38	44	6	506	41
OSTATNÉ	12	0	0	0	12	0
POČET OBYVATEĽOV	3196	3600				4000
OBLOŽNOSŤ BYTU	4,3	4,3				4,3

Územný plán rieši obytné územie pre 184 nových bytov oproti prognózovanej potrebe 145, t.j. vytvára reálnu územnú rezervu 39 bytov pre prípadný nepredvídateľný rozvoj obce, prípadne pre jej variantnú etapizáciu.

3.6. Predpokladaný rozvoj ekonomických aktivít

Pracovné príležitosti v obci sú zastúpené vo všetkých odvetviach, dominuje však sekundárny a terciálny sektor.

Ekonomicky aktívnych je podľa 1310 (z toho žien 604), z toho podnikateľov je 19, zamestnaných 613 a ostatní nezistení 667 obyvateľov. Robotníkov je 472 obyvateľov. V produktívnom veku je 75,1% obyvateľov, v poproduktívnom 0,9%, v školskom a predškolskom 24% obyvateľov. V poľnohospodárstve pracuje 15 obyvateľov, v lesníctve 9, v ťažbe 90, v priemysle 164, stavebníctve 51, v obchode 66, zdravotníctve 16, v správe 85 a školstve 50 obyvateľov.

Pracovná aktivita podľa odvetví v r. 2001:

	muži	ženy	spolu	z toho odchádza mimo obec
<i>I. sektor</i>	14	10	24	15
<i>II. sektor</i>	223	85	309	167
<i>III. sektor</i>	122	177	299	112
<i>bez udania</i>	347	331	678	21
spolu	706	604	1310	315

V návrhovom období predpokladáme posilnenie terciálneho a sekundárneho sektora a nárast prac. príležitostí v obci na 1000 miest.

3.7. Občianske vybavenie

Obec disponuje ucelenou štruktúrou základného, ale aj vyššieho občianskeho vybavenia, ktorá vyplýva z demografických špecifik a širšieho regionálneho kontextu. Rozvoj jednotlivých zariadení OV podľa

výhľadových potrieb obce a širšieho spádového územia (Poráč) – približne 4200 obyvateľov – navrhujeme takto:

Školské a predškolské zariadenia

V obci sú dve materské škôlky 2x4 triedy s kapacitou 110 miest a kuchyňou. Plochy pozemkov a kapacita vyhovujú do roku 2015. Jasle v obci nie sú. Pre neadaptabilné skupiny výhľadovo navrhujeme mikroškôlku v lokalite Olšavský les s kapacitou 40 miest.

ZŠ 14+1 triedna s telocvičňou a kapacitou 504 miest vyhovuje do r. 2015 aj pre Poráč (2. stupeň). Poddimenzovaný pozemok navrhujeme na rozšírenie z 1,05 ha na 1,25 ha. Deficit 0,6 ha je riešený využitím navrhovaného lesoparku nad areálom ZŠ. Ďalšou alternatívou je upraviť existujúcu ZŠ pre 2. stupeň a bývalú MŠ, resp. učilište pre 2. stupeň ZŠ. Plochy by boli vyhovujúce (spolu 1,57 – 1,7 ha).

7+1 triedna osobitná ZŠ má kapacitu 120 miest. Plocha pozemku je predimenzovaná. Potreba do r. 2015 vyplýva zo širšej regionálnej objednávky. Výhľadovo je možné rozšírenie osobitnej ZŠ uskutočniť v priestoroch bývalého Inštitútu vzdelávania.

Kultúra a osвета

Zdevastovaný kultúrny dom (KD) mal kapacitu 493 miest, kino 363 miest a klubovne 130+130 miest. Navrhujeme jeho rekonštrukciu.

V súčasnosti je prevádzkovaná viacúčelová kultúrna sála s kapacitou 100 miest v budove OcÚ. Výhľadová potreba je 190 miest. Obecná knižnica je v účelovej budove spolu s potravinami. V prípade rekonštrukcie KD navrhujeme jej presunutie tu.

Kostol r.k. - 150 miest, vrátane farského úradu vyhovujú - slúžia aj pre Poráč. Pre predpokladaný nárast duchovných služieb je vymedzená rezerva pred KD a v priestore Olšavský les a 5RP.

Pred portálom Rochus navrhujeme skanzen a banské múzeum (alt. baňa Mier).

Na futbalovom štadióne je vhodné organizovať veľkokapacitné kultúrne podujatia.

V priestore 5RP a Olšavský les sú prevádzkované komunitné centrá s kapacitou 20+20 miest.

Pod ubytovňou ŽB je prevádzkovaný banský archív a klub dôchodcov.

Telovýchova a šport

Táto oblasť OV je najviac zanedbaná.

Plochy neorganizovanej telovýchovy a športu nie sú prakticky zastúpené. Pre každý obytný okrskok preto navrhujeme základnú športovú plochu.

Areál futbalového ihriska so soc. zázemím a tribúnou o upravenej ploche 11115 m² je vyhovujúci aj pre budúcnosť. Navrhujeme doplniť atletické plochy a ihriská pre malé loptové hry.

Plaváreň v Zimnej doline je zrušená. Na jej mieste navrhujeme dokompletizovať športové vybavenie o ihrisko, klzisko, minigolf s nástupom do lesoparku.

Pôvodné zjazdovky navrhujeme sfunkčniť a doplniť na ucelené stredisko CR na báze zjazdového a bežeckého lyžovania.

Zdravotníctvo

Kapacita neštátneho zdravotného strediska s pohotovosťou je dostatočná (4 ambulancie a dentista, v ktorých ordinujú 2 praktický lekári, detský lekár a stomatólog). Pri ustálení počtu lekárov na 5 – 6 môže slúžiť aj pre Poráč. Lekáreň bude vyhovovať aj výhľadovo.

Sociálna starostlivosť

Obec dnes okrem klubu dôchodcov (pod ubytovňou ŽB) nedisponuje týmto druhom OV. Navrhujeme funkciu domu opatrovateľskej služby s kapacitou 20 – 25 lôžok s jedálňou a novým klubom dôchodcov a útulok pre bezdomovcov. Vhodnou cestou je adaptácia existujúcich objektov v bani Mier.

Administratíva

V obecnom dome sa nachádzajú prevádzky:

- obecný úrad – 12 pracovísk, zasadačka – sobášna sieň – 40 miest
- matričný úrad
- stavebný úrad
- pošta
- pobočka Slovenskej sporiteľne

Druhvosť a kapacita zariadení vyhovuje. Stiesnené pomery a problematická poloha v urbanistickej štruktúre nabáda k alt. využitiu zdevastovaného KD aj pre uvedené prevádzky.

Ostatné

Požiarňa zbrojnica o 300 m² úžitkovej plochy je naddimenzovaná, avšak nevyhovujúca. Navrhujeme jej presunutie do areálu ŽB pod OcÚ – kapacita 4 garáže.

Päť cintorínov s rozlohou 1,2 ha a domom rozlúčky – 154 miest vyhovujú. Výhľadovo je vymedzená rezerva pre jeho rozšírenie. Problém parkovania je riešený samostatným parkoviskom.

3.8. Turizmus, cestovný ruch a zotavenie

Obec je súčasťou rekreačného územného celku č. IV – Volovské vrchy. Mimoriadne krajinárske hodnoty boli zdecimované banskou a spracovateľskou činnosťou, čo limituje ponuku pre cestovný ruch. Na strane druhej poskytuje prostredie pre smelšie športovo – rekreačné projekty. Mimoriadnym potenciálom je zachovaná banská kultúra, jej najtesnejší možný vzťah s bývaním, uchované technológie a pod. Navrhujeme dobudovať skanzen baníctva, banícke múzeum s archívom, sprístupniť hodnotné banské priestory a preskúmať ich respiračno – zdravotné využitie.

Navrhujeme zaradenie obce do tzv. „Železnej cesty“ Slovenského technického múzea, resp. iných tématických systémov.

Obec poskytovala športovo rekreačné aktivity v zimnom období – lyž. vlek Závistlivec a v letné vyhrievané prírodné kúpalisko. V súčasnosti sú nefunkčné. ÚPD vymedzuje medzi obytnými ramenami obce priestory lesoparku, ktorého súčasťou je základňa CR Závistlivec so sústavou lyžiarskych vlekov a nástupným priestorom pred futbalovým štadiónom. Na hrebeni je riešená čajovňa a časť Závistlivec je zapojená do tejto sústavy.

Optimálna denná návštevnosť s predpokladom úplnej pasantnosti je v lete 200 a v zime 800 osôb.

Navrhovaná štruktúra ubytovacích kapacít vychádza zo súč. stavu – 10 individuálnych chalúp s 40 lôžkami. Závistlivec a rameno Zimnej doliny budú plniť servisnú funkciu cestovného ruchu s nárastom ubytovania na súkromí – 100 lôžok a v chalupách na 100 lôžok, teda spolu ubytovaných 200 osôb.

Štruktúra stravovacích kapacít je viazaná na optimálnu dennú návštevnosť nasledovne:

- reštaurácie, kaviarne, vinárne – 100 stol.
- čajovne, bufety – 100 stol.
- spolu – 200 stol.

Požiadavky obyvateľov na každodenné a koncotyždňové zotavenie nie sú v súčasnosti uspokojené. Koncotyždňová sa uskutočňuje v 60 min. izochrone dostupnosti. Predpokladáme nároky 10% obyvateľov. Každodenné zotavenie sa bude realizovať na navrhovaných športovo – relaxačných plochách, fitness, telocvičniach, viacúčelových halách a najmä vo vyčlenených priestoroch lesoparku.

3.9. Ekonomické aktivity

3.9.1 Poľnohospodárska výroba a lesné hospodárstvo

Poľnohospodárska veľkovýroba nie je v obci zastúpená. Časť pasienkov a lúk obhospodaruje PD Rozkvet Odorín a MS trade Košice. Problémom je kontaminácia pôdy. Koncepcia sa ani výhľadovo nezmení.

Lesy obhospodarujú v rámci LHC Rudňany tieto spoločnosti:

- Lesné, pasienkárské a pozemkové spoločenstvo Zapálenica,
- Združenie urbárikov Huta- Skaly,
- Štátne lesy, odšt. závod Prešov, lesná správa Markušovce.

Prevládajú hospodárske lesy. Časť z nich je ochranná. V zalesnenej časti je mnoho účelových objektov, senníkov, skládky a pod. Lesy boli značne poškodené úletmi zo ŽB.

Výhľadovo je potrebné rešpektovať aktualizovaný LHP a uvažovať z čiastočným zhodnotením vyťaženej drevnej hmoty priamo v obci.

3.9.2. Ťažba rúd a výroba

V k.ú. sa nachádzajú ložiská výhradných nerastov – Fe, Cu, Ba, Ca. Je vyhlásené CHLÚ Markušovce a Matejovce nad Hornádom, ktoré sa dotýka SV okraja chotára, a Rudňany zasahujúce južný okraj zástavby. V rozsahu zastavaného územia obce je vyhlásený DP Rudňany – ev. č. 1/e a DP Poráč – ev. č. 28/e.

Hlavnou výrobnou činnosťou v sídle a jeho okolí bola ťažba a úprava rúd v hlbinných baniach. V hĺbke 500 – 700 m sa tu ťažili nerasty, úpravou ktorých sa získavalo železo, ortuť, meď, ale aj niektoré ďalšie kovy.

Ťažbu a spracovanie rudy vykonávali Železorudné bane n.p. Spišská Nová Ves, závod Rudňany.

Hlavný areál závodu, kde sa nachádzajú rozhodujúce spracovateľské prevádzky (úpravňa, ortutovňa, aglomerácia), je situovaný za hranicou katastrálneho územia Rudňany- v k. ú. Markušovce. V katastr. území obce sú pozostatky 3 jam spoločnej banskej prevádzky (jama Mier, Jama 5 RP II, jama Zimné), ďalej plochy hlavnej banskej dopravy, cestnej dopravy, bytového oddelenia a v tesnom susedstve aj píla MTZ a železničná doprava ŽB.

Z ostatných výrobných zariadení a prevádzok, ktoré nepatria organizačne pod ŽB – závod Rudňany, sa na území obce nachádzali ešte areál Banských stavieb n.p. Rudňany a sklad doprava – spoje.

Vplyvom ťažobnej a spracovateľskej činnosti došlo najmä v 70-tych a 80-tych rokoch k zhoršeniu životného prostredia. Pri jame 5 RP II (bývalej jame Východ) a jame Zimné vznikli rozsiahle skládky hlušiny, ale aj TKO a TPO (betónu s arzénovými výpalkami). Jama Mier, ktorá je priamo v intraviláne obce vlastnú

skládku hlušiny našťastie nemá.

Systém ťažby v spomínaných baniach bol organizovaný tak, že vyťažená ruda sa nedopravovala na povrch, ale podzemím putovala na banských koľajových vozíkoch do úpravne v areáli nového závodu. Hlavnou ťažobnou jamou bola jama Mier. Na šachte Zimná bola ťažba odstavená – pokračovalo tu iba odstraňovanie jaloviny z jamy a jej haldovanie na povrchu.

Vychádzajúc z nových ekonomických podmienok bol spracovaný Projekt útlmu ŽB n.p., závodu Rudňany (v apríli 1992). Ten predpokladal, že nedôjde k likvidácii prác na štyroch hlavných šachtách závodu (Mier, 5 RP II, Zimná, Poráč). Zlikvidovaná bude iba najmenej rentabilná jama Zlatník (mimo riešeného územia). Na šachte Zimná bude naďalej ťažba odstavená, pričom sa nevylučuje v budúcnosti jej obnovenie.

Banská činnosť sa prejavovala poklesmi povrchu chotára, prepادلiskami a poškodzovaním civilných stavieb.

V súčasnosti je banská činnosť odstavená a dochádza k systematickému poklesu povrchov. Pre poznanie dôsledkov odstavenia bola vypracovaná štúdia vplyvu útlmu baníctva na ŽP, ktorá vymedzuje čiary poklesu – izokatabázy a OP závalového územia.

V súvislosti s programovaním rozsahu závalového pásma vymedzuje ÚPD stavebnú uzáveru, ale pri zachovaní plnej funkčnosti obce.

Opustené výrobné a servisné areály ŽB navrhujeme pre potreby obce, ale aj novej hygienicky nezávadnej výroby a skladov, ako súčasť priemyselného parku Markušovce – Rudňany.

Výrobným, resp. montážnym podnikom je v súčasnosti Šport technik a výrobca plastových okien a dverí HATRI.

3.9.3 Komerčné služby a obchod

Tieto funkcie sú lokalizované v účelových, resp. polyfunkčných budovách. Štruktúra a kapacity sú dostatočné. Z okrajových polôh – Závistlivec a Pätoraké sú však extrémne dochádzkové vzdialenosti.

Zoznam jestvujúcich prevádzok: Potraviny Zdroj, Zmrzlina, Rozličný tovar, Sklenárstvo, potraviny, krajčírstvo, potraviny Eva, Stolárstvo Biskup, Potraviny Milada, bufet na štadióne, textil pri NZZ, bistro Pod vežou, potraviny a mäsiarstvo v Obecnom dome, potraviny na sídlisku, potraviny Tina a krčma Od furmana.

Návrh ÚPD rieši doplnenie štruktúry a kapacity OV v centrálnej zóne a v okrskových centrách – Sídlisko, Pätoraké, Zimné a Rochus.

3.10. Zastavané územie obce

Navrhovaná urbanistická hranica je vedená hranicou zastavaného územia z 1. 1. 1990 a je rozšírená o navrhované plochy bývania, infraštruktúry, dopravy, výroby, turizmu a občianskeho vybavenia.

3.11. Ochranné pásma, PHO a chránené územia

3.11.1 Chránené územia - funkčné obmedzenie využitia územia v zmysle prísl. zákonných ustanovení

- príroda – celé územie leží v 1. stupni ochrany podľa Zák. o ochrane prírody
- ochranné lesy
- CHLÚ Rudňany, Poráč, Markušovce a Matejovce nad Hornádom
- DP Rudňany a Poráč a osobitný DP PoráčI
- závalové pásma a pásma zosuvov z banskej činnosti
- CHVÚ Volovské vrchy (spresňované)
- lesné pozemky – 50m od okraja porastu

3.11.2 Pásma hygienickej ochrany

- zdroje pitnej vody 1° a 2°
- územie imisného pôsobenia ortuti
- cintoríny – 50 m od kraja pozemku
- bývanie a školské stavby - hladina ekvivalentnej hladiny hluku od autodopravy 60 dB(A) a 50dB(A)

3.11.3 Ochranné pásma komunikácií a letiska

- Cestné ochranné pásma pre cesty III. triedy v extravilánových úsekoch 20 m od osi komunikácie;
- náletový kužel letiska Spišská Nová Ves.

3.11.4 Ochranné pásma zariadení technickej infraštruktúry

- Pre výkon správy vodného toku a vodných stavieb:
 - 3 m široký nezastavaný manipulačný pás pozdĺž upravených tokov
 - 6 m pozdĺž neupraveného toku.
- Ochranné pásma (v zmysle Energetického zákona) na ochranu elektroenergetických zariadení (viď grafická

časť),

- 10 m pri napätí od 1 kV do 35 kV vrátane, v lesných priesekoch 7 m,
- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia s napätím od 1 kV do 110 kV vrátane je 2m od krajného vodiča na každú stranu. V ochrannom pásme vonkajšieho elektrického vedenia a pod vedením je zakázané zriaďovať stavby a konštrukcie, pestovať porasty s výškou presahujúcou 3 m.
- Ochranné pásma (v zmysle Energetického zákona) na ochranu plynárenských zariadení (viď grafická časť)
 - 4 m pre plynovody a plynovodné prípojky o menovitej svetlosti do 200 mm,
 - 7 m pre technologické objekty (regulačné stanice, armatúrne uzly, zariadenia protikoróznej ochrany, telekomunikačné zariadenia, zásobníky a sklady Propán-butánu a pod.)
- Bezpečnostné pásma (v zmysle Energetického zákona) na zamedzenie alebo zmiernenie účinkov prípadných porúch alebo havárií (viď grafická časť)
 - 10 m pri strednotlakových plynovodoch a prípojkách na voľnom priestranstve a v nezastavanom území,
 - 20 m pri vysokotlakových plynovodoch a prípojkách o menovitej svetlosti do 350 mm.
- Oplotený areál telefónneho a televízneho vykryvača

3.12. Záujmy obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami a dôsledkami banskej činnosti

Obec je zatriedená do IV. kategórie ukrytia obyvateľstva v úkrytoch budovaných svojpomocne. Za týmto účelom bola prevedená analýza stavebno – technického stavu budov a identifikovanie suterénnych priestorov.

Požiarna ochrana je zabezpečená OR HaZZ Spišská Nová Ves – požiarne stanica Rudňany. Navrhujeme presunutie požiarnej zbrojnice do nového areálu.

MOS SR požaduje zachovať vojenský objekt s jeho OP v priestore bane Západ.

Ochrana pred povodňami je riešená zástavbou mimo inundované územia, resp. za systémom ochranných hrádzi.

Ochrana pred dôsledkami utlmovania banskej činnosti je riešená vymedzením stavebnej uzávery v závalovom pásme, pásme ohrozenom závalmi a v oblasti možných závalov. Zástavba v jej dotyku je podmienená primeraným zakladaním.

3.13. Prieskumné územia, chránené ložiská

V k.ú. sa nachádzajú ložiská výhradných nerastov – Fe,Cu,Ba a Ca v týchto chránených ložiskových územiach:

- CHLÚ Rudňany a Poráč
- CHLÚ Markušovce
- CHLÚ Matejovce nad Hornádom.

Okrem toho sú v k.ú. dva dobývacie priestory – Rudňany a Poráč a osobitný DP Poráč1.

3.14. Ochrana prírody a krajiny

V posudzovanom území sa v súčasnej dobe nenachádzajú žiadne vyhlásené územia či objekty. Časť územia katastra je zahrnutá chráneného vtáčieho územia (CHVÚ) Volovské vrchy, v ktorom až na malú plochu na severnom okraji a intraviláne obce leží celý kataster Rudnian. Národný zoznam chránených vtáčích území Slovenska, v ktorom sa nachádza aj CHVÚ Volovské vrchy, bol schválený uznesením vlády SR č.636 z 9.7.2003 a zaslaný na definitívne schválenie orgánmi EÚ. Do doby jeho schválenia platia na území CHVÚ obmedzenia, vyplývajúce z národnej legislatívy.

Obec nemá spracovaný MÚSES. Základná osnova – ekologická kostra krajiny bola spracovaná v rámci tejto ÚPD. V území boli vyčlenené nasledovné genofondové lokality flóry, fauny a významné biotopy ako ekologicky významné segmenty:

1. Skaly. Časť pravej strany doliny Rudnianskeho potoka pod obcou, rozčlenenej vápencovými hrebeňmi a dolinkami. Napriek rozsiahlej devastácii vplyvom znečisteného ovzdušia, nevhodnému umelému zalesneniu a ďalším zásahom (lom, výstavba el. vedenia) sa na ploche zachovali fragmenty xerothermných spoločenstiev s výskytom európsky významných chránených druhov, v oblasti krasových prielomových doliniek zas živné spoločenstvá podrastu fragmentov pôvodných lesov.

2. Stožky I. Ľavá časť doliny severne od rovnomennej kóty (691,1 m n. m.) s charakteristickým vápencovým reliéfom, krátkou prielomovou dolinkou a lokálnymi vápencovými bralami, ktoré hostia vzácne spoločenstvá skalných štrbín a obnažených skál. Lesné porasty sú napriek dlhodobej expozícii znečisteného ovzdušia v pomerne dobrom stave najmä vďaka zachovanej štruktúre prirodzených spoločenstiev.

3. Stožky II. Pokračovanie nezalesnenej časti doliny v ústí doliny Zimná na jej ľavej strane. Veľmi

chudobné pasienkové a lúčne spoločenstvá sú obohatené spoločenstvami krovín na početných medziach. Plocha kvôli absencii obhospodarovania na viacerých miestach zarastá nevhodnými náletovými drevinami.

4. Zimná s prítokmi. Ľavostranný prítok Rudnianskeho potoka predstavuje prirodzene tečúci, čiastočne meandrujúci podhorský až horský tok s brehovými porastami, ktoré v zalesnenej časti územia splývajú s okolitými lesnými porastami.

5. Brezová. Rozsiahle plochy lúk a pasienkov s početnými medzami na svahoch Brezovej (646 m n. m.) a v závere nezalesnenej časti doliny Závistlivec. Živné lúčne a pasienkové spoločenstvá na mnohých miestach ustupujú rozsiahlym plochám náletových drevín, ktoré však majú druhové a priestorové zloženie veľmi blízke pôvodnému typu lesa.

6. Prítoky Rudnianskeho potoka nad obcou. Početné prítoky prevažne v zalesnenej časti územia majú prirodzený charakter, ide zväčša o viac-menej priame horské až podhorské toky s fragmentami brehových porastov, ktoré splývajú s okolitými lesnými porastami.

7. Na dolinu – Nad dubom. Lesné porasty na pravom svahu doliny Rudnianskeho potoka nad obcou, tvorené vápnomilnými bučinami s prímiesou ďalších drevín a hodnotnými spoločenstvami podrastu.

8. Baniská. Závalové pásmo predstavuje úplne zdevastovanú, premenenú krajinu, v ktorej sa zachovali fragmenty pôvodných spoločenstiev a biotopov a na vhodných miestach sa sukcesiou vyvinuli nové, podobné pôvodným. Vzhľadom na charakter územia je lokalita významným biotopom niektorých druhov živočíchov.

9. Čeršle. Lesné porasty na oboch stranách hrebeňa severozápadne od rovnomennej kóty (769 m n. m.) predstavujú pomerne zachovalé lesné spoločenstvá s podrastom spoločenstiev pôvodného typu lesa.

10. Šoltýsová. Živné až vlhké lúky lokálne s rašeliniskami, prameniskami a jelšovými slatinami. Stredom lokality preteká zachovalý, mierne meandrujúci potok s dobre vyvinutými brehovými porastami. Na lokalite sa v prirodzených mokradných spoločenstvách vyskytuje viacero vzácných a chránených druhov rastlín.

11. Sivá skala. Rozsiahle hrebeňové lúky východne od rovnomennej kóty (862,2 m n. m.) prevažne živného charakteru, lokálne s rašeliniskami a prameniskami s výskytom viacerých druhov vzácných a chránených druhov rastlín.

12. Holý vrch. Severná časť hrebeňových lúk okolo rovnomennej kóty (1016 m n. m.) s charakterom podobným predchádzajúcej lokalite, s ktorou priestorovo súvisí.

V súvislosti s novým zákonom o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 a vyhláškou Ministerstva ŽP SR č. 24/2003, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny boli v území vyčlenené biotopy európskeho a národného významu, ktorých plochy sú zachytené v grafickej prílohe v rámci jednotlivých ekologicky významných segmentov, rovnako boli zaznamenané druhy živočíchov a rastlín európskeho a národného významu.

V zmysle Vyhlášky Ministerstva ŽP SR č. 24/2003 sa na území katastra Rudnianska nachádzajú nasledovné chránené rastliny:

Vedecké meno

Slovenské meno

<i>Aconitum anthora</i>	prilbica jedhojová
<i>Aconitum moldavicum</i>	prilbica moldavská
<i>Cephalanthera damasonium</i>	prilbovka biela
<i>Clematis alpina</i>	plamienok alpínsky
<i>Corydalis capnoides</i>	chochlačka žltobiela
<i>Dactylorhiza fuchsii</i> ssp. <i>fuchsii</i>	vstavačovec Fuchsov pravý
<i>Dactylorhiza majalis</i> ssp. <i>majalis</i>	vstavačovec májový pravý
<i>Drosera rotundifolia</i>	rosička okrúhlostá
<i>Epipactis atrorubens</i>	kruštík tmavočervený
<i>Epipactis palustris</i>	kruštík močiarny
<i>Gladiolus imbricatus</i>	mečík škridlicovitý
<i>Gymnadenia conopsea</i>	päťprstnica obyčajná
<i>Lilium bulbiferum</i>	ľalia cibuľkonosná
<i>Lycopodium clavatum</i>	plavúň obyčajný
<i>Pedicularis palustris</i>	všivec močiarny
<i>Pinguicula vulgaris</i>	tučnica obyčajná
<i>Pulsatilla slavica</i>	poniklec slovenský
<i>Salix rosmarinifolia</i>	vřba rozmarínolistá

Poznámka: Všetky uvedené druhy sa považujú za druhy národného významu

Z chránených a prioritných druhov živočíchov sa na území katastra nachádzajú nasledovné druhy:

Vedecké meno

Slovenské meno

Coleoptera – chrobáky

<i>Carabus auronitens</i>	bystruška zlatá
<i>Carabus cancellatus</i>	bystruška medená
<i>Duvalius</i> (rod)	behúnik
<i>Meloe proscarabeus</i>	májka obyčajná

Hymenoptera – blanokrídlovce

<i>Bombus</i> (všetky druhy)	čmeľ
<i>Xylocopa</i> (všetky druhy)	drevár

Lepidoptera – motýle

<i>Parnassius mnemosyne</i>	jasoň chochlačkový
-----------------------------	---------------------------

Amphibia – obojživelníky

<i>Bombina variegata</i>	kunka žltobruchá
<i>Bufo bufo</i>	ropucha bradavičnatá
<i>Bufo viridis</i>	ropucha zelená
<i>Rana temporaria</i>	skokan hnedý
<i>Salamandra salamandra</i>	salamandra škvrnitá
<i>Triturus alpestris</i>	mlok horský
<i>Triturus vulgaris</i>	mlok obyčajný

Reptilia – plazy

<i>Anguis fragilis</i>	slepúch lámavý
<i>Lacerta agilis</i>	jašterica obyčajná
<i>Natrix natrix</i>	užovka obyčajná
<i>Vipera berus</i>	vretenica obyčajná
<i>Zootoca (=Lacerta) vivipara</i>	jašterica živorodá

Aves – vtáky

<i>Accipiter gentilis</i>	jastrab lesný
<i>Accipiter nisus</i>	jastrab krahulec
<i>Aegithalos caudatus</i>	mlynárka dlhochvostá
<i>Aegolius funereus</i>	pôtik kapcavý
<i>Alauda arvensis</i>	škovránok poľný
<i>Anas platyrhynchos</i>	kačica divá
<i>Anthus trivialis</i>	ľabtuška lesná
<i>Aquila pomarina</i>	orol krikľavý
<i>Asio otus</i>	myšiarka ušatá
<i>Athene noctua</i>	kuvik plačlivý
<i>Bonasa bonasia</i>	jariabok hôrny
<i>Bubo bubo</i>	výr skalný
<i>Buteo buteo</i>	myšiak lesný
<i>Buteo lagopus</i>	myšiak severský
<i>Carduelis carduelis</i>	stehlík pestrý
<i>Carduelis chloris</i>	stehlík zelený
<i>Carduelis spinus</i>	stehlík čížavý
<i>Certhia familiaris</i>	kôrovník dlhoprstý
<i>Ciconia nigra</i>	bocian čierny
<i>Cinclus cinclus</i>	vodnár potočný
<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	glezg hrubozobý
<i>Columba palumbus</i>	holub hrivnák
<i>Corvus corax</i>	krkavec čierny
<i>Corvus corone</i>	vrana túlavá
<i>Corvus frugilegus</i>	havran čierny
<i>Corvus monedula</i>	kavka tmavá

Crex crex
Cuculus canorus
Delichon urbica
Dendrocopos major
Dendrocopos medius
Dryocopus martius
Emberiza citrinella
Erithacus rubecula
Falco tinnunculus
Ficedula hypoleuca
Fringilla coelebs
Galerida cristata
Garrulus glandarius
Glaucidium passerinum
Hippolais icterina
Hirundo rustica
Jynx torquilla
Lanius excubitor
Loxia curvirostris
Luscinia megarhynchos
Motacilla alba
Motacilla cinerea
Muscicapa striata
Nucifraga caryocatactes
Parus ater
Parus cristatus
Parus major
Parus montanus
Passer domesticus
Passer montanus
Perdix perdix
Pernis apivorus
Phoenicurus ochruros
Phylloscopus collybita
Phylloscopus sibilatrix
Phylloscopus trochiloides
Pica pica
Picus viridis
Pyrhulla pyrhulla
Regulus regulus
Saxicola rubetra
Saxicola torquata
Scolopax rusticola
Sitta europaea
Streptopelia decaocto
Strix aluco
Strix uralensis
Strurnus vulgaris
Sylvia atricapilla
Sylvia borin
Sylvia communis
Sylvia curruca
Troglodytes troglodytes
Turdus merula
Turdus philomenos
Turdus pilaris
Turdus torquatus
Tyto alba

chrpák poľný
kukučka jarabá
belorítka domová
ďateľ veľký
ďateľ prostredný
ďateľ čierny
strnádka žltá
slávik červienka
sokol myšiar
muchárik čiernohlavý
pinka lesná
pipíška chochlatá
sojka škriekavá
kuvičok vrabčí
sedmohlások hájový
lastovička domová
krutihlav hnedý
strakoš sivý
krivonos smrekový
slávik krovinový
trasochvost biely
trasochvost horský
muchár sivý
orešnica perlovaná
sýkorka uhliarka
sýkorka chochlatá
sýkorka bielolíca
sýkorka čiernohlavá
vrabec domový
vrabec poľný
jarabica poľná
včelár lesný
žltouchvost domový
kolibkárík čipčavý
kolibkárík sykavý
kolibkárík zelený
straka čiernozobá
žlna zelená
hýľ lesný
králiček zlatohlavý
příhľaviar červenkastý
příhľaviar čiernohlavý
sluka lesná
brhlík lesný
hrdlička záhradná
sova lesná
sova dlhochvostá
škorec lesklý
penica čiernohlavá
penica slávikovitá
penica hnedokrídla
penica populavá
oriešok hnedý
drozd čierny
drozd plavý
drozd čvítotavý
drozd kolohrivý
plamienka driemavá

Mammalia – cicavce

Erinaceus concolor

Lynx lynx

Muscardinus avellanarius

Myotis myotis

Mustela erminea

Plecotus austriacus

Rhinolophus ferrumequinum

Rhinolophus hipposideros

Sciurus vulgaris

Sorex araneus

Sorex minutus

jež bledý

rys ostrovid

plch lieskový

netopier obyčajný

hranostaj čiernochvostý

ucháč sivý

podkovár veľký

podkovár malý

veverica stromová

piskor obyčajný

piskor malý

Poznámka: Druhy európskeho významu sú vyznačené tučne, ostatné druhy sa považujú za druhy národného významu

Z biotopov národného a európskeho významu sa v katastri Rudnianskej doliny vyskytujú nasledovné:

Mo 4	Vegetácia vysokých ostríc
Pi 5	Pionierske porasty zväzu <i>Alyso-Sedion albi</i> na plytkých karbonátových a bázických substrátoch
Tr 1	Suchomilné travinno-bylinné a krovité porasty na vápnom substráte
Tr 5	Suché a dealpínsketravinno-bylinné porasty
Tr 6	Teplomilné lemy
Tr 7	Mezofilné lemy
Br 2	Horské vodné toky a bylinná vegetácia pozdĺž ich brehov
Br 6	Brehové porasty deväťsilov
Lk 1	Nížinné a podhorské kosné lúky
Lk 3	Mezofilné pasienky a spásané lúky
Ra 6	Slatiny s vysokým obsahom báz
Sk 1	Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou
Sk 6	Nespevnené karbonátové skalné sutiny v montánnom až kolínnom stupni
Ls 1.1	Vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy
Ls 1.3	Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy
Ls 2.1	Dubovo-hrabové lesy karpatské
Ls231	Dubovo-hrabové lesy lipové
Ls 4	Lipovo-javorové sutinové lesy
Ls 5.1	Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy
Ls 5.2	Kyslomilné bukové lesy
Ls 5.4	Vápnomilné bukové lesy
Ls 8.0	Jedľové a jedľovo-smrekové lesy

Poznámka: Biotopy európskeho významu sú vyznačené tučne, ostatné biotopy sú národného významu.

Posudzované územie bolo zahrnuté do Regionálneho ÚSES okresu Spišská Nová Ves, ide však o materiál, ktorý je potrebné konfrontovať s inými materiálmi a reálnym stavom priamo v území. Dôkazom toho je i fakt, že RÚSES uvádza v katastri obce ako regionálne prvky ÚSES málohodnotné lesné porasty, tvorené nepôvodnými prevažne borovicovými a smrekovými monokultúrami, kým hodnotnejšie plochy xerotermných spoločenstiev alebo rozsiahle mokrade ponecháva bez povšimnutia. Z nadregionálnych materiálov Generel nadregionálneho ÚSES SR uvádza v juhovýchodnej časti katastra územie s priaznivou ekologickou kvalitou priestorovej štruktúry a Národná ekologická sieť Slovenska NECONET zahŕňa celý kataster s výnimkou údolia Rudnianskeho potoka pod obcou v oblasti starého závodu ŽB do územia rozvoja prírodných prvkov s hlavnou funkciou ochrany jadrového územia európskeho významu E20. Červené skaly Hnilecké vrchy). Na lokálnej úrovni nebol ÚSES projektovaný, avšak na základe predbežného zhodnotenia a dlhodobého poznania územia môžeme v území situovať niektoré jeho prvky. Charakter regionálnych biocentier majú živné lúky a mokradné spoločenstvá lokalít č. 10., 11. a 12 lokalita č. 1. Medzi miestne biocentrá môžeme zaradiť lesné porasty lokalít č. 2, 7 a 9 a niektoré plochy lokalít č. 5 a 8. Prítoky Rudnianskeho potoka tvoria reálne biokoridory miestneho významu a často sú aj súčasťou okolitých biocentier. Značná časť ostatných plôch lesných porastov predstavuje potenciálne miestne biocentrá, pre uplatnenie ich funkcie je však potrebné zmeniť spôsob ich pestovania, ťažby

a obnovy. Nehomogenita a malá ekologická stabilita územia sa prejavuje aj nedostatkom ostatných prvkov ÚSES, ako sú genofondové plochy, interakčné prvky a prvky ochrany zložiek krajiny, ku ktorým môžeme zaradiť najmä lokalitu č. 3, ale rovnakú funkciu majú aj niektoré plochy ďalších lokalít, ktorým je priradená iná funkcia v rámci MÚSES. Celá plocha katastra je pomerne homogénna, predstavuje stabilnú krajinu, ekologicky vyváženú, dostatočne diverzifikovanú a biologicky bohatú, severozápadná časť je však vplyvom dlhoročnej devastácie chudobnejšia. S plochami voľnej krajiny ostro kontrastujú niektoré časti intravilánu, ktoré najmä na území priemyselných plôch a v oblasti závalov predstavujú zdevastované prostredie s absenciou prírodných hodnôt. Hodnotenie krajiny v rámci VÚC Košického kraja klasifikuje severozápadnú tretinu ako priestor ekologicky narušený, kým zvyšok územia zaraďuje ako priestor ekologicky štandardný.

Veľká časť územia katastra Rudnian môže ostať z hľadiska ekologicky únosného využívania územia bez zmien, resp. je potrebné zvýšiť intenzitu využívania. Jestvujúce pasienky sú len lokálne využívané nadmerne (priehony, napájadlá), zväčša je problém opačný, t. j. že sa veľké plochy pasienkov využívajú nedostatočne alebo vôbec. Sú v dostatočne pestrej mozaike s prirodzenými spoločenstvami, rovnako dostatočné je zastúpenie prirodzenej mimolesnej zelene, ktorá je miestami nevhodného druhového zloženia. V oblasti lesného hospodárstva sú jestvujúce lesné porasty pomerne stabilné a s ich postupným dorastaním sa bude zvyšovať ich vnútorná stabilita, najmä u porastov, ktorých drevinové zloženie je v súlade s prirodzenými podmienkami stanovišťa a historickým vývojom vegetácie v oblasti. U zmenených a premieňaných porastov je situácia zložitejšia, čo je zrejme z jestvujúcich poznatkov v širšom priestore, avšak tento fakt nehovorí o vhodnosti pestovania lesov na súčasných stanovištiach, ktoré nie je v súlade s krajinno-ekologickými podmienkami. Veľké nebezpečenstvo pre časť porastov znamenajú po znížení záťaže vzdušných polutantov nelegálne výrubu drevín.

Ako vyplýva z alternatívneho ekologického výberu, prakticky v celom katastri je doterajšie využitie krajiny v súlade s krajinno-ekologickými podmienkami prostredia. Využívanie lesného pôdneho fondu a plôch charakteru lesných porastov je možné zlepšiť postupnou premenou terajších porastov na pestrejšie, ekologicky stabilnejšie a biologicky hodnotnejšie, najmä v oblasti južne od obce, kde sú pre takýto postup predpoklady vďaka vtrúsenému výskytu vhodných drevín v smrekových monokultúrach a pomerne pestrému reliéfu s vystupujúcimi skalami. Len malá časť katastra nie je využívaná v súlade s krajinno-ekologickými podmienkami, čo je však spôsobené mnohoročnou devastáciou vplyvom emisií z prevádzok ŽB Rudňany. Rozčlenenie krajiny do značnej miery eliminuje negatívny vplyv kumulácie škodlivých prvkov.

Územie katastra môžeme rozčleniť z hľadiska krajinno-ekologických opatrení na tri pásma. Prvé (I.) predstavuje zachovalú prevažne lesnú krajinu, vhodnú na primerané hospodárske využívanie, ale najmä na zachovanie nadregionálnych a regionálnych štruktúr ekologickej stability krajiny a primerané využitie pre rekreáciu, turistiku a pod. Ďalšie (II.) pásmo predstavuje rôznorodú, prevažne poľnohospodársku krajinu s roztrúsenou mimolesnou zeleňou charakteru lesných porastov, ktorá má perspektívu intenzívneho až extenzívneho hospodárskeho využitia, ale najmä veľký potenciál v oblasti rekreácie a turistiky, znížený doterajšou devastáciou prostredia. V celom priestore je množstvo štruktúr regionálneho a miestneho významu nevyhnutných pre zachovanie stability krajiny. Tretie (III.) pásmo predstavuje produkčnú intenzívnu poľnohospodársko-lesnú a priemyselnú a sídelnú vidiecku krajinu s predurčením na hospodárske využitie, v malej miere na zachovanie miestnych a regionálnych prvkov stability krajiny.

Na zabezpečenie ekologickej stability a zvýšenia biodiverzity je potrebné vytvárať v menej stabilnej časti katastra v III. pásme podmienky pre obnovu poľnohospodárskej a lesnej krajiny výsadbou zelene okolo poľných ciest či na hraniciach jednotlivých blokov, na okrajoch intravilánu a na plochách priemyselnej aglomerácie, kde boli doteraz realizované nevhodné výsadby nepôvodnými drevinami (najmä borovica a smrek), nezohľadňujúce mikroklimu reliéfu. Vo väčšej miere treba pri nových výsadbách a dopĺňovaní starých plôch zohľadniť krajinotvorné a biologické hľadisko. Prirodzené pasienky je potrebné udržiavať v doterajšom stave, resp. zabezpečiť intenzívnejšie využívanie kvôli primeranému odstraňovaniu biomasy. V oblasti lesného hospodárstva a využívania plôch drevín charakteru lesných porastov najmä v III. a II. pásme zabezpečovať postupné prebudovanie nepôvodných, neprirodzených monokultúrnych porastov na pestrejšie, rôznorodnejšie.

V oblasti opatrení na zlepšenie kvality životného prostredia a ochranu zdravia obyvateľstva a ktoré sa týkajú predovšetkým III. pásma je potrebné uskutočniť niektoré opatrenia technického charakteru (vybudovanie a dobudovanie infraštruktúry, zlepšovanie a skvalitňovanie využívania jestvujúcich energetických zdrojov), aby nedochádzalo k znečisťovaniu a znehodnocovaniu prírodných zdrojov, ktoré súvisia s ľudským zdravím. Niektoré vplyvy je však možné eliminovať relatívne nenáročnými opatreniami, ako je výsadba zelene v intraviláne. Osobitnú pozornosť je potrebné venovať nelegálnym skládkam odpadu, ktoré treba zlikvidovať a ich plochy zabezpečiť proti ďalšiemu znečisťovaniu, ako aj plochám hald v závalovom pásme. Do tejto oblasti je možné začleniť návrhy na budovanie športovo-rekreačných zariadení, prípadne náučných, turistických a cykloturistických trás, ktoré by sa mali týkať najmä II. a I. pásma v rámci rozvíjania nestatického cestovného ruchu, turistického a rekreačného využívania krajiny.

Pre zachovanie, udržiavanie a zvýšenie drevinovej vegetácie v obci (III. pásmo) je potrebné spracovať samostatný generel. Zeleň v obci je obnovovaná a vytváraná živelne, bez potrebného odborného zázemia. Pri

ostatných typoch vegetácie je potrebné zabezpečiť ich bežné využívanie, obhospodarovanie a udržiavanie, čím sa zabezpečí zamedzenie zaburinenia plôch a rozširovanie nepôvodných invázných druhov v prirodzených spoločenstvách v okolitej krajine.

Pri realizácii jednotlivých opatrení je treba mať na zreteli stav prostredia z hľadiska kontaminácie. Výsledky, zisťované a prezentované v prvej polovici deväťdesiatych rokov dvadsiateho storočia, poukazujú na nezanedbateľnú masívnu kontamináciu všetkých zložiek prostredia rôznorodými, často špecifickými škodlivinami, ktorých impakt pretrváva vo viacerých zložkách prostredia napriek tomu, že najzávažnejšie zdroje znečistenia už boli zlikvidované.

Stále je treba mať na zreteli, že potravinárska produkcia v oblasti je podmienenčne vhodná na spracovanie pre humánnu výživu. Pásienky, zarastené náletovými drevinami, je vhodnejšie začleniť do lesného pôdneho fondu, ako obnoviť na nich pasienkársku produkciu. Pri ďalšom užívaní takýchto plôch je však potrebné dbať aspoň na čiastočnú zmenu drevinového zloženia v prospech listnáčov, ktoré na plochách náletových drevín absentujú. Melioračné listnaté dreviny a listnáče vôbec podporujú rýchlejšiu tvorbu novej pôdnej vrstvy, ktorá už nie je kontaminovaná vplyvom vonkajších podmienok prostredia.

V prípade primárneho využitia lúk pasienkov je na hnojenie potrebné používať odporúčaný maštalný hnoj alebo hnojivo Ekofert, ktoré spôsobujú rýchlejšie odbúravanie škodlivín z prostredia. V literatúre sa uvádza výrazný vplyv hnojenia biologickými hnojivami, najmä maštalným hnojom, na znižovanie kontaminácie pôd s expozíciou ťažkých kovov. Výrazný melioračný vplyv má aj hnojivo Ekofert, ktorého používanie je potrebné presadzovať. U existujúcich i novozaložených trávnych porastov je potrebné vylúčiť rozorávanie, pretože novoosiaty porast je vo zvýšenej miere kontaminovaný cudzorodými látkami, akumulovanými v starom drne. Doporučuje sa striktné dodržiavať obmedzenia v stanovených pásmach hygienickej ochrany, najmä čo sa týka využívania produkcie z nich.

Zvýšenie podielu zelene pomôže popri zlepšení stavu prostredia z hľadiska kontaminácie škodlivinami zlepšiť aj jeho estetický vzhľad, čo môže do obce prilákať najmä individuálnych záujemcov a rekreáciu a turistiku. V tomto smere môže obec veľa ponúknuť buď v rámci vlastných zdrojov, alebo ako východisko do širšieho okolia. Vhodne volená výsadba zelene môže zakryť aj estetické defekty nového i starého závodu pri vstupe do obce či oblasti závalového pásma.

Závalové pásmo ako osobitný problém potrebuje osobitné riešenie vo forme samostatného projektu. Vzhľadom k tomu, že ide o živú oblasť závalov, kde pri predpokladoch ďalšieho vývoja môže dôjsť k nepresnostiam, je potrebné začať s elimináciou vplyvu v najbližšom okolí závalov, kde je už predpoklad stabilnejšieho podlažia. Tu je možné vysádzať pásy zelene zmiešaného drevinového zloženia z druhov, prirodzených pre túto oblasť. Pre oblasť samotných závalov musí byť spracovaný samostatný materiál, ktorý posúdi ďalšie možnosti rekultivácie, revitalizácie, príp. využívania tohto citlivého územia.

Opatrenia na zlepšenie pôsobenia štruktúry vnímanej krajiny sú zahrnuté v predchádzajúcich návrhoch – napr. výsadbou zelene na stabilných krajinných štruktúrach (poľné cesty, hranice blokov) a na devastovaných plochách priemyselných zón a prilahlých častiach intravilánu i extravilánu sa zlepši krajinný ráz, spestrí sa obraz krajiny a jej estetické vnímanie zo strany návštevníkov i domácich obyvateľov.

3.15. Starostlivosť o životné prostredie

Oblasť stredného Spiša, kde sa Rudňany nachádzajú, má výrazne znehodnotenú všetky zložky životného prostredia. Vyplýva to z podkladov pre spracovanie tejto kapitoly, ktorými boli:

- koncepcia starostlivosti o ŽP stredného Spiša – prieskumy a rozbor (r. 1990) – ďalej podklad č. 1,
- posúdenie imisnej situácie v oblasti pôsobenia závodu ŽB Rudňany vo vzťahu k pohybu ortuti a návrh ochranných pásiem (r. 1990) – ďalej podklad č.2 ,
- expertízna správa z merania SO₂ v ovzduší sídelnej aglomerácie Rudňany (r.1991) – ďalej podklad č.3.

Niektoré údaje boli zistené prieskumom priamo v teréne. Najvýraznejším znečisťovateľom ŽP bol závod Železoruďné bane Rudňany. K nemu sa pridávajú ďalší lokálni znečisťovatelia. Rozbor ŽP je prevedený podľa jednotlivých zložiek ŽP, ktorými sú ovzdušie, voda, pôda, hluk, odpady a obytné prostredie.

3.15.1 Čistota ovzdušia

V súčasnosti sú mimo prevádzky hlavné zdroje znečistenia ovzdušia akými boli úpravárenský komplex s prevádzkami: aglomerácia, ortuťovňa, barytáreň, mlynnica, energocentrum, flotácia. Ako zdroje však zostávajú: odkalisko, staré haldoviská, miesta bývalých prevádzok ako pražiarnie, ortuťovne a banských závalov. Do ovzdušia sa dostávajú ťažké kovy (Hg, Sb, Cu, As, Bi, Cd, Mn, Pb, Mo, Fe), ktoré sa dostávajú do rozptylu so značnými množstvami technogenného prachu, plynné škodliviny (SO₂, NO_x, CO, CO₂) a niektoré výpary z flotačných prádiel.

Podľa podkladu č. 2 sa pri sledovaní imisíí v teréne nenašli podstatné prekročenia najvyšších prípustných koncentrácií (ďalej NPK) ťažkých kovov, okrem ortute (Hg), medi (Cu) a antimónu (Sb).

Ortuť (Hg) – krajský hygienik určil najvyššiu prípustnú koncentráciu dlhodobú Kd=0,0003 mg.m⁻³ a

krátkodobú $K_{\max}=0,0006 \text{ mg}\cdot\text{m}^{-3}$.

Banický ústav SAV Košice stanovil tri ochranné pásma imisného pôsobenia Hg :

I. pásmo – zaberá plochu 4,85 km² v okolí závodu. V tomto pásme sa pohybuje značne vyšší obsah Hg v ovzduší nad hodnotu $K_{\max}=0,0006 \text{ mg}\cdot\text{m}^{-3}$. ďalšou oblasťou v I. pásme je Rudnianska dolina od okraja obce Rudňany (bývalá kolkáreň) až na Baniská po oblasť šachty Poráč, s najkritickejším miestom bývalej štôlne Jozef. Zaberá plochu 1,11 km².

II. pásmo – predstavuje územie, kde boli namerané hodnoty medzi 0,0003 – 0,0006 $\text{mg}\cdot\text{m}^{-3}$ Hg v ovzduší. Toto zaberá podstatne širšiu oblasť (širšie vzťahy).

III. pásmo – územie, kde namerané hodnoty dosahovali $\text{NPKd}=0,0003 \text{ mg}\cdot\text{m}^{-3}$ alebo sú pod touto hranicou. Je predpoklad, že celá oblasť Slovenského rudohoria by sa nachádzala v II. pásme a v nej by bolo možné ešte odlišiť aj zóny s hodnotami, ktoré sú platné pre I. pásmo.

Na určenie presného množstva emitovanej Hg do ovzdušia ŽB – Rudňany za rok nie sú dostupné presné merania. Rôzne pramene udávajú množstvo od 2,5 t/rok cez 10 t/rok až do 35-40 t/rok. Bolo to zapríčinené nedostatočným monitorovacím systémom.

Meď (Cu) – je ďalším prvkom, ktorý sa nachádzal vo zvýšenom množstve. Do ovzdušia sa dostával pri tepelných procesoch spracovania sírniových rúd, v iónovej či molekulovej forme na prachových nosičoch.

Antimón (Sb) – do ovzdušia sa dostával pri tepelných technológiách spracovania rúd s jeho obsahom a pri metalurgických procesoch v podobe pár. Zmenou technológie od roku 1990 k tvorbe toxického odpadu (tzv. Sb úlety z linky chloridačného praženia) nedochádzalo.

Prach polietavý – skladá sa z minerálnych a amorfných častíc popolov a z organických súčastí, pôvod bol v činnosti závodu a značná časť pochádzala z druhej prašnosti, z plochy odkaliska, z priestoru závodu, hald, ciest. Ďalej sú to produkty kúrenísk na tuhé palivo, domáce alebo centrálna a organické zložky (peľ, huby, ...). Spádová prašnosť prekračuje povolenú normu a tou je $K_{\max}=0,5 \text{ mg}\cdot\text{m}^{-3}$, $K_d=0,15 \text{ mg}\cdot\text{m}^{-3}$ v oblasti závodu a odkaliska 2 aj viac krát, inde je to najviac do 1/2 normy (podľa podkladu č. 3). Emitované množstvo prachu toxického v ŽB bolo v roku 1990 2619 t/rok, čo je 151 – 400 t/km².rok. NPJ bolo 150 t/m².rok. V roku 1991 boli inštalované elektrofiltre EKO na aglopáse (100 $\text{mg}\cdot\text{m}^{-3}$) a látkové filtre FKC 16/ 560 (20 $\text{mg}\cdot\text{m}^{-3}$) na chladiči, expedícií a triedení aglomerátu. Prínosom týchto zariadení bolo zníženie prachu o 80% z aglomerácie, čo je 78% zníženia prachu za celý závod a tým aj ťažkých kovov a Hg viazanej na prach. Zbytková emisia sa pohybovala okolo 400 t/rok z aglomerácie.

Oxidy síry (SO₂) – tento oxid pochádzal z prevádzok závodu, miestnych kúrenísk a dopravy, je aj importovaný z ďalších miest.

SO₂ bol najnepriaznivejšou plynnou škodlivinou pre celé okolie, hlavne pre lesné porasty. Pre voľné ovzdušie sú stanovené tieto NPK:

- NPK d (dlhodobá) = 0,15 $\text{mg}\cdot\text{m}^{-3}$
- NPK k (krátkodobá) = 0,50 $\text{mg}\cdot\text{m}^{-3}$.

V súčasnosti je závod a obec plynofikovaná a teda sú odstránené zdroje SO₂.

V rámci závodu ŽB sú podľa podkladu č. 1 navrhované nasledujúce opatrenia:

- výstavba odsírovacieho a demerkurizačného zariadenia na aglomerácií, prínos: zníži sa obsah Hg vo výsadzke na úpravni závodu, zavedie sa mokrá Ca – vypierka od plynov na absorpciu SO₂, zníženie úletov SO₂ o 80%, zníženie úletov Hg o 75% (r. 1989 – 2000). V súčasnosti sa tento projekt postupne realizuje,
- výstavba odsírovacieho a demerkurizačného zariadenia v ortuťovni, prínos: zníženie SO₂ s účinnosťou odsírenia 90%, zníženie Hg úletov s účinnosťou 92% (1989 – 2000), v súčasnosti postupná realizácia,
- odsírenie kotolne, prínos: zníženie SO₂ o 180 t/rok, v súčasnosti je v štádiu vypracovania projektovej dokumentácie (1994 – 1998).

Ďalšími škodlivými prvkami sú arzén (As), ktorý emitovali ŽB v množstve 14 t/rok (povolený úlet je 3,7 t/rok), chlór (HCl, Cl₂), ktorý sa údajne od roku 1984 po zmene receptúry prípravy výsadky na linke chloridačného praženia neemituje do ovzdušia v takom množstve ako predtým. Chlór a jeho zlúčeniny sú 2-3 násobne toxickéjšie pre vegetáciu než SO₂.

ŽB Rudňany aj po realizácii všetkých uvažovaných stavieb v oblasti znižovania emisií do roku 2000 budú prekračovať povolený úlet Hg, ktorý je ($K_{\max}=0,0006 \text{ mg}\cdot\text{m}^{-3}$) stanovený Krajským hygienikom.

3.15.2 Čistota vody

V sídle je vybudovaný vodovod, ktorý je zásobovaný z miestnych prameňov. Ich výdatnosť je nedostačujúca a kvalita vody podľa posledného chemického rozboru bola nevyhovujúca. Vzorky vody z 2. 4. 1992 mali zvýšený obsah ortute a mikrobiologickú závadnosť. Obsah Hg⁺² podľa STN má byť najviac 0,001 $\text{mg}\cdot\text{l}^{-1}$. V predloženej vzorke to bolo 0,0004 – 0,0068 $\text{mg}\cdot\text{l}^{-1}$.

V sídle je vybudovaná splašková kanalizácia a jedna ČOV, ktorá kapacitne nepostačuje.

Aj povrchové vody sú znečistené. Zdrojom znečistenia boli: úpravňa rudy závodu ŽB, ortuťovňa a banské vody, intenzívne sekundárne znečistenie z ovzdušia. Rieka Hornád pod Rudňanami patrí medzi najznečistenejšie

toky na Slovensku. Tiež miestny Rudniansky potok a potok Priekopec, do ktorého ústi časť odpadových vôd z ortuťovne, čoho dôsledkom boli vysoké koncentrácie ortute ($0,4 \text{ mg.l}^{-1}$).

Miestny potok Zimné bol určený ako zdroj vody na hromadné zásobovanie obyvateľstva, preto je nutné akceptovať vyhl. MLVH SR č. 10/ 77 Zb. o vodárenských tokoch, ich povodiach a základnom hospodárení v nich.

Ďalšie opatrenia na zlepšenie čistoty vôd (podklad č. 1):

- zlepšiť kvalitu vody Hornádu a jeho prítoku Rudnianskeho potoka, ktorý má IV. stupeň znečistenia a to realizáciou podrobne spracovaných návrhov opatrení týkajúcich sa hlavných znečisťovateľov (ŽB Rudňany),
- dbať na dodržiavanie limitov vypúšťaných odpadových vôd,
- riešiť spôsob likvidácie tuhých priemyselných aj komunálnych odpadov, ktoré majú negatívny vplyv na povrchové a podzemné vody.

3.15.3. Čistota pôdy

Ťažké kovy, technogénny prach, plynné škodliviny majú vplyv na výraznú degradáciu pôdy a sekundárne na kontamináciu potravinového reťazca. Podľa práce „Účelová kategorizácia kontaminovaných poľnohospodárskych pôd v imisnej oblasti ŽB Rudňany (rok 1989)“ prekročené boli limity pri prvkoch Cd, Pb, Cr, Cu, As, Ni, Mn, Zn (prípustný obsah Hg v poľnohospodárskej pôde je 2 g/t a pri obsahu 10 g/t sa doporučuje sanácia). Chýba však spoľahlivý monitoring, z ktorého výsledky by boli poskytované širokej verejnosti (napr. produkcia súkromného sektoru).

3.15.4. Hluk

Nadmerným hlukom je v sídle zasiahnutá oblasť pozdĺž cesty III/ 5365. U obytnej zástavby je prekročená povolená 60 dB/ A/ hladina hluku o $12 - 14 \text{ dB/ A/}$, objekt zdravotného strediska, kde prípustná 50 dB/ A/ hladina hluku je prekročená o 22 dB/ A/ a ďalším objektom je bývalé banícke učilište, kde prípustná 50 dB/ A/ hladina hluku je prekročená o 20 dB/ A/ . K objektom zasiahnutým nadmerným hlukom patria tiež materská škola pri obecnom úrade a obecný úrad. Podrobne sa problematikou hluku zaoberáme v kapitole „Doprava“.

3.15.5. Odpadové hospodárstvo

Odpady v sídle môžeme členiť na priemyselné (PO) a komunálne (KO).

Priemyselný odpad – ŽB Rudňany

Pri bansko - úpravárenskej činnosti závodu vznikali tuhé odpady, ktoré z hľadiska pôvodu vzniku vo výrobnom procese môžeme rozdeliť na:

- výpalky etážovej pece č. 3 ortuťovne,
- antimónové úlety z linky chloridačného praženia (400 m^3 – objem doteraz skladovaného odpadu),
- medené výpražky ortuťovne (24000 m^3),
- tuhé odpady z banskej a upravárenskej činnosti (10770000 m^3),
- zásoba odpadového materiálu úpravne (flotačný kal na odkalisku – $10,000,000 \text{ m}^3$).

Prvé tri z uvedených odpadov sú toxické. Lokality súčasných skládok PO sú označené vo výkrese č. 1. V súčasnosti nie sú stanovené pásma hygienickej ochrany týchto skládok.

1. Výpalky etážovej pece č. 3 ortuťovne – bola spracovaná a overená technológia ich likvidácie – formou betónových zmesí s prímiesou výpalkov a ich uskladnenie v určených závalových pásmach v množstve asi 500 t ročne. S realizáciou sa začalo roku 1990 a predpokladalo sa, že zásoby v závode budú zlikvidované v priebehu 5-6 rokov.
2. Antimónové úlety z linky chloridačného praženia – odprchaný Sb sa zachytával vo forme medziproduktu a tento bol kontajnerizovaný alebo skladovaný v igelitových vreciach na voľných skládkach. Ide asi o 1280 t nevyhovujúco skladovaného úletu (obsahuje Ab, As, Bi, Bg). Ročne pribúdalo 250 t . Zmenou technológie výroby od roku 1990 k tvorbe Sb úletov z linky chloridačného praženia nedochádzalo.
3. Medené výpražky ortuťovne – časť sa spracováva ďalej a zvyšok sa skladuje na voľných skládkach. Ročný prírastok výpražkou sa predpokladá vo výške 4000 ton . Ide o práškové výpražky, ktoré okrem železa ($26,6\%$), obsahujú aj toxické ťažké kovy: Cu ($21,64\%$), Sb ($6,6\%$), As ($0,86\%$), Zn ($0,42\%$), Bi ($0,26\%$), Hg ($0,03\%$). Spôsob skládkovania výpražkov negatívne ovplyvňuje ŽP a to: vysievaním prachu, emisiami Hg do ovzdušia a vyplavovaním nerozpustných a rozpustných látok do povrchových a podpovrchových vôd.
4. Tuhé odpady z banskej a upravárenskej činnosti – na skládkach jednotlivých banských prevádzok závodu je uskladnených asi 1000 kt banskej jaloviny. Haldy sú za dlhé roky skladovania súčasťou konfigurácie terénu a sú väčšinou zatrávené samovýsevom. Ročný prírastok predstavoval 20 kt do roku 1998. Po tomto termíne je prírastok nulový. Časť prírastku banskej jaloviny sa využíva na likvidáciu starých banských diel a výstavbu a úpravu ciest. Haldy jaloviny negatívne vplyvajú na ŽP vysievaním prachu, vymývaním látok (ťažké kovy) z nich do povrchových a podzemných vôd počas dažďov. Ťahký podiel z úpravne sa skladuje v

areáli závodu. Ročný prírastok predstavuje 100 kt. Likvidácia tohoto odpadu sa rieši v úlohe TR.

5. Flotačný kal na odkalisku v k.ú. Markušovce – to je odpad z úpravne rúd, ktorý je hydraulicky deponovaný na odkalisko (k.ú. Markušovce) cez čerpaciu stanicu v množstve 300 kt, v zložení Fe (16-20%), BaSO₄ (7-15%), SiO₂ (18-25%), Cu (0,04-0,07%), Sb (0,006%), As (0,005%). Na odkalisku je vyše 8000 kt flotačného kalu. Odkalisko funguje od roku 1963, zaberá plochu 60 ha. Okrem záberu rozsiahlej plochy prírodného prostredia je negatívny vplyv na ŽP emitovaním Hg do ovzdušia a vyvíjaním prachu s obsahom ťažkých kovov. Vplyv ťažkých kovov na vody je zanedbateľný, sú totiž zaústené do čerpacej stanice Priekopec, odtiaľ sa prečerpávajú do technologického procesu úpravne. Do výluhu sa však dostáva Hg (0,0005mg.kg⁻¹/deň).

Obsah ostatných zložiek je pod hranicou dôkazu. Negatívne vplyvy odkaliska na ŽP by aspoň čiastočne mohla eliminovať biologická rekultivácia jeho hrádzi (zatrávenie a neskôr zalesnenie).

Škvára produkovaná podnikovými kotolňami sa využívala v závode, lesnom závode, v Cestných stavbách.

Komunálny odpad

Odpadové hospodárstvo obce sa realizuje na princípoch POH okresu Spišská Nová Ves a je premietnuté do vlastného POH. Obec nemala a ani nemá vo svojom k. ú. povolenú vlastnú skládku odpadu. Obec má uzavretú zmluvu na zber, odvoz, uloženie a likvidáciu TKO s firmou Nova s. r. o. Spišská Nová Ves na skládku Kudelník v Spišskej Novej Vsi. Odvoz, zneškodňovanie a uloženie domového odpadu zabezpečuje obec nádobami KUKA 1x za 2 týždne – cca 205 ks nádob. Triedenie KO sa neprevádza, ako aj odber nebezpečného odpadu.

V ŽB Rudňany bol vypracovaný „Návrh – riešenie riadenej skládky TKO v telese skládky TPO závodu Rudňany“. Navrhovaná lokalita sa nachádza v závalovom pásme oblasť tzv. Krížová Rudňany. S návrhom však krajský hygienik nesúhlasí. KO sa tiež vyváža na čiernu skládku Rudňany – Pätoracké. Okrem KO sa tam nachádza aj toxický odpad z ortuťovne ŽB. V tesnej blízkosti skládky žije asi 450 obyvateľov rómskej osady. Na skládke sa nachádza asi 37000 m³ odpadu. Okrem toho sa pri prieskumoch v sídle zistili ďalšie divoké skládky KO, ktoré navrhujeme likvidovať a územie rekultivovať.

V prípade rómskych osád v rámci hygienickej očistky týchto osád obec poskytuje mechanizmy pre odvoz KO nahromadeného okolo obydľí. Priemerne ročne sa odváža cca 20 áut.

Vývoj vzniku domového odpadu v rokoch 1997 – 2000 – kód odpadu 91101:

<i>rok</i>	<i>množstvo odpadu v t</i>	<i>skladkovaný odpad v t</i>
1997	297,1	297,1
1998	285,4	285,4
1999	184,3	184,3
2000	250,4	250,4
spolu	1017,2	1017,2

V roku 2005 je predpokladané množstvo KO skládkovaného nad 1200 t.

Účelom odpadového hospodárstva do roku 2015 bude predchádzanie vzniku odpadov a obmedzovanie ich tvorby. Ak už ale odpady vzniknú, bude ich predovšetkým treba zhodnotiť materiálovo alebo energeticky a len, keď sa to nedá, zabezpečiť ich vhodné zneškodnenie. Nakladanie s KO sa bude riadiť VZN obce. Najneskoršie do roku 2010 je potrebné podľa zák. 223/ 2001 Zz. o odpadoch zabezpečiť úplný separovaný zber zložiek KO a ich zhodnotenie.

Teoretická produkcia KO, do ktorej je zahrnutý odpad zo zariadení občianskeho vybavenia, cestovného ruchu, turizmu a zotavenia sa predpokladá na úrovni 600 t/rok. V obci sa navrhuje v rámci priemyselného parku zberňa, triedenie a zhodnocovanie surovín.

Odpady vznikajúce výkonom predmetu podnikania je producent povinný zhodnocovať sám, resp. tretou osobou, alebo odovzdaním osobe oprávnenej nakladať s odpadmi podľa zákona o odpadoch. V súčasnosti takéto odpady vznikajú v stredne veľkých prevádzkach, kde je žiadúce využívať najlepšie na trhu dostupné technológie šetriace prírodné zdroje a zhodnocujúce vlastný odpad, ale aj odpad zo širšieho okolia. Dôležité je zavádzať technológie predchádzajúce vzniku odpadu, resp. obmedziť ich tvorbu. Zariadenia pre podnikanie vo vlastných účel. stavbách a priestoroch nesmú negatívne ovplyvňovať susedné stavby a životné prostredie.

3.16 Verejné dopravné vybavenie

3.16.1 Širšie dopravné vzťahy

Cestná doprava

Zastavané územie obce Rudňany je na nadradenú cestnú sieť napojené prostredníctvom cesty III. triedy č. 536005 so smerom Spišská Nová Ves - Markušovce-Rudňany-Poráč. Táto komunikácia sa v Spišskej Novej Vsi napája na cesty:

- II/533 so smerom sever-juh : Levoča-Sp.Nová Ves-Gemerská Poloma

- II/536 so smerom východ-západ : Spišský Štvrtok-Sp. Nová Ves-Spišské Vlchy

Cesta III/536005 je vybudovaná kategórie C 7,5/60 a v zastavanom území obce Rudňany plní funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B-2.

Na ceste III/536005 sú známe údaje o intenzite dopravy z Celoštátneho profilového sčítania z roku 1995, 2000. Výhľadové zaťaženie komunikácie bolo napočítané pomocou priemerných výhľadových koeficientov nárastu jednotlivých druhov dopravy v skladbe dopravného prúdu pre cesty III. triedy.

sčítací úsek cesty	rok	skutočné vozidlá /24 hod.				NA %
		nákl.aut.	osobné aut.	motocykle	vozidlá spolu	
III/536005, 03610	1995	301	844	17	1 162	25,9
	2000	330	1 070	12	1 412	23,4
	výhľad 2015	333	1 156	13	1 502	22,2

Podľa výsledkov sčítania dopravy na ceste III. triedy a výhľadovej zaťaženosti komunikácie je predpoklad malého nárastu dopravy v tejto oblasti. Jedným z dôvodov je likvidácia okolitých baní, ktoré boli hlavným zdrojom pracovných príležitostí. Tento faktor je úzko spätý s nárastom intenzity dopravnej záťaže. V zimnom období prevláda športovo-rekreačná doprava do strediska zimných športov v obci Poráč. Existujúca kapacita komunikácie C-7,5/60 bude vyhovovať aj v návrhovom období za podmienky odstránenia bodových a líniových dopravných závad na trase cesty III/536005.

Železničná doprava

Severne od k.u. obce Rudňany vedie železničná trať č.180 Košice – Žilina. Železničná trať hranica s Ukrajinou – Košice – Žilina je súčasťou európskeho koridoru č.V a je zaradená do dohody AGTC a AGC ako trasa C-E 40. Na trati je zriadená zastávka v Markušovciach, kde zastavujú 4 vlaky Košice-Žilina a 6 vlakov Žilina-Košice za priemerný pracovný deň. Ostatné vlakové spojenia stanicou prechádzajú bez zastavovania.

Nadradená cestná sieť

Cesta III/536005 v zastavanom území obce plní funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B-2, kategórie MZ 8,5/60 s redukovanou šírkou vozovky na 7,5m. Pozdĺž cesty nie sú vybudované samostatné pešie chodníky, na tento účel je využívaná vozovka. Na priečahu cesty zastavaným územím obce boli dopravným prieskumom zistené líniové a bodové dopravné závady.

Návrh riešenia

Základné úlohy:

- cestu v celom úseku vedenia zastavaným územím obce navrhujeme prestavať na kategóriu MZ 8,5/60 v zmysle STN 73 6110, so šírkou jazdného pruhu 3,25m. Potrebnú šírku uličného priestoru – min. 12,0m je potrebné uvoľniť hlavne v stiesnenom úseku trasy cesty od Obecného úradu ku zastávkam SAD do smeru Poráč.
- prestavať križovatky miestnych komunikácií so zbernou komunikáciou s kolmým uhlom napojenia, úpravou výškovej nivelety križovaní s použitím polomerov zakružovacích oblúkov v zmysle STN 73 6110
- zastávky SAD je potrebné obojstranne vybaviť samostatnými zastavovacími pruhmi
- vybudovať pozdĺž zbernej komunikácie obojstranné pešie chodníky v centrálnej polohe obce a v úsekoch s veľkou intenzitou pohybu peších – školské areály, návaznosť zastávok SAD a objektov občianskej vybavenosti na sídliská komplexnej bytovej výstavby
- v úsekoch cesty III. triedy, kde nie je sústredená zástavba navrhujeme jednostranne vybudovať peší chodník min. šírky 2,0m
- pre potreby obecného cintorína a domu smútku je navrhované parkovisko o kapacite 12 státí, čím sa vylúči parkovanie pozdĺž zbernej komunikácie

3.16.2 Miestne obslužné a prístupové komunikácie

Trasa cesty III. triedy v obci je doplnená obslužnou komunikáciou funkčnej triedy C2, ktorá je vybudovaná v niektorých úsekoch vybudovaná kategórie MO 8/40 so šírkou vozovky 7,0m, čo je v zmysle STN 73 6110. Jej trasa vedie centrom obce okolo areálov ZŠ, Železničného učilišťa a Kultúrneho strediska. Komunikácia je nositeľkou autobusovej dopravy a obsluhuje značnú časť príslušného obytnejho územia. V centrálnej časti je čiastočne vybudovaný jednostranný peší chodník, ktorý je potrebné zrealizovať v celej dĺžke. Obslužná komunikácia je na cestu III. triedy napojená vo dvoch napojovacích bodoch, z toho bod napojenia pri autobusovej zastávke baňa Západ je vážnou bodovou dopravnou závadou, nakoľko v križovatke je nedostatočný rozhľad pri výjazde na cestu III. triedy.

Funkčnej triedy C2 je aj komunikácia smerujúca z centra obce do smeru Závadka. Táto komunikácia je vedená v stiesnených pomeroch a je nepostačujúcej šírky.

Systém ostatných komunikácií v zastavanom území obce má charakter obslužných a prístupových komunikácií funkčnej triedy C-3, ktoré majú šírku vozovky 3,0-4,0m, často so slepým ukončením. V mnohých prípadoch sú komunikácie šírky 2,0m. Takéto šírkové usporiadanie je v rozpore s parametrami stanovenými STN 73 6110, a nevyhovujú ani komunikáciám pre jednosmernú premávku.

V I. etape odstraňovania závad na existujúcich miestnych komunikáciách je potrebné spracovať a realizovať projekt dopravného značenia so zjednosmernením a zokruhovanim komunikácií a v ďalšej etape postupne pristúpiť ku skapacitňovaniu komunikácií, ktoré napájajú kumulované obytné celky s výstavbou HBV, ako aj športové areály na základnú zbernú komunikačnú sieť obce.

Návrh riešenia

- obslužnú komunikáciu funkčnej triedy C2 vedúcu centrom obce prestavať v celom úseku na kategóriu MO 8/40
- v centrálnej polohe obce navrhujeme zrealizovať obojstranný peší chodník, min. šírky 2,0 m
- obslužnú komunikáciu funkčnej triedy C2, do smeru Závadka navrhujeme postupne prestavať v celom úseku na kategóriu MO 6,5/40 a v priestore potravín pri štadióne a pri navrhovanom športovom areáli zrealizovať obratisko cez plochu navrhovaného parkoviska, pre možnosť zavedenia sezónnej autobusovej linky s jednou nástupnou a výstupnou zastávkou
- sieť obslužných komunikácií navrhujeme postupne prestavať na kategóriu MO 6,5/40 so šírkou vozovky 5,5m s jednostranným peším chodníkom min. šírky 1,5m
- v novonarhovaných lokalitách IBV navrhujeme cesty vybudovať kategórie MO 6,5/40 so šírkou uličného priestoru 10 – 12,0m
- miestne komunikácie, ktorých tesná zástavba neumožňuje rozšírenie uličného priestoru navrhujeme dobudovať cesty na kategóriu MOK 3,75/30, ide o jednopruhovú komunikáciu s obojsmernou premávkou s výhybňami.

3.16.3 Statická doprava

V obci sú pre potreby občianskej vybavenosti vybudované samostatné parkovacie plochy, nepostačujúcich kapacít (počty sú uvedené v tabuľke)

Návrh parkovacích plôch pre objekty občianskej vybavenosti:

	existujúce	návrh
6,7 model.a komunitné centr.+dom soc.starost.		18 státi
10,11, centrum baníckej expozície		18 státi
14 cintorín(+úz.rez.12500m ² +dom smútku)	12 státi	využit. P v centre
15 RK kostol		
16 obchody, služby	80 státi	v centre obce
17 obchodný dom		P pre 15,16,17
21 kult. dom(viacúč.sála 493 miest)	60 státi	v centre obce
15 ŽSR inštitút vzdelávania		+ využit. P 80
27 potraviny Milada pri štadióne	15 státi	+ 80 státi
32 cvičebné ihrisko		20 státi
36 futbalový štadión + amfiteáter	40 státi	+ 40 státi
37 stred.zim.športov Závistlivec+ 2.vstup na fut.ihr.		90 státi
39 špot.tur.vybavenie Zimná dolina	36 státi-bytovka	+ 36 státi
50 Obecný úrad+spoločenská sála	8 státi	bez možnosti návrhu P
Zdravotné stredisko	20 státi	

Vzhľadom na zložitú konfiguráciu terénu a tesnú obostanosť plôch občianskej vybavenosti v centre obce navrhujeme situovať parkovacie plochy tak, aby využiteľnosť parkovísk bola niekoľkonásobná z dôvodu využívania v rôznych časových horizontoch. Nedostatok statickej dopravy je pociťovaný pri objekte Obecného úradu, bez územnej možnosti rozšírenia parkoviska. Navrhujeme preto variantne premiestniť Obecný úrad do centra obce do objektu kultúrneho domu, kde je viac možností na parkovanie.

Návrh parkovacích státi pre obyvateľov bytových domov

- na sídlisku HBV- zastávka Zapálenica, ktoré sa nachádza juho-východne od Obecného úradu navrhujeme existujúce neestetické dostavby provizórnych garáží drevenej konštrukcie odstrániť a zrealizovať voľné parkovacie plochy o kapacite 182 státi, takže pre 10 bytových domov so 180 b.j. bude pokrytá potreba na statickú dopravu v zmysle STN 73 6110 – 1státie/1 b.j.
- stavebne založené sú tri garážové lokality o kapacitách G-14, G-9 a G-13 - pre potreby bytových domov, ktorá sú situované západne od futbalového štadióna. Napojenie garážovej lokality G-13 na miestnu komunikáciu je v nevyhovujúcom technickom stave – navrhujeme prestavbu napojenia, predovšetkým zlepšením parametrov výškového dopravného napojenia lokality na miestnu komunikáciu.

Medzi jednotlivými blokmi bytových domov sú voľné preluky, ktoré sa postupne zastavujú garážami. Tieto dostavby sú realizované individuálne a garážové rady netvorí kompaktný celok a takéto stavby pôsobia neesteticky.

Na sídlisku je 80 b.j., čo nie je pokryté počtom 36 garážových boxov. Uličný priestor je však dostatočne široký pre možnosť pozdĺžneho parkovania vozidiel bez toho, aby boli prekážkou v plynulosti cestnej premávky (pri jednostrannom pozdĺžnom státi možnosť P-80)

- pri zdravotnom stredisku je garážová lokalita o kapacite 16 boxov
- pri bytovom dome Zimná dolina je pre 16 b.j. zrealizované parkovisko o kapacite 18 státi. Navrhujeme rozšírenie parkoviska o 36 státi s využiteľnosťou aj pre potreby športovo turistického areálu
- pre navrhovanú bytovú výstavbu v lokalite Stošky pre 44 b.j., navrhujeme parkovacie státi o kapacite 64 státi, parkoviská budú využívané aj pre parkovanie vozidiel navrhovanej občianskej vybavenosti v tejto lokalite
- pri priemyselnej zóne je navrhovaná územná rezerva pre 3 bytové domy s 24 b.j., kde navrhujeme 25 parkovacích státi

Obyvatelia bývajúci v rodinnej zástavbe si stavajú garážové státi pre svoje potreby na vlastných pozemkoch.

Pri návrhu nových podnikateľských aktivít, či pri zmene funkčného využitia už existujúcich objektov, alebo areálov je potrebné požadovať zabezpečenie potrieb statickej dopravy v zmysle ukazovateľov STN 73 110 na vlastnom pozemku. Takto sa zabráni parkovaniu vozidiel na miestnych komunikáciách.

3.16.4 Pešie komunikácie

Na úseku peších komunikácií navrhujeme v ÚPN-O dobudovať systém peších chodníkov pozdĺž hlavnej komunikačnej siete obce, v centrálnej polohe obce je potrebné zrealizovať chodník obojstranne. Ostatná sieť peších chodníkov musí mať náväznosť na zastávky SAD, areály škôl, občianskej vybavenosti a bývania. Na sídliskách hromadnej bytovej výstavby je potrebné zrealizovať pešie chodníky obojstranne a v zástavbe individuálnej bytovej výstavby je postačujúce realizovať chodníky jednostranne s min šírkou chodníka 1,5m.

V návrhu sú v rámci plochy lesoparku a športového areálu navrhované cyklotrasy, ktoré v zimnom období sú využiteľné ako bežecké trasy.

3.16.5 Autobusová doprava

Obec Rudňany je na sieť autobusovej dopravy napojená troma prímestskými linkami SAD, ktoré premávajú po ceste III. triedy a centre obce okolo Kultúrneho strediska a školských areálov po miestnej obslužnej komunikácii.

prímestské autobusové linky so smermi:	počet spojov tam/späť + žiacke spoje
810420 Sp.Nová Ves-Markušovce-Matejovce-Rudňany	5+3ž / 6+2ž
810423 Sp.Nová Ves-Rudňany-Poráč	18+2ž / 17+2ž
810444 Sp.Vlachy-Rudňany	2+2ž/ 2+1ž

Za priemerný pracovný deň je obec z miestnych zastávok obsluhovaná 61 spojmi SAD.

V riešenom území sú zriadené tieto obojstranné zastávky SAD - garáže ŽB, Rochuska, kultúrny dom, baňa Západ, Zapálenica, Rudňany 5 RP II.

V zastavanom území sú zastávky zriadené tak, že ak nie je zriadený samostatný zastávkový pruh pre linky SAD, je vytvorená štrkom spevnená plocha, ktorá umožňuje zastavovanie autobusov mimo jazdné pruhy

komunikácií. Na zastávke Zapálenica je vybudovaná asfaltová plocha pre otáčanie sa končiacich spojov na tejto zastávke. Zastávky sú vybavené prístreškami pre cestujúcich, ktoré je potrebné inovovať.

Zastávka Rochuska nie je vybavená ani samostatným autobusovým zastavovacím pruhom a nie je vybavená prístreškami pre cestujúcich. Navrhujeme v celom systéme HD zastávkové niky s prístreškom.

3.16.6 Cestné ochranné pásma a hluk od automobilovej dopravy

Základné cestné ochranné pásmo pre cesty III. triedy je 20m od osi komunikácií v extravilánových úsekoch, podľa vyhlášky FMD č.35 z roku 1984.

Za hlavný líniový zdroj hluku od automobilovej dopravy považujeme cestu III/536005, ktorá vedie zastavaným územím obce.

Východným podkladom pre výpočet hluku bola výhľadová intenzita dopravy na rok 2015, zloženie dopravného prúdu a sklonové pomery nivelety komunikácie. Výpočet hluku bol prevedený podľa "Metodických pokynov SK-VTIR" z roku 1984, v miere podrobnosti pre ÚPN-Z. Výpočet hluku predstavuje hladinu hluku bez redukcii možných odrazov, pevných prekážok a pod.

Výpočet hluku pre rok 2015:

úsek cesty III/536005 Markušovce - križovatka baňa Západ	
počet skutočných vozidiel / 24 hod.	1 502
%- tuálny podiel nákladnej dopravy	22,2 %
počet skut.vozidiel v špičkovej hodine n	87
faktory F 1 = 2,35; F 2 = 1,22; F 3 = 1,0	
pomocná veličina X	249
Základná ekvivalentná hladina hluku	63,9 dB(A)
vzdialenosť 60 dB(A)	20 m
úsek cesty III/536005 križovatka baňa Západ - Poráč	
faktor F 2 - vplyv pozdĺžneho sklonu nivelety	1,6
pomocná veličina X	327
Základná ekvivalentná hladina hluku	65,2 dB(A)
vzdialenosť 60 dB(A)	27 m

Pre obytné útvary stanovuje vyhláška MZ SSR č.14/1977 Zb najvyššie prípustnú hodnotu ekvivalentnej hladiny hluku vo vonkajšom priestore pozdĺž základnej komunikačnej siete max. L_{Aeq} 60 dB(A). Táto hodnota hluku bude dosiahnutá vo vzdialenosti 20 a 27 m od cesty III. triedy Z výpočtu vyplýva, že v roku 2015 nedôjde ku prekročeniu prípustnej hlučnosti na fasádach rodinných domov.

3.17. Verejné technické vybavenie

3.17.1. Zásobovanie plynom

Rudňany boli pripojené na plyn v roku 1989, kedy bol plyn privedený do obecnej regulačnej stanice plynu a do prvého úseku miestnych rozvodov. Zdrojom plynu je diaľkový plynovod Drieňovská Nová Ves – Tatranská Štrba DN 300 PN 40 vedený v blízkosti Markušoviec. Prípojka plynu pre Rudňany odbočuje od prípojky pre starý závod RB pri Markušovciach. Prívodné potrubie DN 100 PN 40 dl. 1800 m prichádza do obecnej regulačnej stanice VTL/ STL umiestnenej na dolnom konci obce pri ČOV. Spred regulačnej stanice odbočuje VTL prípojka do Poráča DN 80 PN 40 v dĺžke 2600 m.

Rozvodná sieť

Zásobovanie Rudňan plynom zabezpečuje regulačná stanica s kapacitou 3000 m³/ hod. Výstupné potrubie DN 100 LPE PN 3 dodáva stredotlaký plyn do siete miestnych plynovodov. Sieť pokrýva celý intravilán obce. Stav siete je dobrý, dodáva plyn nepretržite bez porúch, v potrebnom množstve a tlaku každému odberateľovi. Tí sú napojení na uličné plynovody cez domové regulátory STL/ NTL. Okrajové lokality majú nízkotlaký plynovod cez uličný regulátor STL/ NTL.

Spotreba plynu

Najväčším odberateľom plynu v obci je obyvateľstvo využívajúce plyn na varenie a vykurovanie. Celkový počet domácností v obci je 861 z toho 488 odoberá plyn zo siete, čo značí 57%-nú plynofikáciu domácností. Nie je plynofikovaných 373 domácností.

Terajšia spotreba plynu v obci:

<i>skupina odberateľov</i>	<i>počet odberateľov</i>	<i>odbery</i>		<i>priemer/ odberateľ</i>	
		<i>m³/ hod</i>	<i>tis. m³/ rok</i>	<i>m³/ hod</i>	<i>tis. m³/ rok</i>
VO - z diaľkového plynovodu	1	odber cez vlastnú RS			
- z miestnych rozvodov	2	19	69		
MO – občianska vybavenosť	34	44	124	1,3	3640
obyvateľstvo	488	565	958		
Z toho: byty - vykurovanie	418	460	745	1,1	1750
RD – vykur. + varenie	70	105	213	1,5	3050
Celková ročná spotreba	525	628	1151		

Rozbor terajšej spotreby plynu vykazuje vysokú spotrebu plynu na vykurovanie v bytových domoch 1750 m³/ byt/ rok v dôsledku využívania menej účinných podokenných konvertorov. Spotreba plynu na vykurovanie a varenie v rodinných domoch 3050 m³/ dom/ rok je oproti optimu 3600 m³/ dom/ rok nízka a ukazuje na šetrenie plynom v dôsledku jeho zdražovania.

Návrh napojenia

Podľa koncepcie územného plánu do roku 2015 pribudnú ďalšie domy a byty a teda ďalší odberatelia plynu na týchto lokalitách.

<i>lokalita</i>	<i>počet nových bytov-odberateľia</i>	<i>hodinová potreba m³/hod</i>	<i>ročná potreba m³</i>	<i>návrh napojenia</i>
Huta – soc. bytovky	4x8+12 = 48 b.j.	72	76800	predĺžiť prívodné potrubie
Baňa Mier – adaptácia AB	12 b.j.	18	19200	prípojka na uličný plynovod
Kolkáreň – nadstavba	8 b.j.	12	14800	prípojka na uličný plynovod
Kultúrny dom – adaptácia	10 b.j.	15	16000	prípojka na uličný plynovod
Areál býv. SOU – výstavba	12 b.j.	18	19200	prípojka na uličný plynovod
Pätoraká – soc. byt. domy	14x4 = 56 b.j.		- tuhé palivá	
<i>Spolu</i>	<i>146 b.j.</i>	<i>135</i>	<i>146000</i>	

Výhľadová potreba plynu v obci

V jednotlivých skupinách odberateľov podľa doterajších odberov plynu a podľa výhľadových tendencií zdražovania predpokladáme nasledovný vývoj:

V skupine MOO – obyvateľstva v nových bytoch vzrastú počty o 90 odberateľov a v jestvujúcich rodinných domoch o 50 spolu o 140 odberateľov.

Odberatelia v občianskej vybavenosti MOP – obchody, služby, úrad, podnikatelia sú plynofikovaní, preto počítame s doterajšími počtami i odbermi.

V skupine VO – veľkoodber má závod SABAR s.r.o. odber priamo z vysokotlakového plynovodu cez vlastnú regulačnú stanicu.

Veľkoodber z miestnej siete má plynová kotolňa ZDŠ a býv. SOU.

Bilancia výhľadovej potreby plynu v obci.

<i>skupina odberateľov</i>	<i>počet odberateľov</i>	<i>odbery</i>		<i>priemer/ odberateľ'a</i>	
		<i>m³/hod</i>	<i>tis. m³/rok</i>	<i>m³/hod</i>	<i>tis. m³/rok</i>
VO – z diaľkového plynovodu	1	závod SABAR z vlastnej RS			
z miestnych rozvodov	2	20	80		
MOP – občianska vybavenosť	38	50	132	1,3	3640
MOO – obyvateľstvo	644	760	1288		
z toho: byty – varenie + vykúr.	524	580	915	1,1	1750
RD – varenie + vykúr.	120	180	373	1,5	3050
<i>celková ročná potreba</i>	<i>685</i>	<i>830</i>	<i>1500</i>		

Podľa bilancie výhľadová potreba vzrastie z doterajších 1,151 000 m³/rok na 1,500 000 m³/rok s maximálne hodinové množstvo na 830 m³/hod čo regulačná stanica s výkonom 3000 m³/hod zabezpečí so značnou rezervou.

Ochranné pásma

Na ochranu plynárenských zariadení podľa zákona č. 70/1998 Z.z. sa zriaďujú ochranné pásma od osi plynovodu, alebo pôdorysu plynárenského zariadenia na každú stranu:

- 4 m pre plynovody a plynovodné prípojky do svetlosti 200 mm,
- 8 m pre plynovody a plynovodné prípojky do svetlosti 500 mm,
- 1 m pre nízko a stredotlakové plynovody a prípojky v intraviláne,
- 8 m pre regulačné stanice.

V lesných porastoch sú vlastníci povinný zachovať voľný pás (bezlesie) v šírke 2 m na dve strany od osi plynovodu.

3.17.2. Zásobovanie teplom

Teplu na účely varenia, vykurovania a ohrevu vody v Rudňanoch sa zabezpečuje individuálne, ako v rodinných domoch a bytových domoch, tak aj v občianskej vybavenosti.

Plynofikácia umožňuje široké uplatňovanie moderných malých výkonných zdrojov tepla, keďže plyn ako palivo je privedený až do domu a bytu.

Rozhodujúca potreba tepla na vykurovanie v závislosti na spôsobe vykurovania bytov v Rudňanoch podľa celoštátneho sčítania v roku 2001 bola nasledujúca:

	<i>rok 2001</i>	<i>rok 2003</i>
Ústredné kúrenie diaľkové	20 bytov	
Ústredné kúrenie lokálne		
na pevné palivo	49 bytov	44 bytov
na plyn	203 bytov	254 bytov
elektrické	14 bytov	14 bytov
Etážové kúrenie		
na pevné palivo	6 bytov	6 bytov
na plyn	70 bytov	208 bytov
ostatné	19 bytov	10 bytov
Kachle		
na pevné palivo	103 byty	100 bytov
elektrické	-	50 bytov
plynové	1 byt	1 byt
ostatné	4 byty	4 byty
Iné	241 bytov	65 bytov
SPOLU	735 bytov	756 bytov

Medzi obyvateľstvom prevažuje využívanie plynu v lokálnom ústrednom a etážovom vykurovaní v počte 368 domácností.

Ústredné kúrenie diaľkové je v 20 bytoch zo školských či podnikových kotolní. Ústredné kúrenie elektrické je v 14 bytoch.

Kachle na pevné, ostatné a iné palivá využívajú spolu v 240 domácnostiach.

V občianskej vybavenosti vykazujú elektrárne 50 a plynárne 34 odberateľov energie a plynu na vykurovanie.

Zdroje tepla

V ústrednom kúrení lokálnom sa využívajú domové kotle s výkonom 0,1 – 0,3 MW prevažne na plyn. V etážovom vykurovaní sa využívajú podokenné konvertory na plyn s malým výkonom, alebo výkonné bytové kotle „Proterm“ na plyn.

V občianskej vybavenosti majú Obecný úrad, Základná škola a Materská škola objektové plynové kotle. Bývalé Stredné odborné učilište má kotolňu na plyn. Zdravotné stredisko má plynové gamatky. Stará slobodáreň má kotolňu na pevné palivo.

Terajšia spotreba palív a tepla v obci:

<i>spotreba</i>	<i>počet bytov</i>	<i>palivo</i>			<i>teplo</i>	
		<i>elektrina tis. kWh</i>	<i>plyn tis. m³</i>	<i>pev. palivo t</i>	<i>GJ</i>	<i>GJ/ byt</i>
Obyvateľstvo:						
BD – vykúr. + varenie	368		745		22350	60,50
- varenie a väčší odber	400	831			3020	7,50
- varenie a vykurovanie	55			200	2800	51,00
RD – vykúr. + varenie	70		213		6390	91,50
- varenie a väčší odber	100	200			720	7,20
- prikurovanie a bojler	116	741			2670	23,00
- elektrifikované	14	527			1890	135,00
- varenie a vykurovanie	100			300	3200	32,00
- iné vykurovanie	90			180	2540	28,00
SPOLU					45580	
Občianska vybavenosť						
El. jednotarifný – malý odber	14	164			580	41,50
El. dvojtarifný – malý odber	23	221			800	34,00
Elektrifikované priamovýhrev	3	33			120	40,00
Plynové vykurovanie	34		124		3720	110,00
SPOLU		2757	1082	680	5220	
<i>SPOTREBA CELKOM</i>					<i>50800</i>	

Vyhodnotenie spotreby tepla ukazuje, že z celkovej spotreby (50 800 GJ) najväčšie množstvo tepla bolo získané z plynu (34 460 GJ), potom z elektriny (9 800 GJ) a z tuhých palív (8 540 GJ). Špecifické množstvo tepla spotrebovaného v 1 byte v bytovom dome (BD) s ústredným alebo etážovým kúrením $60,5 + 7,5 = 68$ GJ/ byt je veľmi vysoký ukazovateľ, značne prekračuje optimálnych 36 – 45 GJ/ byt. Ukazuje na značné straty tepla v nezateplených bytových domoch v miestnej drsnejšej mikroklíme horského údolia. Priemerný ukazovateľ v rodinných domoch (RD) $91,5 + 7,2 = 98,7$ GJ/ byt je oproti optimu 120 GJ/ byt nízky a ukazuje na šetrenie plynom v dôsledku jeho zdražovania. Doplnkové teplo v RD sa získava z elektriny (23GJ) prikurovaním a v bojleroch na TUV. Spotreba tepla z tuhých palív v RD 28 – 32 GJ/ byt je veľmi nízka a zabezpečuje prijateľnú teplotu iba v jednej alebo dvoch miestnostiach.

Návrh

V návrhu výhľadového rozvoja zásobovania teplom vychádzame z ukazovateľov doterajšieho stavu zásobovania teplom a z tendencií úspornosti vo voľbe a spotrebe palív podľa vývoja ich cien. Výhľadové zvyšovanie a vyrovnávanie cien fosílnych palív a elektrickej energie nabáda k viacpalivovému zásobovaniu teplom využívaním plynových, elektrických aj iných zdrojov tepla na viaceré palivá.

Na základe uvedeného, nárast výhľadovej potreby v obci stanovíme za predpokladov:

- výstavba 146 bytov
- kombinovania využívania plynu, elektriny aj tuhých palív,
- pretrvávajúceho využívania tuhých palív v soc. bytoch.

Výhľadová potreba palív a tepla v obci:

<i>spotreba</i>	<i>počet bytov</i>	<i>palivo</i>			<i>teplo</i>	
		<i>elektrina tis. kWh</i>	<i>plyn tis. m³</i>	<i>pev. palivo t</i>	<i>GJ</i>	<i>GJ/ byt</i>
Obyvateľstvo:						
BD – vykúr. + varenie	524		915		27400	52,50
- varenie a väčší odber	490	980			3520	7,20
- varenie a vykurovanie	55			200	2800	51,00
RD – vykúr. + varenie	120		372		11400	104,50
- varenie a väčší odber el.	190	380			1370	7,50
- akumul. kúrenie a bojler	116	740			2670	23,00
- elektrifikovaná domácnosť	14	530			1890	135,00
- varenie a vykurovanie	100			300	3200	32,00
- iné vykurovanie	90			180	2540	28,00
SPOLU					46990	
Občianska vybavenosť						
El. jednotarifný – malý odber	14	160			580	41,50
El. dvojtarifný – malý odber	23	220			900	34,00
Elektrifikované priamovýhrev	3	40			144	48,00
Plynové vykurovanie	40		150		4500	112,00
SPOLU		3050	1437	680	6124	
<i>SPOTREBA CELKOM</i>						<i>53114</i>

3.17.3. Zásobovanie elektrickou energiou

Rudňany sú napájané z elektrostanice ES 110/ 22kV Spišská Nová Ves VN vedením č. 201. Skupinová odbočka z vedenia č. 201 pre Markušovce, Matejovce, Poráč a Rudňany je odbočená nad Markušovcami. Na Poráč a do Rudňan pokračuje súbežne s cestou po jej pravej strane po odbočení na Poráč a ďalej súbežne s cestou pokračuje do Rudňan po starý závod ŽB, kde sa stáča doprava a po úbočí nad obcou pokračuje ako vedenie č. 201 po celom obvode obce.

Na toto vedenie je napojených 9 distribučných trafostaníc 22/ 0,4 kV v majetku VSE pre zásobovanie obce. Okrem uvedených trafostaníc sa v obci nachádzajú trafostanice napojené na vedenie č. 201, ktoré nie sú majetkom VSE:

- Vojenské sklady; murovaná trafostanica, transformátory 2x500 kVA
- firma Gálly; stožiarová trafostanica, transformátor 250 kVA.

Súčasný stav v distribúcii el. energie v Rudňanoch:

č. na výkr.	názov - miesto	druh	inštal. výkon kVA	zaťaženie %	max. zaťaženie kVA	odbery kWh	majiteľ
TS 1	Huta	stĺpová	100	50	50	170000	VSE
TS 2	Ban. stavby	stĺpová	100	25	25	120000	VSE
TS 4	Kolkáreň Zimné	stĺpová	250	34	85	375000	VSE
TS 5	Bytovky Zimné	stĺpová	250	64	160	600000	VSE
TS 6	Škola	murovaná	2x250	72	360	800000	VSE
TS 7	TVP Zapálenica	stĺpová	250	66	165	300000	VSE
TS 8	Obchod Zapálenica	stĺpová	250	88	220	340000	VSE
TS 10	Pätoraké	stĺpová	100	20	20	35000	VSE
TS 11	Pätoráke – soc. byty	stĺpová	400	15	60	100000	VSE
	OBEC SPOLU		2200	52	1145	2840000	

Podľa zásady z praxe, že hospodárne zaťaženie trafostanice je 75%, je trafostanica TS 8 zaťažená viac než je ekonomické. K hospodárnemu zaťaženiu sa blíži TS 6 pri škole, ale ostatné trafostanice sú nevyťažené. Množstvo odobratej elektriny, teda využitie trafostaníc je nízke. Uspokojivé je využitie TS 6, ostatné trafostanice sú málo, až veľmi málo využité. Prehľad ukazuje, že rozvodná sieť ako celok funguje v nevýhodnom pracovnom režime, ktorý sa prehĺbuje v dôsledku postupujúcej plynofikácie obce.

Na preverenie primeranosti výkonov distribučných trafostaníc (DTS) porovnávame inštalovaný výkon a skutočné zaťaženie pripadajúce na jednotlivé DTS:

Podielové výkony a podielové zaťaženia DTS.

číslo DTS	inštalovaný výkon kVA	skutočné zaťaženie kVA		počet pripoj. bytov	podiel kVA na 1 byt	
		z bytov	vybavenosť		inštalovaný	skutočný
TS 1	100	25	25	25	4,00	1,00
TS 2	100	25	-	17	5,88	1,47
TS 4	250	70	15	49	5,10	1,42
TS 5	250	160	-	148	1,69	1,08
TS 6	2x250	140	220	117	4,27	1,20
TS 7	250	150	15	129	1,94	1,16
TS 8	250	180	40	194	1,28	0,92
TS 10	100	20	-	20	5,00	1,00
TS 11	400	60	-	36	11,11	1,67
	2200	830	315 (38%)	735		

Vysoké podiely inštalovaného výkonu na 1 byt ukazujú, že trafostanice TS 2, TS 4, TS 6, TS 10 a TS 11 majú značné rezervy a umožňujú napojovanie ďalších odberov.

Podľa smernice č. 2/ 82 SEP primerané podielové zaťaženie DTS v plynofikovaných obciach do 5000 obyvateľov je 1,5 kVA/ byt resp. 2,1 kVA/ rod. dom, čo sa v danej sieti v skutočnosti nedosahuje.

Celkove pre z hospodárenie fungovania a zlepšenie pracovného režimu siete navrhujeme vykonať kontrolné merania parametrov zariadení a rozvodov NN a na základe výsledkov meraní priebežne upravovať výkony transformátorov a dimenzie vodičov.

Terajší stav siete

Vedenie vysokého napätia 22 kV od starého závodu po časť Zimné bolo rekonštruované v roku 2005. Vedenie od Zimného po Zapálenicu bolo rekonštruované pred piatimi rokmi. Vedenie od Zapálenice pokračuje samostatné až po trafostanicu TS 11. Celé VN vedenie č. 201 ide vzduchom zo začiatku na drevených; v strede na betónových a na konci na oceľových stožiaroch. Vzduchom sú vedené aj prípojky VN pre trafostanice.

Rozvodná sieť normálneho napätia NN je realizovaná vzdušným vedením pozdĺž miestnych komunikácií. Vodiče sú prevažne AlFe6 z prierezní 70, 50, 35. Ojedinelé vodiče tenkých prierezov sa priebežne vymieňajú, vrátane drevených podporných bodov. Priebežne sa vymieňajú aj domové prípojky z holých vodičov za bezpečné káblové.

Vývody z jednotlivých trafostaníc sú krátke, až na vývod z TS 7 na Závistlivec. V súčasnosti nie sú sťažnosti od odberateľov na znížené napätie. Dá sa predpokladať, že neprípustný úbytok koncových napätí sa nevyskytuje.

Rozvody NN medzi bytovými domami na Zapálenici sú káblami uložené v zemi, vrátane prípojok.

Verejné osvetlenie obce je výbojkovými svietidlami výložníkového typu, upevnené na spoločných podporných bodoch NN siete, spolu s napájacím vedením z vodičov AlFe 6 – 16.

Verejné priestranstvá medzi bytovými domami na Zapálenici sú osvetlené výbojkovými svietidlami parkového typu na oceľových stĺpoch. Ovládanie osvetlenia je centrálné časovým spínačom.

Doterajší vývoj spotreby el. energie:

	2002			2003		
	odber tis. kWh	počet odberov	priemer kWh/odber	odber tis. kWh	počet odberov	priemer kWh/odber
MOO – maloodber obyvateľstva						
jednotarifný do 1089 kWh/rok	39	110	354	39	110	354
jednotarifný nad 1089 kWh/rok	1040	502	2071	1031	502	2053
dvojtarifný, bojler, akum. teplo	752	116	6482	741	116	6387
dvojtarifný, vykurovanie, TUV var.,	487	63	7730	527	63	8269
MOO SPOLU	2318			2338		
MOD – maloodberatelia podnik., obch. org.						
jednotarif malý odber	135	14	9642	164	14	11714
dvojtarif malý odber	224	23	9739	221	23	9608
dvojtarif priamovýhrev	24	3	8000	33	3	11000
MOD SPOLU	383			418		
MOPO osvetlenie verejných priestorov	79			87		
CELKOVÝ ODBER	2780			2843		

Tabuľka ukazuje, že vývoj odberov obyvateľstva, ako najväčšieho spotrebiteľa elektrickej energie, medziročne stagnuje. Napriek plynofikácii obce obyvateľstvo prejavuje zotrvačnosť vo využívaní vo využívaní elektriny. Vyše 500 domácností odoberá v priemere 2000 kWh/ročne. Bojler a akumulčné teplo využíva 116 domácností so spotrebou v priemere vyše 6000 kWh/ročne. Plne elektrifikovaných je 63 domácností s odberom okolo 8000 kWh/ročne.

Obyvateľstvo využíva existujúce elektrifikačné zariadenia v domácnostiach, inštalované pred plynofikáciou obce, aj plynofikačné zariadenia v domácnostiach, podľa vývoja cien zdrojov energie.

Návrh napojenia navrhovaných bytov

Návrh vykonáme na základe prírastkov záťaže na rozvody zásobovacieho okruhu riešených lokalít.

Prírastky zaťaženia vypočítame podľa ukazovateľov podielového zaťaženia podľa smernice č. 2/ 82 SEP, ktorá pre plynofikované obce do 5000 obyvateľov doporučuje na DTS počítať s podielovým zaťažením vo výške 1,5 kVA/ b.j.

<i>lokality</i>	<i>počet bytov</i>	<i>zaťaženie kVA na DTS</i>	<i>návrh riešenia</i>
Huta – nájomné byty	4x8+1x12=48 b.j.	72 kVA	na TS 1 zvýšiť výkon na 160 kVA
Areál bývalej Bane Mier	12 b.j.	18 kVA	nová TS vo výhľade
Kolkáreň - nadstavba	8 b.j.	12 kVA	prípojka Kolkárne
Kult. dom - adaptácia	10 b.j.	15 kVA	prípojka Kultúrneho domu
Areál býv.SOU - výstavba	12 b.j.	18 kVA	prípojka z uličného vedenia
Pätoraká – soc. bytové domy	56 b.j.	84 kVA	káblový vývod z TS 11

Počty novovybudovaných bytov do roku 2015 predstavujú prírastky zaťaženia na rozvodnú sieť NN v okruhu príslušnej distribučnej trafostanice (DTS). Prírastky zaťaženia jestvujúce trafostanice pokryjú z vykázanych rezerv inštalovaného výkonu.

Ochranné pásma

Na ochranu el. vedení a zariadení sú stanovené ochranné pásma podľa zákona č. 656/ 2004 Z.z.

Pre vonkajšie vedenia na obidve strany vodorovne od krajných vodičov do vzdialenosti :

- 10 m pre 22 kV vzdušné vedenie
- 2 m pre 22 kV závesný kábel
- 15 m pre 110 kV vzdušné vedenie
- 25 m pre 400 kV vzdušné vedenie.

Ochranné pásmo podzemného el. vedenia je pre vedenia do 110 kV jeden meter od krajného kábla na obidve strany vedenia. Ochranné pásmo transformovne VN/ NN je vymedzené vzdialenosťou 10 m od konštrukcie transformovne.

V ochrannom pásme el. vedení a zariadení, tiež pod vonkajším a nadzemným vedením je zakázané zriaďovať stavby, konštrukcie a vykonávať činnosti uvedené v zákone.

Vlastník pozemku je povinný umožniť prevádzkovateľnosť vonkajšieho el. vedenia prístup a príjazd k takémuto vedeniu a na tento účel má umožniť udržiavať voľný pruh pozemkov tzv. bezlesie v šírke 4 m po každej strane vonkajšieho el. vedenia. Táto vzdialenosť sa vymedzuje na vodorovnú rovinu ukotvenia podperného bodu.

3.17.4. Telekomunikácie

Rudňany sú súčasťou Regionálneho technického centra – východ a primárnej telekomunikačnej oblasti 053 Spišská Nová Ves. Telefónni účastníci v obci sú pripojení miestnou telefónnou sieťou na telefónnu ústredňu Rudňany. Ústredňa je umiestnená v budove obecného úradu. Kapacitne je dimenzovaná na zabezpečenie požiadaviek na jednotlivé telekomunikačné služby cez novouložený OK spájajúci miestnu ústredňu s primárnou v Spišskej Novej Vsi.

Využívanie služieb telekomunikácií v obci podľa posledného celoštátneho sčítania v roku 2001 a prognóza pre výhľad:

<i>vybavenosť bytov</i>	<i>rok 2001</i>		<i>výhľad</i>	
počet obývaných bytov	735	100%	800	100%
telefón v byte	382	52%	800	100%
mobilný telefón	47	6%	240	30%
osobný počítač	26	4%	120	15%
osobný počítač s internetom	2		80	10%
organizácie, školy	25		30	
podniky	12		20	

Miestna telefónna sieť

Telefónne rozvody v obci sú vedené závesnými káblami na drevených podperných bodoch po krajniciach miestnych komunikácií. Rozvodná sieť pokrýva celý intravilán obce a umožňuje pripojovanie každej účastníckej stanice priamo prípojkou. Prípojky závesnými káblami sú prevedené jednotlivito, alebo viac účastníkov zo stĺpa pomocou združovacieho zariadenia PCM.

Vzdušná rozvodná sieť bude vo výhlade uložená do zeme. Pre tento účel rezervujeme v územnom pláne koridory v trasách terajších vedení. Podľa programu budovania optických káblov sa plánuje výstavba optického kábla Rudňany – Poráč namiesto terajšieho RR-MDL spojenia. Trasa bude vedená pozdĺž príjazdovej cesty.

Rozhlas a televízia

V obci funguje miestny rozhlas s ústredňou v budove OcÚ. Rozvody sú vedené na oceľových stĺpoch. Vedenie je z vodičov FeZn, reproduktory sú upevnené na stĺpoch prípadne na budovách. Počítateľnosť v každej časti obce je dobrá.

Signály STV a ostatných TV staníc sú sprístupnené miestnym vykryvačom a individuálnymi anténami.

Signály mobilných operátorov Eurotel a Orange prenášajú žiariče na kopci Skaly a Brezová.

3.17.5. Zásobovanie pitnou vodou

Prvé vodovody v Rudňanoch zriaďovali už začiatkom minulého storočia majitelia rudných baní zároveň s budovaním robotníckych kolónií v lokalitách ťažby. Prvý vodovod bol vybudovaný pre kolóniu baníkov na lokalite Pătoraká.

Terajší celoobecný vodovod bol vybudovaný v rokoch 1955 – 1960, teda pred vyše 40 rokmi. Pôvodným zdrojom pitnej vody bola studňa v časti Olšo (dnes už znehodnotená banskou ťažbou a vyradená).

Zdroje pitnej vody v súčasnosti:

1. Úpravňa vody Zimný potok PHO 1° (1986), PHO 2° (1999), 210 ha
2. Prameň Hrisko nad ihriskom PHO 1° (1989), PHO 2° (1999), 62 ha
3. Prameň Štôľňa – Zapálenica PHO 1° (1994), PHO 2° (1999) sa vybavuje

Terajšie výdatnosti zdrojov počas sledovania od 1998 – 2002:

<i>zdroje l/s</i>	<i>min.</i>	<i>priemer</i>	<i>max.</i>	<i>odber v r. 2002</i>
ÚV Zimné	1,59	3,25	5,00	2,81
Prameň Hrisko	0,71	1,13	2,02	0,82
Štôľňa Zapálenica	0,80	1,22	1,48	1,12
Spolu l/ s	3,10	5,60	8,50	4,75

Okrem týchto zdrojov využívajú sa pramene na Pătorakú, z ktorých je voda privedená do tamojšieho vodojemu 2x25 m³. Z toho vodojemu sa voda prečerpáva do vodojemu 100 m³ na svahu nad sociálnymi bytovkami, zásobujúcim sociálne bytovky a verejné výtokové stojany pre rómske obydlia. Vodovod je v správe obce.

V obci sú aj lokality nenapojené na verejný vodovod. Ako zdroje vody slúžia zachytené malé pramene, buď pre jeden, alebo viac domov (Závistlivec, Potočky, Stupy).

Vývoj odberu vody z verejného vodovodu:

<i>odber a spotreba vody</i>	1995		2000		2003	
	<i>tis. m³</i>	<i>l/s</i>	<i>tis. m³</i>	<i>l/s</i>	<i>tis. m³</i>	<i>l/s</i>
voda vyrobená	156	4,9	145	4,6	211	6,7
voda fakturovaná	115	3,6	89	2,8	87	2,7
- z toho domácnosti <i>tis.m³</i> <i>/l/ o/ deň/</i>	80	/115/	75	/100/	79	/101/
- priemysel	18		-		1	
- poľnohospodárstvo	-		1		-	
ostatní	17		13		7	
voda nefakturovaná	41	1,3	56	1,8	124	4,0
podiel strát vody	26%		38%		58%	
počet obyvateľov v obci	2937		3100		3379	
z toho napojených na vodovod	1900	65%	2060	67%	2150	64%

V poslednej dobe spotreba vody v domácnostiach klesá v priemere na 100 l/ os./ deň, vzhľadom na zvyšovanie cien pitnej vody a úspornú spotrebu.

Nízky je počet napojených obyvateľov obce na vodovod (65%).

Vysoké sú straty na vyrobenej vode 26 – 58% pre veľkú poruchovosť rozvodného potrubia.

Zdroje pokrývajú priemerný denný odber 4,7 l/ s, ale nezabezpečujú maximálny denný odber $4,7 \times 1,6 = 7,5$ l/ s v suchom období, keď prietok v potoku Zimná je malý a neumožňuje zvýšiť odber a výkon úpravne vody.

Podtatranská vodárenská spoločnosť a.s. pripravuje zníženie strát vody výmenou poruchových úsekov potrubí, čím sa zníži potreba výroby vody na pokrytie veľkých strát vody v schátraných rozvodoch.

Mimoriadne poklesli odbery ostatných odberateľov z verejného vodovodu. Objekty občianskej vybavenosti, školy, hostinec, obchody, služby znižujú spotrebu pitnej vody. Pristupujú v úsporných opatreniach, alebo využívajú vlastné studne v dôsledku viacnásobného zdraženia vody z verejného vodovodu.

Akumulácia

Zásoby dennej potreby vody v obci zabezpečujú tieto prevádzkové vodojemy:

- vodojem Alkazar	2x250 m ³	s kótou dna	540 m n. m.
- vodojem Hrisko	50 m ³	s kótou dna	580 m n. m.
- vodojem Zapálenica I	150 m ³	s kótou dna	595 m n. m.
- vodojem Zapálenica II	150 m ³	s kótou dna	620 m n. m.
- SPOLU	850 m ³		

Ďalším vodojem nad býv. Baňou Mier s obsahom 150 m³ je poškodený zosuvmi pôdy a vyradený z prevádzky.

Maximálna denná potreba vody včítane strát v roku 2000 bola:

$$Q_{dmax} = 4,6 \times 1,6 = 7,4 \text{ l/s} = 640 \text{ m}^3 \text{ na deň}$$

Výhľadová max. denná potreba vody včítane strát bude:

$$Q_{dmax} = 5,0 \times 1,6 = 8 \text{ l/s} = 690 \text{ m}^3 \text{ na deň (viď bilancia nižšie)}$$

Prevádzkované vodojemy pokrývajú max. dennú potrebu vody aj vo výhľade na vyše 100%.

Tlakové pomery

I. tlakové pásmo:

Vodojem Alkazar 2x 250 m³ kóta dna 540 m n. m.

- najnižšie položené potrubie 475 m n. m.

- najvyššie položené potrubie 525 m n. m.

Hydrostatický pretlak 15 – 65 m v. s.

Kóta I. tlakového pásma 540 – 15 = 525 m n. m.

V najvyššie položenom potrubí v bezprostrednej blízkosti vodojemu minimálny hydrodynamický pretlak 0,15 Mpa vyhovuje norme. Hydrostatický pretlak v najnižšie položenom potrubí 65 m v. s. vyhovuje norme.

II. tlakové pásmo:

Vodojem Hrisko 50 m ³ kóta dna	580 m n. m.
• najnižšie položené potrubie	525 m n. m.
• najvyššie položené potrubie	550 m n. m.
Hydrostatický pretlak	30 – 55 m v. s.
Kóta II. tlakového pásma 580 – 25 =	595 m n. m.

Tlakové pomery vyhovujú norme.

III. tlakové pásmo:

Vodojem Zapálenica 150 m ³ kóta dna	620 m n. m.
• najnižšie položené potrubie	550 m n. m.
• najvyššie položené potrubie	570 m n. m.
Hydrostatický pretlak	50 – 70 m v. s.
Kóta III. tlakového pásma 620 – 25 =	595 m n. m.

Tlakové pomery vyhovujú norme, avšak v najnižšie položenom potrubí je hydrostatický pretlak na hranici prípustnosti.

IV. tlakové pásmo:

Vodojem Pátorák 100 m ³ kóta dna	675 m n. m.
• najnižšie položené potrubie	650 m n. m.
• najvyššie položené potrubie	625 m n. m.
Hydrostatický pretlak	25 – 50 m v. s.
Kóta IV. tlakového pásma 600 – 25 =	575 m n. m.

Tlakové pomery vyhovujú norme.

Potreba pitnej vody vo výhľade:

Potrebu pitnej vody pre domácnosti k výhľadovému obdobiu určíme podľa úpravy MP – SR 477/ 1999, ktorá stanovuje špecifickú potrebu vody v bytoch kategórie:

b. s lokálnym ohrevom vody a vaňovým kúpeľom	135 l/ os. / deň
c. ostatné byty pripojené na vodovod	100 l/ os. / deň

Úprava umožňuje v rodinných domoch vybavených vodomerom znížiť potrebu vody o 25%:

v kategórii b. 135 l/ os. / deň – 25% = 95 l/ os. / deň

v kategórii c. 100 l/ os. / deň – 25% = 75 l/ os. / deň

Terajšia skutočná spotreba vody v obci v dennom priemere je 100 l/ os. / deň. Vzhľadom na tendencie znižovania odberov z vodovodu budeme počítať so špecifickou potrebou vody v zmysle úpravy MP – SR.

Výpočet výhľadovej potreby vody pre domácnosti:

Podľa posledného celoštátneho sčítania obyvateľstva domov a bytov bolo v

Rudňanoch	625 bytov s kúpeľňou pre	2037 osôb.
<u>Výhľadový nárast</u>	<u>148 bytov s kúpeľňou pre</u>	<u>518 osôb</u>
Výhľadový počet spolu	773 bytov s kúpeľňou pre	2555 osôb
Sociálne byty	bez kúpeľne	445 osôb

Potreba vody	2555 x 95 = 252 m ³ / deň = 93000 m ³ / rok
	445 x 75 = 33 m ³ / deň = 12000 m ³ / rok
<i>spolu</i>	<i>285 m³/ deň = 105000 m³/ rok</i>

Výhľadovo bude 3000 obyvateľov napojených na verejný vodovod.

Celkovú bilanciu výhľadovej potreby vody obyvateľstva a ostatných odberateľov vrátane strát vody, stanovíme v prehľadnej tabuľke:

<i>odberatelia</i>			<i>2000</i>		<i>2015</i>		<i>poznámky</i>
<i>počet obyvateľov v obci</i>			3100		4000		
<i>z toho napojených na vodovod</i>			2060		3000		
voda vyrobená	tis. m ³	l.s ⁻¹	145	4,60	156	5,00	Q _{dmax} =5,0 x 1,6=8 l.s ⁻¹
voda fakturovaná	tis. m ³	l.s ⁻¹	89	2,80	125	3,00	
z toho domácnosti	tis. m ³	l/os/deň	75	100,00	105	96,00	
priemysel	tis. m ³		-		-		
poľnohospodárstvo	tis. m ³		1		-		
ostatní	tis. m ³		13		20		
voda nefakturovaná	tis. m ³	l.s ⁻¹	56	1,80	31	1,0	
podiel strát vody			38%		20%		

Výhľadová maximálna denná potreba $Q_{dmax}=5,0 \times 1,6=8 \text{ l.s}^{-1} = 690 \text{ m}^3/\text{deň}$.

Dosiahnutie výhľadovej potreby pitnej vody je podmienené:

- zvýšením napojenosti obyvateľstva na vodovod z doterajších 2060 na 3000 osôb,
- zvýšením odberu občianskej vybavenosti,
- znížením strát vody na 20% obnovou vodovodnej siete.

Výhľadovú potrebu pitnej vody $Q_{dmax}=8 \text{ l.s}^{-1}$ jestvujúce zdroje s priemernou výdatnosťou $5,6 \text{ l.s}^{-1}$ nezabezpečujú. V roku 2015 bude nutné vyhľadanie a využitie ďalšieho zdroja na deficit $2,4 \text{ l.s}^{-1}$.

Generel ochrany a racionálneho využitia vôd z roku 2002 predpokladá riešenie deficitu pitnej vody v Podtatranskej oblasti výstavbou vodárenskej nádrže Tichý Potok.

Návrh napojenia nových domov a bytov na verejný vodovod

Napojenie domov a bytov na rozvodnú sieť prípojkami prípadne potrebu budovania vodovodu navrhujeme v prehľadnej tabuľke podľa jednotlivých lokalít.

<i>lokalita</i>	<i>domy a byty</i>	<i>návrh napojenia</i>
Huta – nájomné byty	4 x 8 b.j. 1 x 12 b.j.	vybudovať prívodné potrubie DN 100 dl. 550m domových prípojok
Baňa Mier – využitie AB	1 x 12 b.j.	1 prípojka na uličný vodovod
Kolkáreň - nadstavba	1 x 8 b.j.	jestvujúca prípojka
Kultúrny dom - adaptácia	1 x 10 b.j.	jestvujúca prípojka
Areál býv. SOU - výstavba	1 x 12 b.j.	1 prípojka na uličný vodovod
Pätorácke – soc. bytové domy	14 x 4 b.j.	vybudovať prívodné potrubie DN 100 dl. 100m domových prípojok
Závistlivec – napojenie na verejný vodovod	na 14 rodinných domov	vybudovať prívodné potrubie DN 100 dl. 1000 m a 14 domových prípojok

Potreba pitnej vody pre navrhované domy a byty na uvedených lokalitách je zahrnutá v celkovej bilancii výhľadovej potreby vody celej obce (viď predošlú tabuľku).

3.17.6 Kanalizácia

Kanalizačné stoky boli budované zároveň so zriaďovaním rudných baní už v prvej polovici minulého storočia na odvedenie banských vôd a odpadových vôd z robotníckych kolónií.

Stoky boli vyústené do potokov. Neskôr bola na lokalite Pätorák vybudovaná vyhnivacia nádrž, ktorá fungovala ešte v nedávnej dobe pred zastavením ťažobnej činnosti. Okrem banskej kanalizácie budovala aj obec

kanalizačné stoky v častiach obce vyústené do potokov. Táto stará kanalizácia bola zapojená do novej kanalizácie budovanej súčasne s výstavbou sídliska a s postupujúcou ďalšou zástavbou obce. Stoku budovala aj armáda pre svoj areál. Postupne vznikala v obci trojaká kanalizácia: banská, stará obecná a nová verejná kanalizácia.

Banské kanalizácie z býv. Bane Mier, Bane 5 RP a Jamy Západ odvádzali banské vody do potokov. V súčasnosti sú odstavené. Banské vody z Bane Mier boli odvádzané potrubím v podzemí na odkalisko. Odpadové vody zo soc. zariadení sú odvedené staršou stokou DN 250 do obecnej kanalizácie.

Zberače starej obecnej kanalizácie sú využívané i v súčasnosti a zapojené do verejnej kanalizácie. Vodotesnosť starej kanalizácie je problematická. Pre svoju schátralosť a deravosť pôsobí ako drenáž a zaťažuje verejnú kanalizáciu balastnými vodami.

Verejná kanalizácia je jednotného typu, t. j. odvádzajú odpadové vody splaškové i dažďové. Potrubie starých stôk je z kameniny DN 250. Nové stoky sú betónové DN 300 – 600, budované od roku 1960 do 1965. Celková dĺžka kanalizácie je 4770 m.

Na kanalizáciu je napojených 144 prípojok. Vzhľadom na značne členitý terén je na kanalizačnej sieti veľa spádových a sklzových šácht. Odľahčenie dažďového prietoku je dvoma odľahčovacími komorami OK 1 pred ČOV a OK 2 na Zapáleníci. Kanalizáciu doteraz nemá lokalita Závistlivec. Tamajšie domy sú vybavené prídromovými žumpami.

Kanalizácia ústi do obecnej čističky odpadových vôd (ČOV) vybudovanej v roku 1965 na dolnom konci obce pri Rudnianskom potoku.

Zneškodňovanie odpadových vôd

Na zneškodňovanie odpadových vôd bola v roku 1965 daná do prevádzky mechanická čistička so štrbinovou nádržou na splašky od 5000 obyvateľov v množstve $182000 \text{ m}^3/\text{rok} = 500 \text{ m}^3/\text{deň} = 5,8 \text{ l/s}$. V súčasnosti produkuje 1740 obyvateľov pripojených na kanalizáciu splašky len v množstve $63000 \text{ m}^3/\text{rok} = 174 \text{ m}^3/\text{deň} = 2,0 \text{ l/s}$. Toto malé množstvo by ČOV vyčistila s projektovanou účinnosťou. Skutočne privedené množstvo je $294\,000 \text{ m}^3/\text{rok} = 810 \text{ m}^3/\text{deň} = 9,3 \text{ l/s}$, čo preyšuje produkciu splaškov o $230000 \text{ m}^3/\text{rok}$. Sú to balastné vody preťažujúce ČOV a znemožňujúce jej činnosť. Balastné vody vnikajú do kanalizácie zo stôk starej kanalizácie a presakovaním spodnej vody cez netesnosti v stykoch a cez otvory na kanalizačnom potrubí.

Okrem balastných vôd prichádzajú na ČOV aj veľké vody za privalových dažďov, lebo odľahčovacie komory majú nedostatky. Z dvoch odľahčovacích komôr funguje len jedna a aj tá prepúšťa na ČOV za veľkého dažďa podľa sledovania 20 – 40 l/s. Veľké prítoky na ČOV za dažďov spôsobujú periodické zahlcovanie celého technologického zariadenia ČOV a rušia jej činnosť.

Vyhodnotenie účinnosti ČOV (priemerné hodnoty za rok 2003):

<i>koncentrácia znečistenia mg/l</i>	<i>na prítoku</i>	<i>na odtoku</i>	<i>účinnosť</i>
BSK5	41	27	34%
CHSKc	95	62	39%
NL	44	31	13%
RL	270	255	6%
N – NH ₄ ⁺ (amoniak)	11	9	18%
N – NO ₃ (dusičnan)	0,9	0,6	30%
PC (fosfor celk.)	6,7	2,8	60%

Nízkou účinnosťou spôsobujú teda balastné vody, ktoré rýchlo prechádzajú technologickým zariadením, rušia najmä funkciu štrbinovej nádrže, pretože riedia a vyplavujú kaly a znemožňujú vyhnívanie a sedimentáciu/baktérie nevyžijú z riedkej koncentrácie BSK5 41 mg/l a proces biologického čistenia nenastane/..

Riešenie problému zneškodňovania odpadových vôd v Rudňanoch navrhujeme začať vyhľadáním a zmapovaním bodov, či úsekov vnikania balastných vôd do kanalizačného potrubia a následne pristúpiť k ich odkrytiu a utesneniu, prípadne výmene potrubia v zistených úsekoch, či celkoch (zberač).

Utesnením, prípadne výmenou kanalizácie a rekonštrukciou odľahčovacích komôr by sa na terajšiu ČOV nedostalo veľké množstvo balastných vôd, ale len patričné množstvo splaškov, ktoré by aj terajšia ČOV spracovala.

Pre ďalší výhľad navrhujeme umiestnenie ČOV pod obcou – parcela č.685.

Návrh odkanalizovania nových domov a bytov

Množstvo splaškov z nových bytov riešených v územnom pláne na jednotlivých lokalitách vypočítame z počtu osôb v bytoch a ich spotreby pitnej vody. Odkanalizovanie prírastku splaškových vôd navrhujeme v prehľadnej tabuľke podľa jednotlivých lokalít:

<i>lokality</i>	<i>prírastok splaškov</i>	<i>návrh odvedenia splaškov</i>
Huta – nájomné byty	4 x 8 + 1 x 12 = 48 b.j. 48 x 5 = 240 osôb 240 x 0,075 = 1,8 m ³ / deň	vybudovanie kanalizácie so zbernou šachtou, čerpadlom – výtlak do ČOV-N300, dl.250aDN150, dl.350m
Baňa Mier – využitie AB	12 b.j. x 3,5 = 42 osôb 42 x 0,095 = 4 m ³ / deň	napojenie na jestvujúcu stoku
Kolkáreň - nadstavba	8 b.j. x 3,5 = 28 osôb 28 x 0,095 = 2,7 m ³ / deň	napojenie na uličnú stoku
Kultúrny dom - adaptácia	10 b.j. x 3,5 = 35 osôb 35 x 0,095 = 3,3 m ³ / deň	napojenie na uličnú stoku
Areál bývalého SOU - výstavba	12 b.j. x 3,5 = 42 osôb 42 x 0,095 = 4,0 m ³ / deň	napojenie na uličnú stoku
Pätoracke – soc. bytové domky	14 x 4 b.j. = 56 b.j. 56 x 5 = 280 osôb 280 x 0,075 = 21,0 m ³ / deň	vybudovanie kanalizácie DN300, dl.100m s napojením do jestvujúceho zberača
celkový prírastok	151 b.j. = 667 osôb, 36,8 m ³ / deň	do obecnej kanalizácie

<i>Lokalita „Závistlivec“</i>	<i>terajší stav</i>	<i>možný rozvoj</i>
Počet rodinných domov	14	30
Počet obyvateľov	56 osôb	120 osôb
produkcia splaškov 100 l/ os. / deň	6 m ³ / deň	12 m ³ / deň

Odvedenie splaškov z lokality navrhujeme do obecnej kanalizácie vybudovaním kanalizačnej stoky DN 300 PVC v dĺžke 1000 m zapojenej do stoky na sídlisku Zapálenica, tak ako je vyznačené na situačnom výkrese.

Celková bilancia splaškových vôd k výhľadovému roku:

<i>Obec Rudňany</i>	<i>terajší stav</i>	<i>výhľad</i>
Počet obyvateľov	2635 osôb	3000 osôb
Z toho pripojených na kanalizáciu	1741 osôb	2770 osôb
Q _d = denná produkcia splaškov 100 l/ os./ deň	174 m ³ / deň	220 m ³ / deň
Q _{dmax} = max. denná produkcia splaškov kd = 1,6	280 m ³ / deň	352 m ³ / deň
Kapacita ČOV	500 m ³ / deň	postačí po rekonštrukcii

3.17.7 Vodné toky

Katastrálne územie Rudňan patrí do povodia Hornádu, ktorý je hlavným recipientom všetkých povrchových tokov z riešeného územia. Rudňanský potok ako vodohospodársky významný tok odvádza dažďové a odpadové vody z územia obce odvádza do Hornádu. Vodohospodársky významný je aj potok Zimná a v úseku rkm 2,2 – 4,6 je vodárenským tokom. Rudňanský potok príberá malé potoky zo svahov Pálenica a Zapálenica ako aj potok z údolia Zimná. Rudňanský potok a Zimná sú v správe SVP – Povodie B. a Hornádu OZ Spišská Nová Ves.

Obidva potoky sú cez obce upravené a koryta spevnené kamennou dlažbou s kapacitou Q₁₀₀ ročnej veľkej vody. Neupravený a nespevnený je 500 m úsek Rudňanského potoka od mosta oproti Obecnému domu smerom k bývalej Bani 5 RP a 300 m úsek potoka Zimná od športového areálu smerom k Jame Západ. Prebieha jednanie Obec – Povodie o úprave uvedených úsekov. Prietokové profily mostov na potokoch prepúšťajú veľké vody Q₁₀₀ bez zadržovania plynu.

Výskyt veľkých vôd pozorovaných na Rudnianskom potoku:

raz za	1 rok	2 roky	5	10	20	50	100	rokov
prietok Q	3 m ³ /s	5 m ³ /s	8 – 5	12	16	24	30	m ³ /s

Obidva potoky mimo intravilánu Rudnianska nie sú upravené a od svojich prameňov tečú prirodzeným korytom. Korytá sú stabilizované brehovým porastom a majú kapacitu Q₂₀, ktorá v horných úsekoch postačuje. Rudniansky potok je upravený aj mimo intravilánu v úseku okolo časti Pätoráká pozdĺž novej cesty do Poráča. Koryto je spevnené betónovými panelmi so šírkou dna 3 m.

Z potoka Zimná je povrchový odber do úpravne pitnej vody pre verejný vodovod.

Z uvedeného dôvodu je celé povodie potoka vyhlásené za PHO 2°. V PHO 1° je potok chránený v úseku 200 m proti toku od miesta odberu. V polovici dĺžky toku Rudnianskeho potoka je vyústenie obecnej čističky odpadových vôd a od tohoto miesta je potok evidovaný v IV. stupni čistoty ako silne znečistený. Z Bane Mier počas jej prevádzky boli vypúšťané odpadové vody priamo do potoka. V súčasnosti je prevádzka bane zastavená. Pre prípad obnovy prevádzky je naďalej počítané s vypúšťaním odpadových vôd do potoka cez LAPOL (Lapač olejov), ktorého výstavba je plánovaná pri Rochus šachte.

Čistota Rudnianskeho potoka je sledovaná a v roku 2003 vyhodnotená takto:

- podľa kyslíkového režimu v IV. triede kvality,
- fyz. - chem. ukazovateľov v IV. triede kvality,
- zlučenin dusíka (nutrientov) v III. triede kvality,
- mikrobiolog. ukazovateľov v IV. triede kvality.

Zlepšenie oproti predchádzajúcemu roku 2002 nastala v mikrobiológii z V. na IV. triedu. Celkové zlepšenie prinesie len rekonštrukcia kanalizácie a ČOV.

Zmena režimu vyústenia banských vôd nebude mať vplyv na povodňovú ochranu.

3.18. Prvé poradie výstavby, prestavby, rekonštrukcie a zmeny funkčného využitia

Napĺňanie cieľov ÚPD je rozdelené do dvoch základných etáp:

1. etapa – rok 2008,
2. etapa – rok 2015.

Prvá etapa predstavuje realizáciu investičných zámerov vo všetkých častiach obce. Je navrhovaných 80 bytov (z toho 44 bytových domoch) a komplexné zabezpečenie technickou infraštruktúrou, dopravou, občianskym a športovo – rekreačným vybavením.

3.19. Vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných zámerov na PP a LPF

3.19.1. Poľnohospodárska pôda

Úvod

ÚPN – O Rudňany je spracovaný na základe schváleného Zadania a Vyhodnotenia pripomienkového konania k Návrhu. Jeho prílohou je vyhodnotenie perspektívneho použitia PP na nepoľnohospodárske účely a LPF do roku 2015.

Základné východiskové podklady

- hranica súčasne zastavaného územia k 1. 1. 1990 (KÚ okresu Spišská Nová Ves a ROEP Rudňany),
- druhy pozemkov a BPEJ (KÚ Spišská Nová Ves a ROEP Rudňany),
- odvodnenie (SVP, odštepny závod Hydromeliorácie Bratislava),
- kontaminácie PP (VÚPOP – reg. pracovisko Banská Bystrica).

Prírodné podmienky

Pôda v k. ú. je zaradená do 8., ale hlavne 9.-tej kvalitatívnej skupiny BPEJ a prírodného stanovišťa M-16. Prevažne sa jedná o hnedé pôdy oglejované, podzolové a v údoliach nívne pôdy. Majú plytký profil, sú hlinito – piesočnato – hlinité, kamenisté a náchylné na eróziu. Stred obce je 490 m n. m. Obec má komplikované geomorfologické a klimatické pomery. Obhospodarovaná pôda je v užívaní PD Rozkvet Odorín. V chotári nie sú jeho zariadenia. Hydromelioračné stavby v správe SVP sa v obci nenachádzajú. Podľa VÚPOP je pôda z hľadiska kontaminácie zaradená do kategórie B – C, t. j. kontaminované pôdy (obsah najmenej jednej z rizikových látok prekračuje limit B a limit C legislatívneho predpisu).

Zdôvodnenie navrhovaného urbanistického riešenia

ÚPD rieši rozvoj obce prevažne využitím plôch v zastavanom území obce a časť aj mimo – v náväznosti na zastavané územie. V 1. etape sa budú využívať rezervy v hraniciach zastavaného územia.

Celkovo je navrhovaných na záber PP 4,2256ha v zastavanom a 5,1724ha mimo zastavaného územia.

3.19.2. Lesný pôdny fond

Lesné porasty sú zaradené do kategórie hospodárskej a ochranej. Lesy ochranné sú veľmi narušené imisiami ŽB. Podľa stupňa narušenia sú vyhlásené zóny A a B ohrozenia porastov. V zóne A je max. poškodenie a v zóne B prevláda chronický typ poškodenia.

Z drevín prevládajú – borovica lesná, smrek obyčajný, breza bradavičnatá, dub a buk.

Lesy obhospodarujú v rámci LHC Rudňany tieto spoločnosti:

- Lesné, pasienkárске a pozemkové spoločenstvo Zapálenica,
- Združenie urbárikov Huta – Skaly,
- Štátne lesy, odšt. závod Prešov, lesná správa Markušovce.

ÚPD rieši rozvoj rekreačných aktivít pod Závistlivcom na lesných dieloch 76 a 77 - LHC Rudňany o celkovej rozlohe záberu LPF 1,6450 ha.

SÚHRNNÝ PREHĽAD O ŠTRUKTÚRE POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY NA UVAŽOVANÝCH LOKALITÁCH
NAVRHOVANÉHO URBANISTICKÉHO RIEŠENIA ÚZEMIA

OZN. LOKALITY /POVODNE OZNACENIE/	NAVRHOVANÉ FUNKČNÉ VYUŽITIE RIEŠENEJ LOKALITY	OBEC K.Ú. RUDŇANY	CELKOVÁ VÝMERA LOKALITY V ha				DRUH POZEMKOV DOTKNUTÝCH NAVRHOVANÝM URBANIST. RIEŠENIM	VÝMERA POĽNOHOSPOD. PÔDY V RIEŠENEJ LOKALITE PODĽA KULTÚR			VÝMERA NEPOĽNOH. POZEMKOV V RIEŠ. LOKALITE V ha	NAVRH. ČASOVÁ ETAPA VYUŽ. POZEM. V RIEŠ. LOKALITÁCH	POZNÁMKA ROZDIEL V ha
			CELKOM		Z TOHO			CELKOM V ha	Z TOHO				
			SPOLU	SKUPI NA KVALI TY BPEJ	V ZASTA- VANOM ÚZEMÍ	MIMO ZASTA- VANÉ ÚZEMIE			V ZASTA- VANOM ÚZEMÍ	MIMO ZASTA- VANÉ ÚZEMIE			
1	RD		00-25-70	7 9 0	00-05-42 00-06-92 00-13-36		TTP 00-25-70	00-25-70	00-25-70			I.	
2'	Š		00-34-02	0		00-34-02	0			00-34-02		I.	
3	Š		00-45-80	7	00-45-80		TTP 00-19-82	00-19-82	00-19-82	00-25-98		I.	
4	OV,D		00-92-54	7 9	00-20-72 00-71-82		0			00-92-54		I.	
5	RD		00-18-19	9 0	00-11-60 00-06-59		0			00-18-19		II.	
6	RD,Š,D		01-84-28	9 0	00-22-52 01-61-76		0			01-84-28		II.	
7	Š		00-12-08	9 0	00-10-04 00-02-04		0			00-12-08		I.	
8	RD		00-26-48	7	00-26-48		TTP 00-15-18	00-15-18	00-15-18	00-11-30		II.	
9	OV,VZ		00-26-49	7	00-26-49		TTP 00-22-23	00-22-23	00-22-23	00-04-26		I.	
10	VZ		00-18-16	7	00-18-16		TTP 00-06-02	00-06-02	00-06-02	00-12-14		I-II.	
11	RD		00-16-56	7	00-16-56		TTP 00-10-36	00-10-36	00-10-36	00-06-20		I-II.	
11'	RD		00-11-66	7		00-11-66	TTP 00-11-66	00-11-66		00-11-66		I-II.	
12	RD		00-26-28	7 9	00-16-16 00-10-12		TTP 00-19-66	00-19-66	00-19-66	00-06-62		I-II.	
12'	RD		00-18-20	7 9		00-02-76 00-15-44	TTP 00-18-20	00-18-20		00-18-20		I.	
13	RD,D		0-50-23	7 9	00-11-27 00-38-96		TTP 00-38-19	00-38-19	00-38-19	00-12-04		I.	
14	RD		00-30-03	9	00-30-03		OP 00-07-47 TTP 00-22-56	00-30-03	00-30-03			I.	
15	RD		00-17-64	9	00-17-64		TTP 00-17-64	00-17-64	00-17-64			II.	
16	RD,D,VZ		00-09-21	7 9	00-03-51 00-05-70		0			00-09-21		I-II.	
16'	RD,D,VZ		02-78-28	9		02-78-28	TTP 02-78-28	02-78-28		02-78-28		I-II.	
17	OV,D		00-10-75	7	00-10-75		0			00-10-75		II.	

18	RD		01-25-13	9 0	00-68-91 00-56-22		TTP 01-20-55	01-20-55	01-20-55		00-04-58	II.	
18'	RD		00-69-64	9 0		00-68-07 00-01-57	TTP 00-68-00	00-68-00		00-68-00	00-01-64	I.	
19	Š		00-41-37	7 9 0	00-02-49 00-17-46 00-21-42		TTP 00-33-06	00-33-06	00-33-06		00-08-31	I.	
19'	Š		00-71-83	9 0		00-68-67 00-03-16	TTP 00-69-24	00-69-24		00-69-24	00-02-59	I.	
20'	RD		00-49-65	9		00-49-65	OP 00-09-36 TTP 00-40-29	00-49-65		00-49-65		I.	
21	RD		00-64-12	7 9	00-04-72 00-59-40		OP 00-20-16 TTP 00-43-96	00-64-12	00-64-12			I.	
22'	RD		00-11-69	9		00-11-69	TTP 00-11-69	00-11-69		00-11-69		II.	
23'	OV		00-10-52	9		00-10-52	TTP 00-10-52	00-10-52		00-10-52		II.	
24	BD,D,VZ, OV,TI		02-04-05	7 9	01-44-35 00-59-70		0				02-04-05	II.	
SPOLU			16-00-58		10-45-09	05-55-49		09-39-80	04-22-56	05-17-24	06-60-78	Výmera nepoľnohospodárskej pôdy v mimo zastavanom území	

4. Závazná časť

4.1 Regulatívy územného rozvoja

4.1.1 Význam a funkcia obce a jej katastra

Rudňany sú samostatnou administratívne-správnou obcou ležiacou v suburbálnom pásme okresného mesta Spišská Nová Ves. Obec bude plniť aj naďalej funkciu obytnú a vybavenostnú, ako stredisko širšej sídelnej štruktúry (obec Poráč). Nárast zaznamená funkcia priemyselno – skladová a dopravná, turisticko-vlastivedná a ďalej funkcia uchovávateľa banských tradícií v európskom kontexte.

Obec a jej k. ú. bude plniť úlohu príroda, vodo a lesoochrannú.

4.1.2 Konceptia usporiadania funkčných plôch a organizácia územia

- zástavbu obce orientovať na logické usporiadanie a dotvorenie urbanistickej štruktúry obce so zreteľom na zosuvné územia a ekologické kvality krajiny,
- novou zástavbou komplexne ozdraviť a revitalizovať sídlo a jeho k. ú. vo vzťahu k dôsledkom útlmovej banskej činnosti a vymedziť sídelný a kultúrno – historický potenciál pre jeho širšie využitie a využiť opustené prevádzky na opätovné výrobné a skladové funkcie,
- prírastky bytov riešiť najskôr v hraniciach zastavaného územia. Ďalšie skupiny rodinných domov lokalizovať na jej severnom, západnom a juhozápadnom okraji (pod Brezová, pri vodojeme, pod Oľšavským lesom, baňa 5RP),
- občianske vybavenie sústrediť do centrálnej zóny a okrskových centier,
- priemyselnú výrobu rozvíjať intenzifikáciou jestvujúcich a revitalizáciou opustených výrobných a ťažobných areálov v rámci spoločného priemyselného parku Markušovce,
- prírodné a sídelné danosti využiť podľa možnosti pre rozvoj turizmu a rekreácie. V priestore Závistlivec sfunkčniť pôvodné zjazdovky, riešiť lyžiarske centrum a doplniť na ucelenú základňu CR na báze zjazdového a bežeckého lyžovania,
- menšie zariadenia komerčnej vybavenosti pre obchod, služby a pre verejné stravovanie možno podľa podmienok regulácie umiestňovať v obytnej zástavbe, resp. ako súčasť jednotlivých rodinných domov.

4.1.3 Zásady urbanistickej kompozície

Priestorovou dominantou obce bude naďalej centrum obce s kostolom a Kultúrnym domom.

Novú výstavbu prispôbiť stavebnej tradícii obce v podlažnosti, ako aj v pôdoryse, sklone strechy, oplotení a použití stavebného materiálu.

Mimoriadnu pozornosť venovať hlavným kompozičným osiam a uzlom.

Zástavba v priemyselnom parku bude odrážať charakter prevádzky a bude aktuálneho architekt. výrazu.

Zástavbu mimo obce prispôbiť charakteru krajiny a spôsobu jej vnímania.

4.1.4 Urbanistické regulatívy

Využitie územia usmerňovať nasledovnými regulatívmi:

4.1.4.1. Obytné územie

a) územie slúži:

- pre bývanie s prislúchajúcimi nevyhnutnými zariadeniami (napr.: garáže, hospodárske stavby, stavby základného občianskeho vybavenia, verejné a technické vybavenie, zeleň a detské ihriská.); územie sa člení pre rodinné domy a bytové domy;

b) na území je prípustné umiestňovať:

- nízkopodlažné rodinné domy, prevažne samostatne stojace (izolované), s objektmi pre domáce hospodárstvo a pre chov drobných hospodárskych zvierat a objektmi doplňujúcimi funkciu bývania,
- bytové domy vrátane podkrovia,
- stavby základného občianskeho vybavenia,
- plochy zelene.

4.1.4.2. Zmiešané územie s prevahou plôch pre obytné budovy

a) územie v dotyku s hlavnou kompozičnou osou slúži:

- pre bývanie, stavby občianskej vybavenosti a turizmu.

b) na území je prípustné umiestňovať:

- k obytným budovám určené alebo charakterom podobné jednotlivé zariadenia alebo skupiny zariadení občianskej vybavenosti sociálneho alebo komerčného charakteru,
- zariadenia pre maloobchod, služby, živnostenské aktivity (i remeselné), nerušivého charakteru pre obytnú funkciu,
- malé a nerušivé výrobné aktivity,
- servisné a osobné služby, opravárenská činnosť.

4.1.4.3. Výrobné a skladové územie

a) územie slúži:

- pre prevádzkové budovy a zariadenia, ktoré na základe charakteru prevádzky sú neprípustné v obytných, rekreačných a zmiešaných územiach,
- pre objekty priemyselnej a poľnohospodárskej výroby a skladovania.

b) na území je prípustné umiestňovať:

- objekty priemyselnej a poľnohospodárskej výroby a služieb,
- objekty pre živnosti, remeselné a menšie podnikateľské aktivity,
- servisné a distribučné služby, opravárenskú činnosť,
- skladové objekty.

4.1.4.4. Rekreačné územie

a) územie slúži:

- pre umiestnenie objektov, plôch a zariadení rekreácie a športu pre obyvateľstvo a cestovný ruch. Podstatnú časť musia tvoriť plochy zelene.

b) na území je prípustné umiestňovať:

- objekty a zariadenia pre jednotlivé alebo skupinové rekreačné a športové aktivity,
- objekty pre doplňujúcu vybavenosť, súvisiacu s hlavnou funkciou,
- objekty pre hromadné ubytovanie komerčného charakteru,
- zariadenia so špecifickou funkciou.

4.1.4.5. Ďalšie regulatívy zástavby

Okrem týchto záväzných regulačných zásad, ktorými sa stanovuje funkčná a stavebná prípustnosť územného využitia sa územným plánom v komplexnom urbanistickom návrhu určuje:

- v dotyku so zosuvnými územiami je výstavba RD podmienená vhodným zakladaním stavieb,
- ostatné riešenia územného plánu sú smerné.

4.2 Regulatívy umiestnenia verejného dopravného a technického vybavenia

4.2.1 Zásady rozvoja dopravy

- Za hlavnú dopravnú os považovať cestnú komunikáciu III/ 536005 vo funkčnej triede B2, ako zbernú v kat. MZ 8,5/ 50 a v extraviláne C 7,5/ 60,
- Nové miestne komunikácie riešiť vo funkčnej triede C2 a C3 – obslužné a prístupové a kategórie MO 8/ 40 a 5/ 30,
- Pešie a cyklistické trasy riešiť formou samostatných pruhov pozdĺž zbernej komunikácie,
- Vybudovať verejné parkoviská pri objektoch občianskej vybavenosti a bytových domoch.

4.2.2 Zásady zásobovania pitnou vodou, odkanalizovania a čistenia odpadových vôd a odvedenia povrchovej vody

- Za zdroj pre obecný vodovod využívať Zimný potok a pramene Hrisko, Štôlna a Pätoraká. Pre zabezpečenie nerušeného zásobovania použiť aj zdroj z Markušovských prameňov. Akumuláciu existujúcich vodojemov považovať za vyhovujúcu. Znížiť straty v existujúcej rozvodnej sieti,
- Kompletne rekonštruovať splaškovú kanalizačnú sieť cieľom eliminácie balastných vôd,
- Vymedziť územnú rezervu pre novú ČOV,
- Dažďové vody odvieť prostredníctvom rigolov s mechanickým predčistením lapačmi do príslušných tokov,
- Zástavbu pozdĺž tokov ochrániť pred veľkými vodami – Q100,
- Pozdĺž brehov tokov ponechať nezastavaný pás v šírke min 3 m.

4.2.3 Zásady zásobovania elektrickou energiou a telekomunikácie

- Distribučnú sieť 22 kV elektrických rozvodov s prevažne nízkym využitím transformovni považovať vyhovujúcu aj výhľadovo,
- Pre telefonizáciu obce zabezpečiť primerané pripojenia z TÚ Rudňany.

4.2.4 Zásady zásobovania teplotom a zemným plynom

- Pre zabezpečenie tepla k vykurovacím účelom a príprave TÚV využívať lokálne tepelné zariadenia na báze zemného plynu. Rozvod zabezpečiť zo súčasnej siete STL a NTL plynovodmi z existujúcej regulačnej stanice plynu,
- Systém zásobovania plynu považovať za vyhovujúci. Na plynovodnú sieť napojiť nové i nenapojené objekty bývania a občianskeho vybavenia.

4.3 Regulatívy zachovania kultúrno-historických hodnôt

Rešpektovať:

- národné kultúrne pamiatky zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR –pomník padlých, portál štôle sv. Rochus, drevená zvonica, tri ľudové domy, ubytovňa.

- pamätihodnosti obce: banská kolónia, pozostatky banskej technológie vrátane veže, štôl, chodieb, strojovne krížovej šachty, všetky cintoríny, sýpky, múry, drevené a murované podstenia, kríže a kaplnky v krajine a historickú zónu v centre obce.

Majiteľ kult. pamiatky je povinný podľa §32, ods.2 Pamiatkového zákona predložiť KPÚ Košice žiadosť o rozhodnutie o Zámere obnovy.

V územnom a stavebnom konaní stavieb na evidovaných archeologických lokalitách líniových stavieb a stavieb väčšieho rozsahu je potrebné v zmysle §41, ods.4 Pamiatkového zákona doložiť stanovisko, alebo rozhodnutie KPÚ Košice.

4.4 Regulatívy ochrany a využitia prírodných zdrojov

- nadregionálne, regionálne a miestne prvky kostry ekologickej stability - biocentrá, biokoridory a interakčné prvky - vytvárajú v katastrálnom území zónu pre zachovanie, rozvoj a revitalizáciu krajiny. Na vymedzených plochách je verejný záujem o ich ochranu a sfunkčnenie a na nich nie je možné vykonávať činnosť, ktorá môže ohroziť alebo narušiť územný systém ekologickej stability v katastrálnom území obce,
- v zmysle zák. o ochrane prírody a krajiny chrániť územie celého chotára, v ktorom platí 1. stupeň ochrany. Dodržiavať podmienky ochrany na území Chráneného vtáčieho územia Volovské vrchy, ktoré sa od dňa schválenia CHVÚ SR stalo chráneným územím podľa zákona,
- udržať a rozvíjať verejnú zeleň na ploche cintorínov a líniovú zeleň pozdĺž účelových komunikácií,
- zriadiť priestory verejnej a parkovo upravovanej zelene na nevyužívaných a devastovaných plochách v zastavanom území obce a okolo vodných tokov.

V rozsahu celého chotára:

- revitalizovať ekologicky poškodenú prírodu a v priestoroch banských a spracovateľských areálov rekultivovať skládky, haldy a technologické zariadenia,
- vykonať opatrenia na elimináciu výrazne znehodnotených zložiek životného prostredia oblasti stredného Spiša v súlade s koncepčnými materiálmi,
- spracovať agroenvironmentálny plán a generel zelene v obci.

4.5 Regulatívy starostlivosti o životné prostredie

Zlepšenie kvality životného prostredia považovať za rozhodujúce kritérium rozvoja obce. Preto je nevyhnutné zabezpečiť:

Čistota ovzdušia a pôdy - odstránenie hlavných zdrojov znečistenia ťažkými kovmi, prachom, parami a plynmi.

Čistota vody - odstránenie hlavných zdrojov znečistenia hlavne Hg
- dbať na dodržiavanie limitov vypúšťaných odpadových vôd,
- riešiť spôsob likvidácie tuhých priemyselných aj komunálnych odpadov, ktoré majú negatívny vplyv na povrchové a podzemné vody.

Hluk - funkcie ohrozené nadmerným hlukom ochrániť protihlukovými clonami, výsadbou zelene a realizáciou stavebných protihlukových opatrení budov.

Odpadové hospodárstvo

Priemyselný odpad už vytvorený (výpalky Hg, antimón, medené výpražky, tuhé odpady z banskej a úpravarenskej činnosti, flotačný kal) – zabezpečiť jeho využitie, spracovanie a definitívne odstránenie.

Odpady vznikajúce výkonom premetu podnikania je producent povinný zhodnocovať sám, resp. treťou osobou, alebo odovzdaním osobe oprávnenej nakladať s odpadmi podľa zák. o odpadoch č. 223/2003Z.z. V týchto prevádzkach využívať technológie šetriace prírodné zdroje, predchádzať vzniku odpadov, obmedzovať ich tvorbu a podľa možnosti zhodnocovať, alebo zneškodňovať odpady aj zo širšieho územia.

Zariadenia pre podnikanie vo vlastných účelových stavbách a priestoroch nesmú negatívne ovplyvňovať susedné stavby a životné prostredie.

Komunálny odpad - nakladanie s komunálnymi odpadmi do ktorých spadajú aj zariadenia turizmu sa bude riadiť VZN obce. Najneskôr do r. 2010 bude potrebné v obci zabezpečiť úplný separovaný zber zložiek KO – papiera, plastov, kovov, skla a biologicky rozložiteľný odpad a ich zhodnotenie;

- nebezpečný odpad zbierať špecializovaným spôsobom a odovzdať oprávnenej osobe,
- zber, odvoz a zneškodňovanie všetkých druhov odpadov zabezpečiť zmluvnými partnermi pri zvyšovaní separácie a ich energet. využitia,
- zlikvidovať a rekultivovať všetky nelegálne skládky odpadu,
- vypracovať generel zelene obce a enviromentálny plán krajiny,
- zapojiť obec do systému ekologickej stability v rozsahu katastra a skvalitňovať krajinný obraz výsadbou zelene.

4.6 Vymedzenie zastavaného územia

Okrem zastavaného územia k 1. 1. 1990 zahrnúť do hranice zastavaného územia enklávy obytných, vybavenostných, rekreačných, dopravných a infraštruktúrnych funkcií.

4.7 Použitie PP na nepoľnohospodárske účely a LPF

Rozvoj obce do roku 2015 riešiť využitím zastavaného územia obce a neskôr jeho postupným obaľovaním. Záber LPF využiť pre nevyhnutné športové aktivity.

4.8 Vymedzenie chránených území, ochranných pásiem a pásiem hygienickej ochrany

4.8.1 Chránené územia - funkčné obmedzenie využitia územia v zmysle prísl. zákonných ustanovení

- príroda – celé územie leží v 1. stupni ochrany podľa Zák. o ochrane prírody,
- ochranné lesy,
- CHLÚ Rudňany, Poráč, Markušovce a Matejovce nad Hornádom,
- DP Rudňany a Poráč a osobitný DP Poráč1,
- závalové pásmo a pásma zosuvov z banskej činnosti,
- CHVÚ Volovské vrchy (spresňované),
- lesné pozemky – 50m od okraja porastu.

4.8.2 Pásma hygienickej ochrany

- zdroje pitnej vody 1° a 2°,
- územie imisného pôsobenia ortuti,
- cintoríny – 50 m od kraja pozemku,
- bývanie a školské stavby - hladina ekvivalentnej hladiny hluku od autodopravy 60 dB(A) a 50dB(A).

4.8.3 Ochranné pásma

Ochranné pásma komunikácií a letiska

- cestné ochranné pásmo pre cesty III. triedy je v extravilánových úsekoch 20 m od osi komunikácie - podľa vyhlášky FMD č. 35/1984,
- náletový kužeľ letiska Spišská Nová Ves.

Ochranné pásma zariadení technickej infraštruktúry

Pre výkon správy vodného toku a vodných stavieb:

- 3 m široký nezastavaný manipulačný pás pozdĺž upravených tokov,
- 6 m pozdĺž neupraveného toku.

Ochranné pásma (v zmysle Energetického zákona) na ochranu elektroenergetických zariadení (viď graf. časť):

- 10 m pri napätí od 1 kV do 35 kV vrátane, v lesných priesekoch 7m,
- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia s napätím od 1 kV do 110 kV vrátane, je 2m od krajného vodiča na každú stranu.

V ochrannom pásme vonkajšieho elektrického vedenia a pod vedením je zakázané zriaďovať stavby a konštrukcie a pestovať porasty s výškou presahujúcou 3 m.

Ochranné pásma (v zmysle Energetického zákona) na ochranu plynárenských zariadení (viď grafická časť) :

- 4 m pre plynovody a plynovodné prípojky o menovitej svetlosti do 200 mm,
- 7 m pre technologické objekty (regulačné stanice, armatúrne uzly, zariadenia protikoróznej ochrany, telekomunikačné zariadenia, zásobníky a sklady Propán-butánu a pod.).

Bezpečnostné pásma (v zmysle Energetického zákona) na zamedzenie alebo zmiernenie účinkov prípadných porúch alebo havárií (viď grafická časť):

- 10 m pri strednotlakových plynovodoch a prípojkách na voľnom priestranstve a v nezastavanom území,
- 20 m pri vysokotlakových plynovodoch a prípojkách o menovitej svetlosti do 350 mm,
- oplotený areál telefónneho a televízneho vykryvača.

4.9 Vymedzenie verejnoprospešných stavieb

Verejnoprospešné stavby vyplývajúce zo Závaznej časti ÚPN-VÚC ZaD Košického kraja:

Nie sú zastúpené.

Verejnoprospešné stavby ÚPN-O Rudňany:

- 1 – komunikácie, zeleň, technická infraštruktúra
- 2 – banícka expozícia,
- 3 – základné občianske vybavenie,
- 4 – park,
- 5 – detské ihrisko, zeleň, rekreačné plochy,
- 6 – rozšírenie športového areálu,
- 7 – rozšírenie areálu ZŠ,
- 8 – požiarna zbrojnica,
- 9 – rekreačný areál Poľana,
- 10 – viacúčelová sála.

Na všetky tieto stavby a zariadenia sa primerane vzťahujú ustanovenia §108 Z.č.50/1976 o možnosti vyvlastniť alebo obmedziť vlastnícke práva k pozemkom a stavbám z dôvodov verejného záujmu.

Do verejnoprospešných stavieb patria všetky novonavrhované a rekonštruované verejné pešie, automobilové komunikácie vrátane križovatiek, zástavkových ník, parkoviská a prislúchajúce sadové úpravy. Ďalej tu patria všetky areály, objekty a línie verejného technického vybavenia.

4.10 Vymedzenie objektov na dožitie a asanáciu

Pre naplnenie zámerov ÚPD je potrebné asanovať 11 rodinných a bytových domov a sústavu hospodárskych stavieb pre účely verejnoprospešných stavieb a predídenia ohrozenia životov z dôvodu bankských závalov. Na dožitie sú vymedzené 3 rodinné domy.

4.11 Určenie obstarania ÚPD zóny

Nevyžaduje sa.